

«ΕΘΝΙΚΟΣ
ΔΙΧΑΣΜΟΣ»:
ΕΝΑ ΥΠΟΠΤΟ
«ΑΛΛΟΘΙ»

2.000 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΦΡΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΥΡΩ 5

Σύγχρονοι 'Αλάριχοι στη Μητρόπολη Θηβών

**ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΟΝΝΟΙ ΜΠΕΤΟΝ
ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΑΛΣΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ**

Τὸ «ἄφτι» καὶ τὸ «ἄβγὸ» τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη

ΕΤΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

248-249

ΑΥΓ. - ΣΕΠΤ. 2002

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας.
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 0103223957,
0103314986, 0109841655.
Τηλομοιότυπος: 0103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ιδιοκτήτης-
Εκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 010
5225.479.

- Τιμή αντίτιπου: 5 ευρώ.
- 12μηνη συνδρομή: 47 ευρώ.
- Οργανισμών κ.λπ.: 70,50 ευρώ.
  - Φοιτητών: 38 ευρώ.
- Έξωτερικοί: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερονμένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμπόσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση
καθ' οιοδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων του «Δαυλού»
χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 16078:

Περί «ἐθνικοῦ διχασμοῦ» ἢ προφάσεων ἐν ἀμαρτίαις

Δ.Ι.Λ.

ΣΕΛΙΣ 16080:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Π. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, dr EVAN ARCAS, Α. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ, Θ. ΛΥΡΑΣ, Ε.
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ, Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ, Δ. ΑΓΙΑΣΟΦΙΤΗΣ, Α. ΑΛΕΞΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16080:

Επίθεση τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ

Β. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16085:

Ἡ «ὕβρις» στὸν Αἰσχύλο καὶ οἱ τρελλές ἀγέλεδες

Συνέντευξη τοῦ Ε. ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ στὴ Ν. ΜΠΙΣΚΑ

ΣΕΛΙΣ 16085:

Ἡ διαστρέβλωση των ἐννοιῶν

«ὕβρις», «νέμεσις» καὶ «κάθαρσις»

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 16095:

Ὁ «κατὰ φύσιν» τοκετὸς στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα

ΚΩΣΤΗΣ ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16106:

«Νοιώσε ντροπὴ γιὰ τὶς γυναῖκες»!

Γ. ΓΡΗΓΟΡΟΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16107:

Ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἢ φιλοσοφικὴ Ἑλλάδα

ΘΩΜΑΣ Γ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16108

Μὲ χιλιάδες τόννους μπετόν θάβουν

τὸ Ἄλσος τῶν Μουσῶν στὸν Ἑλικῶνα

Π. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16109:

Τὸ Ἄλσος τῶν Μουσῶν στὴν Ἀρχαιότητα

ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ 16113:

Ἕνας μανιακὸς μισέλληνας καθολικὸς ἀθέος

ΝΙΚΟΣ ΚΑΦΑΛΙΔΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16116:

Ἀπὸ τὰ «Θρησκευτικά» στὴν «Ὁρθόδοξη Ἀγωγή»

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 16119:

Νῆσος Ἰμβρος: Ἀργὸς θάνατος

ΤΑΣΙΑΡΧΟΥΛΑ ΛΑΔΑ

ΣΕΛΙΣ 16124:

«Ντροπὴ στοὺς Χριστιανούς ποὺ μιμοῦνται Ἕλληνες»!

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΑΘΜΟΝΕΥΣ

ΣΕΛΙΣ 16125:

Ὁ Πτολεμαῖος στηρίχθηκε σὲ προϊστορικὲς πηγές;

Β. Ν. ΜΑΚΡΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16131:

Ἀνακαλύψεις τοῦ Πυθαγόρα οἱ ἀκολουθίες

ἀριθμῶν «Φιμπονάτσι» καὶ «Λούκας»

ΔΗΜ. ΜΑΡΓΕΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16141:

Ἡ Γλῶσσα τῆς Φύσεως καὶ ἡ «Γλῶσσα τοῦ Θεοῦ»

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΑΣΔΕΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16145:

«Εἶμαι Ἕλληνας καὶ ὄχι Ρωμαῖος»

Συνέντευξη τοῦ Α. ΙΑΚΩΒΙΔΗ στὸ ΣΤ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟ

ΣΕΛΙΣ 16150:

Τὸ «ἀβγὸ» καὶ τὸ «ἀφτί» τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΒΕΛΛΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16153:

Δύο χιλιάδες χρόνια «Ἀφροκεντρισμός»

Καθηγητὴς ΑΝ. ΚΟΒΑΤΣΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16161:

«Τὰ νοσήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΠΤΑ: σελ. 16093 • Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 16118 • Ο
ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 16138 • ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: σελ. 16139 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ:
σελ. 16161.

ΠΕΡΙ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ» Ή ΥΠΟΠΤΟΥ «ΑΛΛΟΘΙ»

Η συνέντευξη του κορυφαίου του σημερινού Έλληνικού Πολιτισμού Μίκη Θεοδωράκη στο τεύχος 246 του «Δ» (Ιούνιος 2002), στην οποία χαρακτηρίζει ως «έγκλημα κατ' έξακολούθησιν με στόχο την Έλληνική Συνείδηση» τη διδασκαλία της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης στην επίσημη Κρατική Παιδεία μας και έπeseήμαινε ότι ή επίσημη κρατική ιδεολογία του «Έλληνοχριστιανισμού» αποτελεί εμπόδιο στην πνευματική ανάπτυξη του Νέου Έλληνισμού, προκάλεσε, ως γνωστόν, σάλο στα Μέσα Μαζικής Ένημερώσεως της Ελλάδος αλλά και ξένων χωρών. Δεν θα ασχοληθούμε με τα όσα έγγραψαν ή έλέχθησαν, διότι σε καμμία περίπτωση δεν αποτελούν πραγματικών αντίλογο στο βαθυστόχαστο λόγο του μεγάλου δημιουργού, αλλά παραμένουν απλώς στο επίπεδο της έκφράσεως ύποκειμενικών πεποιθήσεων ή «επίσημης γραμμής» άνευ αντικειμενικής αξίας (αν δεν αποτελούν χυδαίες ύβρεις και συκοφαντίες). Όμως ό Άρχιεπίσκοπος Άθηνών κ. Χριστόδουλος στο κήρυγμά του της 2ας Ιουνίου, όπως και ώρισμένοι καθηγητές Θεολογίας, άδυνατώντας να άπαντήσουν επί της ουσίας του θέματος, τó πολιτικοποίησαν με ύποπτη σκοπιμότητα και μάλιστα έξ ίσου ύποπτα τó αναγόρευσαν σε «άπειλη», με την έννοια ότι οί τοποθετήσεις αυτές του Μίκη Θεοδωράκη προκαλούν «έθνικό διχασμό». Τό τελευταίο αυτό σημείο ό «Δαυλός» τό έχει θίξει, αναλύσει και έξαντλήσει με άμεροληψία και αντικειμενικότητα σε άνύποπτο χρόνο με πολλά άρθρα του, με τα όποια άποδεικνύεται ότι τα περι «διχασμού», πού δήθεν προκύπτει από την έρευνα της άληθινής Έλληνικής Ιστορίας και του Έλληνικού Πολιτισμού, άποτελούν προφάσεις έν άμαρτίαις, πού ύποκρύπτουν κρυφές προθέσεις και σκοτεινούς σκοπούς εκείνων πού τις επικαλούνται (βλ. «Δ», τ. 186, 194, 199, 200-201, 229 κ.ά.).

Κρίνομε σκόπιμο να άναδημοσιεύσουμε ένα από τα άρθρα αυτά, για τόν λόγο ότι καταλήγει σε συγκεκριμένες πρακτικές προτάσεις, έμπνευσμένες από την ιστορική πείρα, για μία πολιτική, πού όχι μόνο θα μπορέση να βγάλη τόν Έλληνισμό από τó δισχιστικό - ιστορικό του άδιέξοδο, αλλά και να τόν άπελευθερώση και έξαληθεύση πνευματικά, ώστε να καταστή ίκανός να δημιουργήση τις προϋποθέσεις για μία νέα πρωτοπορία στο παγκόσμιο ιστορικό γίγνεσθαι.

Δημήτρης Ι. Λάμπρου

Ο Διχασμός και ή Ζεύξη

Βαθύτατος είναι ό διχασμός της σημερινής ανθρωπότητας ως συνόλου και ως ατόμων. Έκφράζεται κυρίως με πρώτο σκέλος του την μεγάλη ανάπτυξη της λογικής προσεγγίσεως της αντικειμενικής πραγματικότητας (έπιστήμη, τεχνολογία, πολιτισμός, κοινωνία, οικονομία) και με δεύτερο σκέλος του την παράλληλη μεγάλη ισχύ των έξωλογικών ύποκειμενικών αξιών (πίστη, έλλίδα, φόδος, άγάπη κ.λπ., πού παράγουν τις έν έξάρσει σήμερα μυστικιστικές, θεοκρατικές, μεταφυσικές κ.λπ. παρενέργειες). Τα δύο αυτά σκέλη, πού πρωτοεμφανίστηκαν κατά την

Ἀναγέννηση στὸν Χριστιανικὸ Κόσμο, δὲν μπόρεσαν νὰ ἐνισθοῦν, ἀλλ' ἀποστασιοποιήθηκαν σὺν τῷ χρόνῳ μεταξύ τους ἀκόμη περισσότερο καὶ ἀναπτυσσόμενα συνεχῶς ἐδίχασαν πλέον βαθιὰ καὶ τοὺς ὑπολοίπους Κόσμους (Ἰαπωνία, Κίνα, Ἰνδία κ.λπ.).

Στὴν Ἑλλάδα, ἐπειδὴ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος εἶναι **τὸ μόνο** χριστιανικὸ ἔθνος τῆς Γῆς ποὺ προϋπῆρξε ἱστορικὰ καὶ πολιτιστικὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ διχασμὸς αὐτὸς λαμβάνει καὶ πολιτικὴ - ἐθνικὴ μορφή: Πρόκειται γιὰ τὴν βαθύτατη κρίση τῆς Ἑλληνικῆς Ταυτότητας, τὴν πάλι μεταξύ τοῦ Ἑλληνα (καὶ ὅλων τῶν τρόπων θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, ποὺ ἡ ἔννοια «Ἑλλην» περιέχει) καὶ τοῦ Χριστιανοῦ (καὶ τῶν κοσμοθεωρητικῶν καὶ βιοθεωρητικῶν ἀντιλήψεων, ποὺ ἡ ἔννοια αὐτὴ ἀντιπροσωπεύει): πρόκειται δηλαδὴ γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ πολλοὶ χαρακτηρίζουν «ἐθνικὴ σχιζοφρένεια», ποὺ ὅμως δὲν εἶναι ἀπλῶς «ἐθνικὴ», ἀλλὰ ἐντοπίζεται πρωτίστως σὲ ὑποκειμενικὸ καὶ ἀτομικὸ, ἂν ὅχι καὶ ὑποσυνείδητο ἐπίπεδο.

***

Ὅταν ἐπεβλήθη ὁ Χριστιανισμὸς, ἀντιμετωπίζοντας ἴσως μία παρόμοια πρὸς τὴ σημερινὴ κατάσταση, ἀπέκοψε τὸ πρῶτο σκέλος τοῦ διχασμοῦ, καταργώντας μὲ ἀγριούς τρόπους τίς γέφυρες μὲ τὴν ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα (στρεφόμενος δηλαδὴ μετωπικὰ ἐναντίον τῆς ἐπιστήμης, τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ) καὶ ἐπέβαλε ὀλοκληρωτικὰ τὸ δεῦτερο σκέλος, δημιουργώντας τὸν ἀνθρώπινο τύπο τοῦ πιστοῦ τοῦ Μεσαίωνα. Βεβαίως ὁ τύπος αὐτός, στηριζόμενος στὸ ἓνα του ἐναπομείναν σκέλος, ἦταν ἓνα ἀκρωτηριασμένο «πλάσμα».

Σὲ πολὺ ἀρχαιότερες ἐποχές, ὅταν εἶχε προκύψει ὁ ἴδιος διχασμὸς, ἡ ἀντιμετώπιση ὑπῆρξε τελείως διαφορετικὴ: Δὲν ἀπεκόπη οὔτε τὸ πρῶτο οὔτε τὸ δεῦτερο σκέλος, ἀλλ' ἔγινε ἔνιση καὶ ζεύξη («Ζεὺς») μεταξύ τους. Ὁ «Ζεὺς» «γέννησε» τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸ Διόνυσο, τὰ δύο προσφιλέστατα καὶ κορυφαῖα πνευματικὰ δημιουργήματα - γεννημάτά του, ποὺ λειτούργησαν ἀδελφικά, σὰν τέκνα τοῦ ἰδίου πατέρα, ἐπὶ χιλιάδες χρόνια. Τὸ «Ἀπολλώνειο» καὶ τὸ «Διονυσιακὸ» πνεῦμα συννητήρχαν ἀρμονικά, χωρὶς νὰ διχάζουν, καὶ ἔδωσαν ἀπὸ κοινοῦ τὸ κορυφαῖο ἐπίτευγμα τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους, τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο [ποὺ δὲν εἶναι ἡ εὐρωπαϊκὴ Λογοκρατία (Ratio) οὔτε ὁ νεότερος μεταχριστιανικὸς ὀρθολογισμός].

***

Εἶπαμε ὅτι στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα ὁ σύγχρονος διχασμὸς ἔλαβε καὶ σὲ ὁμαδικὸ («ἐθνικὸ») καὶ σὲ ἀτομικὸ (συνειδησιακὸ) ἐπίπεδο ἀγριώτερη μορφή. Εἶναι ὀλοφάνερο, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ «ἐθνικὴ σχιζοφρένεια» ἐπιδεινώθηκε πιά σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ παραταθῇ. Νέες καταστάσεις προκύπτουν καθημερινὰ ὡς συμπτώματα τῆς ἱστορικῆς νόσου, ποὺ ταυτόχρονα ὅμως εἶναι σημάδια καμπῆς τῆς πορείας τῆς καὶ προμηνύματα τοῦ Αὐριο, ποὺ ἐπέρχεται ἀκάθεκτο. Ὁ Ἑλληνισμὸς, διανύοντας τὴν ἀτελείωτη γραμμὴ πλεύσεως τῆς ὁδύσειάς του, λόγῳ τῆς ἱστορικῆς προαναφερθείσης μοναδικότητάς του βρίσκεται γιὰ μία ἀκόμη φορὰ στὴν πρωτοπορίαν τῆς ἱστορικῆς συνειδήσεως τῆς ἀνθρωπότητας. Καὶ βεβαίως, ὅταν βρεθῇ μπροστὰ στὸ ἱστορικὸ σταυροδρόμι του, δὲν θὰ ἐπιλέξῃ τὴν (ξένη) μέθοδο τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ ἀλλὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ζεύξη.

Δ.Ι.Λ.

(Τεύχος 194, Φεβρουάριος 1998)

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Κάνουμε τώρα ό,τι έπρεπε να είχαμε κάνει πριν 30 έτη

Κύριε διευθυντά,

Στό τεύχος 246 του «Δαυλού» με προσοχή διάβασα τη συνέντευξη του κ. Π. Κουβαλάκη, που έλαβε από τον κ. Μίκη Θεοδωράκη, όπου γράφει για την «άδυναμία του πολιτικού κόσμου να αντιμετώπιση το πρόβλημα της ελληνικότητας με ιστορικά, φιλοσοφικά και ζωντανά κριτήρια και μεγέθη». Οί πολιτικοί ως διαχειριστές της έξουσας, που τους παρέχει η πλειοψηφία του συνήθως άγραμμάτου όχλου, συμπεριφέρονται και λειτουργούν αναλόγως. «Αυτό το Πανεπιστήμιον το όποιον έπρεπε να είναι αληθινόν 'Ηφαίστειον 'Ανθρώπων, 'Αναστημάτων, Χαρακτήρων, 'Ανθρωποπλαστών και 'Ιδεοπλαστών, Φωτεινών 'Ιδεολόγων και 'Ανδρείων Σημαιοφόρων της Νεότητος, Κατακόμβη του Πνεύματος, εντός δέ του θαυμάτου σκότους και της νεκρότητας σιγής τιποτένιοι άνθρωποι κάμνοντες τις δουλίτσες των, μισοτροχτικοί, διδλοκαπηλικοί, δοῦλοι οικτρότατοι του δουλεντού, γυαλιστές παπουτσιών του κόμματος, τρέχοντες διαρκώς λαχα-

νισμένοι διά τὰ συμφέροντα του κόμματος που τους έπλασε, τους ένοίκιασε, τους διατηρεί, "Ακαρδοι, "Αμναλοι, δηλητηριάζοντες, άφιονίζοντες και σαδανώνοντες την Νεότητα» (Περικλής Γιαννόπουλος, «Νέον Πνεῦμα»).

Πώς ό σημερινός Έλληνας θα φανή αντίξιος των προγόνων του, εάν δεν τους γνωρίζη; Ποιοί θα μάθουν στον Νεόέλληνα να μην πιθικίζη; οί καθηγητάδες που μισούν το λειτούργημά τους, διότι δεν τους άποδίδει ίκανά άργύρια; που μισούν την αρχαία Έλληνική Γλώσσα, γι' αυτό την κατήργησαν; που μισούν τον έαυτό τους, γι' αυτό ξεσπούν σε όποια παράλληλη προσπάθεια; Καλά που υπάρχουν οί έλλαδέμποροι και οί αρχαιονεκρολάτρες, διότι από αυτούς μάθαμε τον «Δαυλό», ξεθάψαμε τὰ βιβλία και μελετάμε ξανά την ιστορία και τη γλώσσα μας. Κάνουμε τώρα ό,τι πριν 30 χρόνια «δημόσιοι υπάλληλοι» μάς απέτρεψαν να κάνουμε.

Μετά τιμής

Π. Χαρόπουλος
Βόλος

ΚΛΙΜΑΚΩΝΕΤΑΙ Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κύριε διευθυντά,

1. Κατά τις ημέρες των έορτών του 'Ιουδαιοχριστιανικού Πάσχα και με άφορμή τις δηλώσεις του προέδρου του Συνασπισμού κ. Νίκου Κωνσταντόπουλου περί «ειρήνης, δημοκρατίας και ανθρωπιάς» ό άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος προέδρη εις άπροκάλυπτη επίθεση εναντίον του έν λόγω πολιτικού άρχηγού, διαστρεβλώνοντας ούσιαστικώς τις δηλώσεις του. Όμως κύριος στόχος της επιθέσεως αυτής ήταν ό 'Ελληνικός Πολιτισμός. Ό άρχιεπίσκοπος 'Ελλάδος έδήλωσε: «**Άκουσα προχθές πολιτικών άρχηγών να λέη, ότι το Πάσχα εορτάζουμε τη δημιουργία και την άνοιξη. Δεν εορτάζουμε καμμία δημιουργία και καμμία άνοιξη. Αυτά τὰ λένε οί ειδωλολάτρες, τὰ λένε αυτοί που δεν πιστεύουν. Το Πάσχα εορτάζουμε τον Χριστόν άναστάντα εκ νεκρών και το "Χριστός 'Ανέστη"** είναι το μόνο που άποδίδει το νόημα της εορτής»!
2. Στις 4 Μαΐου 2002 έδημοσιεύθη εις τό χριστιανικόν περιοδικόν «Είκονες» ένα κείμενο του άρχιεπισκόπου με όλοσέλιδη φωτογραφία τον και θέμα τὰ 7 σύγχρονα άμαρτήματα, όπου ώμίλησε και πάλι για τη «νέα ειδωλολατρεία»! Συγκεκριμένα έγραψε: «**Αρχίζοντας από τὰ κτίσματα, που πολλοί άνθρωποι λατρεύουν εις την θέσιν του Κτίστου, ή νέα ειδωλολατρεία έπεκτείνεται εις τις ημέρες μας και σε νέες μορφές, που άπειλούν να**

Ἡ ἐπικουρία τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη στὸν Ἑβραιοχριστιανισμό

Ἀγαπητέ κ. Λάμπρου,

Με μεγάλο ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Παν. Α. Κουβαλάκη περὶ «διδασκαλίας τῆς μαστροπίας στὰ Ἑλληνικά Σχολεῖα».

Πῶς εἶναι δυνατόν ὁ κ. Γ. Μπαμπινιώτης νὰ τρέφῃ τόσην ἐχθρότητα ἐναντίον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὲ τὴν ὑποστήριξη πού δίδει στοὺς Ἰουδαίους; Ἡ δοθεῖσα ὑποστήριξη εἰς τοὺς Τρεῖς βδελυγματολόγους Ἱεράρχες ὑπερσχιάζεται ἀπὸ τὴ σωστή ὑπόνοια – παρατήρηση τοῦ κ. Κουβαλάκη, ὅτι ἀποσκοπεῖ σ' ἀκαδημαϊκὲς δάφνες. Ὁ ἐνθουσιασμός του γιὰ τὴν ροή τῆς Χρυσοστομικῆς διάφθορας πρέπει νὰ ἐξεταστῇ ἐπὶ λογικῆς βάσεως, διότι εἶναι παράλογος ὁ ἀνθέλλην Χρυσόστομος, πού ἦταν χρηστής τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ λογικῆς καὶ λοιδοροῦσε τὸν Ἑλληνισμό, νὰ ἐκλαμβάνεται ὡς παρὰδειγμα ἀπὸ τοὺς πνευματικὰ καὶ θεληματικὰ καθυστερημένους ὁπαδούς του.

Ὁ Χρυσόστομος ἔλαβε τὰ ἐφόδια γνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ἀλλ' ἡ τύφλωσις τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ τοῦ ἐπέφερε μωρία καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἦταν γνώστης τῆς ἀλήθειας, ἐχάλκευσε ψευδολογίες. Διαβάζοντας τὰ γραπτά του, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἔκανε κατὰ κόρον παράφραση, κατάχρηση καὶ

ἀπόκρυψη τῶν ἀληθειῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου κατατάσσεται εἰς τοὺς ψευδολόγους καὶ σκοταδιστές. Ἡ δὲ προσπάθειά του νὰ δικαιολογήσῃ τὸν μαστροπὸν Ἀβραάμ ξεφεύγει τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρώπινης ἀνηθικότητος. Δὲν θὰ εἶναι ἐκτὸς θέματος νὰ προσθέσω γιὰ τοὺς σκοταδιστές, ὅτι: «Υπὲρ τῆς ἀληθείας πολλὰ ψεῦδη ἐχάλκευσαν».

Ἀλλὰ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῶν Ἑλληνοῖουδαίων ὁ χρόνος φέρνει τὴν ἀλήθεια στὴν ἐπιφάνεια, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ φθίσις πού εἰσήχθη εἰς τὸν Ἑλληνισμό ἀπὸ τοὺς «Χρυσοστόμους» νὰ ἀνταποδίδεται εἰς αὐτοὺς μὲ ταχύτερο ρυθμό. Εἶναι πλέον γεγονός, ὅτι ἡ Πληροφορικὴ ἐπισπεύδει τὸν θάνατο τῆς Ἰουδαϊκῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς ἐαρινῆς Μπαμπινιωτικῆς εὐκαιριολογίας. Τὰ σημερινὰ Ἑλληνόπουλα μὲ τὸν ἐπερχόμενο φυσικὸ θάνατο τῶν σκοταδιστῶν ἀποκτοῦν τὴν ἐκλιποῦσα ἐλευθερία πνεύματος καὶ ἀνάγονται σὲ θέσις ἰσότητι πρὸς τοὺς ἀρχαίους προγόνους τους, διασπώντας διαπαντός τὸ δουλοπάροικο ρωμαϊκο κατεστημένο.

Εἰλικρινά

Δρ **Evan Arcas**
Λονδίνο

ἀλλοιώσουν τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπο. Τὸ χρέμα, ἡ σάρκα, τὸ σῶμα, τὰ πάθη ἀναγορεύονται σὲ εἰδωλικὲς θεότητες, πού ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὑποταγή καὶ λατρεία. Ζοῦμε εἰς τὴν ἐποχὴ μας τίς ἐξαρτήσεις πού δημιουργεῖ αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ εἰδωλολατρία καὶ τίς νοσηρὲς ἐκδηλώσεις τῆς, πού ἐξευτελίζουν τὸν ἄνθρωπο καθιστώντας τὸν αἰσχρὸν ὑποχέριον τῶν παθῶν του».

3. Δύο ἡμέρες πρὶν καὶ ἀπ' τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ «Πύλη» ὁ ὑπεύθυνος νεότητος τοῦ Δημοτηριάδος (ἀπ' ὅπου μεταπήδησε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ὁ Χριστόδουλος) Θεμιστοκλῆς Μουρτζανὸς ἐξαπέλυσε σφοδρὴν ἐπίθεση κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μὲ τὸ ἄρθρον του «Ἡ εἰδωλολατρία ξανάρχεται». Αἶχμὴ τοῦ δόρατος ὅμως ἀποτελεῖ ἡ ἐπίθεσις τοῦ Κων/νου Σιαμάκη κατὰ ὁλόκληρον τὸν ἀρχαῖον κόσμον καὶ τοῦ κλασσικοῦ πολιτισμοῦ. Στὸ διδλίο του «Οἱ Ἑκφυλοὶ» ἀναφέρει, ὅτι οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα ἦσαν 150 ὁμοφυλοφιλικὰ ζευγάρια, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ κλασσικοὶ, ἀρχόντες, φιλόσοφοι κ.λπ. ἦσαν ὁμοφυλόφιλοι, παιδεραστές καὶ ἑκφυλοὶ!!! Ὁ συγκεκριμένος συγγραφεὺς ἀνήκει σὲ παραχριστιανικὴν ὁργάνωσιν.

***

Β λέπουμε λοιπὸν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς «Ἑλλάδος» μὲ συντονισμένες κινήσεις χυδαιολογίας καὶ μὲ μπροστάρη τὸν λαοφιλῆ ἀρχηγό της ξεκίνησε νέα μεγάλη αὐτὴν τὴν φορὰ ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας. Ὁ Ἰουδαιοχριστιανισμὸς ἔδειξε διὰ ἄλλην μίαν φορὰ τὸ μῖσος του κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ μάσκες ἔπεσαν ξανά. Ἡ Ἐκκλη-

Διάλογος για τους ήρωες του Νέου Έλληνισμού

Κύριε διευθυντά,

Με θλίψη διάβασα την έπιστολή του κ. "Αγγελου Μουρελάτου (τεύχος 244, σελ. 15748), όπου διαμαρτυρόταν για το ότι τιμώνται ως ήρωες από φορείς και πολίτες προσωπικότητες σαν τον "Αρη Βελουχιώτη και τον Στέφανο Σαράφη.

Κύριε "Αγγελε, δυστυχώς είμαστε θύματα του δόγματος «διαίρει και βασίλευε», που επέβαλαν στη χώρα μας τα ξένα αφεντικά της. Ο "Αρης Βελουχιώτης υπήρξε γνήσιος Έλληνας. Αντιστάθηκε στις επιδιώξεις των ραγιαδών, που ήθελαν να παραδώσουν την Ελλάδα στους Σοβιετικούς ή στους "Αγγλοαμερικάνους, γι' αυτό και διώχθηκε λυσσαλέα τόσο από το κόμμα του όσο και από τις ξενόδοιλες μετακατοχικές κυβερνήσεις. Υπήρξε φυγόδικος του ποινικού δικαίου των Γερμανών κατακτητών, καθώς ή Γκεστάπο σέ άγαστη συνεργασία με τους μετέπειτα ύπουργούς της «ελευθερης» Ελλάδας και της «νόμιμης ελληνικής κυβέρνησης» στην οποία αναφέρεστε (Μανιαδάκης, Ζέρβας, Γρίβας κ.ά.), έχοντας τον απόλυτο έλεγχο της Αστυνομίας και Χωροφυλακής, μετέτρεπε τους αγωνιστές της Ελευθερίας (άριστερους και δεξιούς) σέ κοινούς ύπόδικους - κατάδικους. Όσο για τον

στρατηγό Σαράφη, διώχθηκε από τον Έλληνικό Στρατό ως δημοκρατικός κατά το πραξικόπημα του 1935, όταν οι «μεγάλες δυνάμεις» κατέλυσαν τη νεαρή Δημοκρατία, για νά επιβάλουν τον «έλεφ Θεού» βασιλιά Γεώργιο Β'. Του άρνήθηκαν ακόμη και νά πολεμήση ως άπλως έθελοντής στρατιώτης στο άλβανικό μέτωπο. Υπήρξε όμως βασικός συντελεστής στη δημιουργία του άπελευθερωτικού στρατού των 200.000 άνταρτών. Δέν πρέπει τιμή σέ αυτούς και πρέπει τιμή στον «"Αγγλο» Έβερτ, τον ύπάλληλο των Βρετανών Γ. Παπανδρέου, τον πράκτορα Τσιγάντε και όλους τους άλλους φυγόμαχους προδότες. Όχι, κύριε "Αγγελε. Πρέπει τιμή στον "Αρη, όπως πρέπει τιμή και στον αυτοκράτορα "Ιουλιανό. Πρέπει τιμή στο στρατηγό Σαράφη, όπως πρέπει τιμή και στον Σπαρτιάτη Λεωνίδα.

Λέτε, ότι διαβάσετε άρκετο καιρό το «Δαυλό». Δυστυχώς όμως δέν διδαχτήκατε από το περιεχόμενό του. Είστε θύμα του διαχωρισμού των Έλλήνων σέ άριστερους και δεξιούς. Κάντε την ύπερβαση. Χωρίστε τους σέ Έλληνες και Ρωμιούς. Μάθετε νά διαβάσετε ανάμεσα στις λέξεις. Απορρίψτε τη χριστιανική μισαλλοδοξία, που έκανε τους Παυλιανιστές «μικρούς» και ύιοθετήστε τον ελληνικό

σία δέν πρεσβεύει τον Έλληνοχριστιανισμόν αλλά την χριστιανικήν Ανατολικήν Ρωμαϊκήν Αυτοκρατορία. Δι' αυτούς ή λέξις Έλλάς άποτελεί ύβριν. Οί σημαίες που κυματίζουν έξω άπ' όλες τις εκκλησίες είναι οί ρωμαϊκές με τον δικέφαλον άετόν. Όσο για κάποιους επωνύμους, που έμφανίζονται εις τους τηλεοπτικούς διαύλους δηλώνοντας λάτρεις του «Έλληνοχριστιανικού Πολιτισμού» και «έθνικιστές», δέν είναι παρά θύματα του "Ιουδαιοχριστιανισμού ανακατεμένον με άρκετον «Βυζάντιον», ένα μίγμα σχιζοφρενές και επικίνδυνον, όπου πολλοί λαοί το έμίσησαν, διότι το μόνον που προσέφερε εις την ανθρωπότητα ήταν σκότος, καταστροφή του Έλληνικού και Ρωμαϊκού Πολιτισμού και εις την συνέχειαν ολοκληρωτικήν ίσοπέδωσιν του παγκοσμίου πολιτισμού. Ο κάθετος διαχωρισμός εκκλησίας - κράτους θά άποτελέση ένα θήμα σημαντικό διά την πρόοδο του ύπνωτισμένου Νεοέλληνο, του πιο έξαθλιωμένου πολιτιστικά και κοινωνικά ούραγου της Ένωμένης Ευρώπης, καθώς και του ραγιαδικού νεοελληνικού κράτους. Ας θυμηθούμε την «αίσία» ευχή του πατριάρχη Έεροσολύμων Είρηναίου κατά την ήμέρα της ένθρονίσεώς του:

«Είθε ό πανάγιος τάφος της Έεροσολήμ νά σκεπάξη πάντα την Έλλάδα»!!! Ο πατριάρχης ειπε την καθαρή αλήθεια: ό πνευματικός αυτός τάφος μάς σκεπάξει για χίλια έπτακόσια περίπου έτη. Έως τότε...

Μετά τιμής

Βασίλειος Μανρομμάτης

Γαλάτσι

συγκρητισμό, που ώδηγησε τους Έλληνες στο με-
γαλείο. Γίνετε Έλληνας.

Με τιμή
Ἀναστάσιος Πανταζίδης
Κορυδαλλός Ἀττικής

60 χρόνια από την ανατίναξη της ΕΣΠΟ

Κύριε διευθυντά,

Μέσα στην καρδιά της Ἀθήνας και υπό τα ὄμμα-
τα των κατακτητών μία καλῶς μελετημένη και ἄρι-
στα ὀργανωμένη ἐπιχείρηση ἐθνικῶν ἀγωνιστῶν
εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνατίναξη τοῦ κτιρίου,
στὸ ὁποῖο ἐστεγάζοντο τὰ γραφεῖα τῆς ὀργανώσε-
ως ΕΣΠΟ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων. Ἦταν δὲ ἡ
ΕΣΠΟ μία ἐλληνικὴ φασιστικὴ ὀργάνωση, τὴν
ὁποία ἱδρυσαν οἱ Ἴταλοι καὶ πλαισίωσαν, δυ-
στυχῶς, Ἕλληνες ἀρνησιπάτριδες, γιὰ νὰ προσφέ-
ρουν τὶς ὑπηρεσίες τους στὰ στρατεύματα κατοχῆς.
Τὸ ἀγκάθι αὐτὸ στὴν καρδιά τῆς Ἀθήνας ἔβαλε
στόχο ὁ ἱδρυτὴς καὶ ἀρχηγὸς τῆς ἐθνικῆς ἀντιστα-
σιακῆς ὀργανώσεως ΠΕΑΝ, ἀξιωματικὸς τῆς Ἀε-
ροπορίας Κωνσταντῖνος Περγίος. Μία δράκα
ἐθνικῶν ἀγωνιστῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Περγίον
ἔφεραν σὲ πέρασ τὸ ἔργο τὴν 22αν Σεπτεμβρίου
1942. Τὸ κτίριο τῆς ΕΣΠΟ κατέρρευσε σὲ ἐρείπια
ἀπὸ δόμβα τῆς ΠΕΑΝ, πού συμπαρέσυρε στὸν θά-
νατο ὅσα μέλη τῆς ὀργανώσεως ΕΣΠΟ καὶ ὅσους
κατακτητὲς στρατιῶτες εὐρίσκοντο ἐντὸς αὐτοῦ.
Αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ τέλος τῆς μισητῆς φασιστικῆς
ὀργανώσεως ΕΣΠΟ, ἡ ὁποία ἔκτοτε διαλύθηκε.
Μεγάλῃ ἡ ἐπιτυχία ἀλλὰ μεγάλος καὶ ὁ φόρος

αἵματος τῶν ἐθνικῶν ἀγωνιστῶν. Ἐντὸς ἑξὶ μηνῶν
οἱ πλεῖστοι τῆς ὁμάδος τῶν δολιοφθορέων συνελή-
φθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, συ-
μπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἥρωος Κωνσταντῖνου
Περγίου. Οἱ μὴ συλληφθέντες τυχεροὶ συνέχισαν
τὴ δράση τους μὲ ἄλλες μονάδες ἐθνικῆς ἀντιστα-
σεως.

Ἦμουν τότε γυμνασιόπαιδο, ὅταν διεδόθη ἡ
εἰδηση ὅτι ἓνας συμμαθητὴς μας, γνωστὸς καὶ φί-
λος μας, ἦταν μέλος τῆς ὀργανώσεως ΕΣΠΟ. Ἐνα
πρωῖνό, πρὶν ἀκόμη κτυπήσῃ τὸ κουδούνι γιὰ τὴν
ἐναρξιν τῶν μαθημάτων, ὁ ἐν λόγῳ συμμαθητὴς μας
ἅμα τῇ ἐμφάνισι του στὸ Γυμνάσιο ξυλοκοπήθη-
κε ἄγρια. Ἦταν ὁ ταλαίπωρος γεννημένος στὴν
Ἑλλάδα ἀλλὰ ἰταλικῆς καταγωγῆς. Σήμερα, ἑξή-
ντα ἔτη ἀργότερα, ὁ γιὸς του ξῆ ἤσυχα στὴν ἴδια
πόλη (Παλαιὸ Φάληρο) πού ἔζησε ὁ πατέρας του
καὶ ὁ παππούς του, πού ἐξασκοῦσε τὸ ἐπάγγελμα
τοῦ ἱατροῦ.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία

Μετὰ τιμῆς

Θεόδωρος Λύρας

Ἰατρός, Νέα Ἱερσέη, ΗΠΑ

Χρηματοδότηση χριστιανικῆς ἀνασκαφῆς στὸ Σινά

Κύριε διευθυντά,

Δέν ἔχω πρόχειρες οὔτε τίς ἀπόψεις σας γιὰ τὶς
ἀνασκαφές στὴν ἐρημο Σίβας τῆς κ. Σουβαλίτζῃ
οὔτε τὸ πλήρες ἱστορικὸ καὶ τὴ σημερινὴ ἐξέλιξη
τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς. Σπεύδω ὅμως νὰ σᾶς γρά-
ψω, γιατί ἀκούω ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι τὴ στιγμή αὕτη
στὸ ὄρος Σινά σχετικὰ πολυμελὲς ἐλληνικὴ ἀρχαι-
ολογικὴ ὁμάδα διενεργεῖ ἀνασκαφές μὲ χρηματο-
δότηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ

καὶ κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ ἰδίου πρὸς τίς ἀρμό-
διες αἰγυπτιακές ἀρχές γιὰ τὴ χορήγηση τῶν σχε-
τικῶν ἀδειῶν καὶ διευκολύνσεων. Ἄν κοπῶντα
καλὰ, στόχος εἶναι ἡ ἀνακάλυψη (μεταξὺ ἄλλων)
τῶν ἐρειπίων χριστιανικοῦ ναοῦ, πού πιθανόν
«οἰκοδόμησε» ὁ Ἰουστινιανὸς κ.λπ., κ.λπ.

[Σχεδὸν ντρέπομαι ποὺ δέν εἶμαι φοροφυγῆς.]

Με ἐκτίμηση

Ε. Τριανταφυλλίδης

Ἀθήναι

[**Σημείωση:** Γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ ἀπαγόρευση τῶν ἀνασκαφῶν καὶ τὴν ἀποσιώπηση τῶν
ἀνακαλύψεων τῆς κ. Σουβαλίτζῃ στὴν ἐρημο τῆς Σίβας ἀπὸ τὸ κρατὶδιο τῆς Ρωμοσύνης βλ.
στὸν «Δ», τεύχη 184, 185, 186 καὶ 207.]

Γιὰ τὴν ταύτιση τῆς Οὐγκαρίτ μετὰ τὴν Εὐαγορίτιδα

Κύριε διευθυντά,

Στὸ δοκίμιό του περὶ τῆς Ἑλληνικῆς καταγωγῆς τῶν Φιλισταίων («Δαυλός», τ. 246) ὁ κ. Στέφ. Μυτιληναῖος ἀποδίδει τὴν πατρότητα τῆς ταυτίσεως τῆς Οὐγκαρίτ μετὰ τὴν Εὐαγορίτιδα στὸν Ἀριστ. Κόλλια, χωρὶς νὰ ἀποσαφηνίσῃ ποῦ, πότε καὶ πῶς διετύπωσε τὴν ιδέα.

Διευκρινίζω ὅτι αὐτὴ διευπλώθη γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ ἐμὲ στὸ δοκίμιό μου «Οὐγκαρίτ ἢ Εὐαγορίτις», στὸ περιοδικό «Τότε» (τ. 56, Σεπτ. - Ὀκτ. 1995). Ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀνέπτυξα ἐκτενῶς στὸ βιβλίο μου «Ποιοὶ ἦσαν;» (α' ἐκδ. 1997, β' ἐκδ. 1998, γ' ἐκδ. 1999)

στὸ κεφ. «Οἱ Οὐγκαρίτιοι» καθὼς καὶ σὲ σειρά τηλεοπτικῶν ἐκπομπῶν. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ κείμενο τοῦ Ἀρ. Κόλλια καὶ συνεπῶς δὲν γνωρίζω ἂν μετὰ ἀναφέρει. Πιστεύω πάντως ὅτι, ὅταν κάποιος ἀσχολῆται μετὰ τέτοια θέματα, ὀφείλει νὰ ἀναφέρεται στοὺς μελετητὲς ποὺ προηγήθηκαν καὶ νὰ τοὺς ἀποδίδῃ τὰ δέοντα, ἰδίως ὅταν πρόκειται γιὰ νέες ιδέες.

Μετὰ τιμῆς

Γεώργιος Γεωργαλᾶς

Πεντέλη

Ἑρώτηση μετὰ προκαθορισμένη τὴν ἀπάντησι

Ἀγαπητὲ κ. διευθυντά,

Παρακολουθῶ τὴν πορεία τοῦ περιοδικοῦ σας ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια του. Ἀξίζουσιν συγχαρητήρια τόσο στὸ «Δαυλὸ» ὅσο καὶ σὲ σᾶς γιὰ τὶς ἀοκνεῖς προσπάθειες ἀνάδειξης τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Σᾶς γράφω μετὰ ἀφορμὴ κάτι ποὺ ἄκουσα σήμε-
ρα, 24 Μαΐου 2002, ὥρα 12.45 στὸν Ἑλληνοκυ-
πριακὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ Λονδίνου.
Ἐπῆρξε ἓνας διαγωνισμὸς γιὰ τοὺς ἀκροατές.
Ὅποιος ἀπαντοῦσε σωστὰ κέρδιζε ἓνα δωρεάν
γεῦμα σὲ κάποιο καφέ. Ἡ ἐρώτησι ἦταν ἡ ἑξῆς:
«Πότε κυκλοφόρησε ἡ δραχμὴ στὴν Ἑλλάδα; Τὸ

1800, στίς ἀρχές, στὰ μέσα ἢ πρὸς τὸ τέλος;».

Κατόπιν αὐτοῦ διερωτῶμαι, πόσο λίγη ἡ κα-
θόλου σχέση ἔχουν μετὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ ἐν λόγω σταθ-
μὸς καὶ οἱ «προϊστάμενοί» του. Εἶμαι περιέργως
γιὰ τὸ ποιοὶ ἢ ποιοὺς ἐπέλεξε τὴν θεματολογία τοῦ
διαγωνισμοῦ. Ἡ δραχμὴ ὑπάρχει (ὑπῆρχε δυ-
στυχῶς) 3000 χρόνια ὡς ἑλληνικὸ νόμισμα!

Εὐελπιστώντας στὸν ἐξαγνισμό μας ἀπὸ τὸ
αἶσχος τῆς βαρβαρότητας

Μετὰ τιμῆς

Δημήτριος Ἀγιασοφίτης

Λονδίνο

Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὴ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορίᾳ

Ἀγαπητὸ περιοδικό,

Διαβάζοντας στὸ τεῦχος 246 (Ἰούνιος 2002) τὴ
βιβλιοκρισίᾳ τοῦ κ. Π. Α. Κονβαλάκη, γιὰ τὸ βι-
βλίο τοῦ κ. Γ. Χατζηφώτη «Ἡ Καθημερινὴ Ζωὴ στὸ
Βυζάντιον», μετὰ τὴν ὁποία βιβλιοκρισίᾳ καὶ συμφωνῶ
ἀπόλυτα, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ὁ συγγραφέας
τοῦ ἐν λόγω βιβλίου εἶναι γνωστός γιὰ «ἔργα» ὅπως
ἐπὶ παραδείγματι «Τὸ ἔργο ζωῆς τῆς Αὐτοῦ Πα-
ναγιότητος (τάδε)» ἢ «Ὁ γέροντας (δεῖνα) μὲ θε-
ϊκὴ μελίρρυτος παρουσία» κ.ἄ. τῆς ἰδίας ἀξίας.

Θὰ πρότεινα ὡς βιβλιογραφία γιὰ τὴν καθημε-
ρινὴν ζωὴ τῶν Ἑλλήνων στὴν Βυζαντινοκρατίᾳ καὶ
τὴν Τουρκοκρατίᾳ τὰ πολύτομα ἔργα τοῦ Κυριά-
κου Σιμόπουλου «Ξένοι Ταξιδιώτες στὴν Ἑλλάδα»,
τόμοι 5, (333 μ.Χ. ἕως 1821) καὶ «Πῶς εἶδαν οἱ ξένοι
τὴν Ἑλλάδα τοῦ 21», τόμοι 5.

Με τιμὴ

Ἀντώνης Ε. Ἀλεξός

Μαθητὴς Γ' Λυκείου, Δομοκός

Η «ΥΒΡΙΣ» ΣΤΟΝ ΑΙΣΧΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΛΛΕΣ ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Ἡ χριστιανικὴ ἰδεολογία ἐκτρέπει
ἐπικίνδυνα τὴ σύγχρονη Ἐπιστήμη

ΜΙΛΑ ΣΤΟΝ «Δ» Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.Γ. ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΣ

«Τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν ἐστὶ τὸ κατὰ φύσιν ζῆν»
(Ζήνων).

«Ἡ ἑλληνικὴ τραγωδία προσφέρει κάθαρση καὶ θεραπεύει τὴν ψυχὴ φέροντάς μας ἀντιμέτωπους μὲ τὴν πιὸ βίαιη καὶ ἀδυσσαλέα ἀνθρώπινη φύση. Τί ὅμως θὰ ἐξαγνίσῃ ἢ θὰ θεραπεύσῃ τὴν καθετοποιημένη ἀγροτικὴ ἐπιχείρησι, τὴν ρημαγμένη γεωργία καὶ τὸν σύγχρονο ἀνθρώπινο πολιτισμό; Ἡ ἀπαγόρευση παροχῆς ζωικῆς τροφῆς στὰ φυτοφάγα ζῷα; Κάτι τέτοιο ἀπλῶς θὰ ἀντιμετώπιζε μόνο τὸ σύμπτωμα τοῦ προβλήματος», μᾶς ἐξηγεῖ ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς συγγραφέας καὶ καθηγητὴς Διεθνoῦς Περιβαλλοντολογικῆς Πολιτικῆς καὶ Ἀνάπτυξης τοῦ Τρίτου Κόσμου κ. Ε. Γ. Βαλλιανᾶτος.

Η ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ «ΥΒΡΙΣ», «ΝΕΜΕΣΙΣ» ΚΑΙ «ΚΑΘΑΡΣΙΣ»

Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ χριστιανικὴ περὶ **σωτηρίας** διδασκαλία ἐδράζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν στὴν παραδοχὴ τῆς «Σταυρικῆς Θυσίας» τοῦ Ἰησοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ στὴν ἀποφυγὴ τῆς «ἀμαρτίας» διὰ τῆς τηρήσεως τῶν βιβλικῶν ἐντολῶν. Αὐτὲς οἱ παράμετροι ἔχουν τὴν ἀναφορὰ τους στὴν ἀποδοχὴ ἐνὸς ἐξωσυμπαντικοῦ - ἐξουσιαστικοῦ θεοῦ ὄντος, πὸν συγκεντρώνει μεταξὺ ἄλλων τὶς κεφαλαιώδεις ιδιότητες τοῦ δημιουργοῦ, τοῦ κυριάρχου, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ κριτῆ τῶν ἀνθρώπων, ἔναντι τοῦ ὁποῖου ἡ τύχη τους καθορίζεται ἀπὸ τὴν ἀγαθὴ ἢ κακὴ συμπεριφορὰ τους στὸν γήινο κόσμον. Μὲ ἐξαίρεση τὴν περὶ Ἰησοῦ διδασκαλία καὶ οἱ δύο ἑτερες γιαχνικὲς θρησκείες, τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ, θέτουν ὡς κεφαλαιώδη προϋπόθεση γιὰ τὴ «σωτηρία» τὴν ὁλοκληρωτικὴ ὑποταγὴ στὸ Θεό.

Στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ κοσμοαντίληψη ὡστόσο ἡ παραπάνω θεώρηση εἶναι ►

«Τώρα πού διώξαμε τούς “Ελληνες θεούς και τις ιδέες πού πρέσβευαν καθώς και τὸ ἑλληνικὸ θέατρο, πρέπει νὰ ἐπανεξετάσουμε τὴν ἱστορία τῆς διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου. Νὰ ἐπιλέξουμε τὴν τροφή – περιλαμβανομένου και τοῦ κρέατος – πού ἀναπτύσσεται χωρὶς βία. Αὐτὸ σημαίνει, νὰ καταδικάσουμε τὴ σίτιση τῶν ἀγγελάδων και ἄλλων οἰκόσιτων ζώων μὲ κρέας, νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν ἐπικίνδυνη πρακτικὴ ραντίσματος τῆς τροφῆς μὲ τοξίνες και νὰ δώσουμε τέλος στὴ μετακίνηση και ἔνωση γονιδίων ἀπὸ ὄργανισμὸ σὲ ὄργανισμὸ».

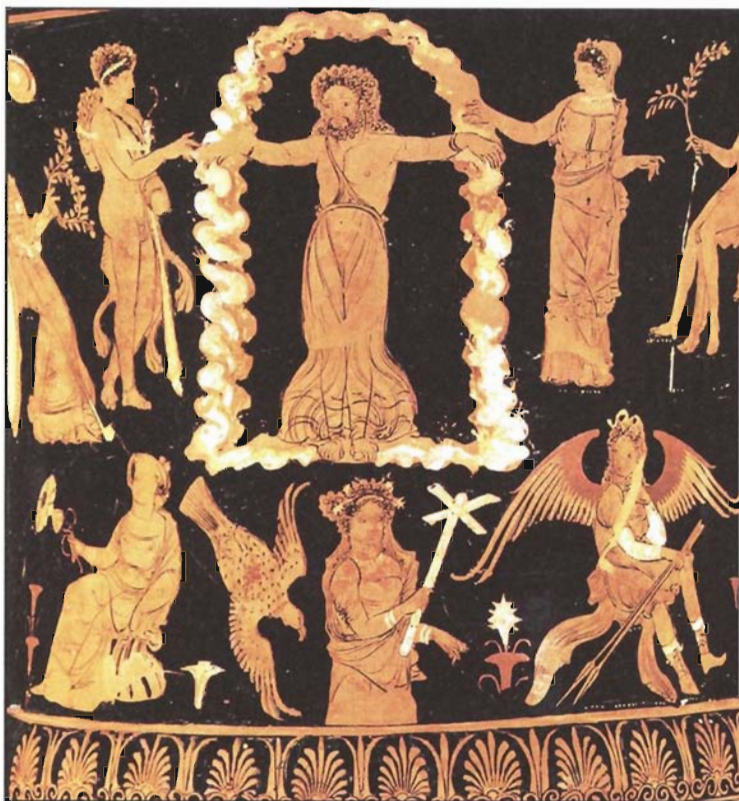
– Μὲ ἄλλα λόγια νὰ μὴν διαπραττουμε «ὔβριν»;

«Ἀκριβῶς. Παρακολουθήστε, πόσο ἐπικαιρὸς εἶναι ὁ Αἰσχύλος: σ’ ἓνα διασωθὲν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν τραγωδία τοῦ «Γλαῦκος» (472 π.Χ.) πληροφοροῦμαστε, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Κορίνθου και γιὸς τοῦ Σίσυφου Γλαῦκος ἔτρεφε τὰ ἄλογά του μὲ σάρκες ἀνθρώπων, γιὰ νὰ γίνουν γοργοπόδαρα. (Σ.σ.: Βλέπετε τὰ ἄρθρα «Τὰ σαρκοφάγα ἄλογα τοῦ Αἰσχύλου και ἡ τράπεζα τοῦ Εὐριπίδη» τῶν Π. Κουβαλάκη και Α. Γιαννακόπουλου εἰς «Δ», τ. 232, Ἀπρίλιος 2001). Παρ’ ὅλ’ αὐτὰ νικῆθηκε στοὺς Ὀλυμπιακοὺς στὸ ἀγώνισμα τῆς ἄρματοδρομίας· και μιὰ δευτέρη φορὰ στοὺς ἐπιτάφιους ἀγῶνες, πού ἐγιναν πρὸς τιμὴν τοῦ Πελῖα, ἔπεσε ἀπὸ τὸ ἄρμα του και τ’ ἄλογά του τὸν κατεσπάρξαν. Ὁ Γλαῦκος παραβίασε τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τρέφοντας τ’ ἄλογά του μ’ ἀνθρώπινες σάρκες κι ἔτσι, διαπραττοντας ὔβριν, προκάλεσε στ’ ἄλογά του “θεόπεμπτη τρέλλα”.

– 2.500 χιλιάδες χρόνια ἀργότερα ἡ ὔβρις τοῦ Γλαύκου σὲ εὐρύτερη κλίμακα βρῆκε μιμητὲς στοὺς ἐκτροφεῖς τῶν βοοειδῶν – οἱ ὁποῖοι αὐτὴ τὴ φορὰ ἐπεδίωκαν τὴ νίκη στὴν οἰκονομικὴ παλαίστρα...

παντελῶς ἄγνωστη. Τὴ θέση τοῦ «βιβλικοῦ» θεοῦ ἔχει ὁ **κοσμογονικὸς νόμος**, πού διέπει τὴ λειτουργία τοῦ σύμπαντος, και σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὶς «ἐξ ἀποκαλύψεως διδασκαλίες» τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα καλεῖται νὰ συλλάβῃ και νὰ κατανοήσῃ τὴν ἀναγκαιότητα διατηρήσεως τῶν ἰσορροπιῶν μέσα στὸν κόσμον, πού ἀφοροῦν σ’ ὅλες τὶς πτυχὲς τῆς ζωῆς. Ἡ διατάραξη τῆς ἰσορροπίας και τῆς ἁρμονίας σὲ ὁποιοδήποτε ἐπίπεδο συνιστᾷ «ὔβριν», τὴν ὁποία ἀκολουθεῖ ἡ «νέμεσις» και τέλος ἐπέρχεται ἡ «**κάθαρσις**» (ἀποκατάσταση τῆς ψυχοφυσικῆς τάξεως). Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν δίσταζαν νὰ προσωποποιήσουν τὶς παραπάνω ἔννοιες, γιὰ νὰ δώσουν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸ μιὰ ἱεροπρεπῆ ἔμφαση στὴ σημασία τους. Ἡ διαστρέβλωση πού ἔχει ἐπέλθει ἀπὸ τὴ θεολογία μὲ γνώμονα τὸ γιαντὶ - θεοκρατικὸ κοσμοεἶδωλον μετέτρεψε κατ’ ἀντιστοιχία τὴν «ὔβριν» σὲ «**ἁμαρτία**», τὴν «νέμεσιν» σὲ «**θεία δίκη**» ἢ «**θεία κρίση**» και τὴν «κάθαρσιν» σὲ «**ἀπολύτρωση**» και συνακόλουθα «**σωτηρία**».

Σκηνή από αρχαία παράσταση της τραγωδίας «Προμηθεὺς Δεσμώτης» ζωγραφισμένη σὲ ἀγγεῖο τοῦ δ' αἰῶνος π.Χ. Τὸ μεγαλεῖο τῶν τραγικῶν στοιχείων ποὺ ὀδηγοῦν στὴν κάθαρση ἀπεικονίζεται στὴν παράσταση, αὐτὴ, ὅπου εἶναι προόδηλη ἡ ἐλληνικὴ ἀντίληψη περὶ Δικαίων καὶ Ἐνθέων – παντελῶς ἄσχετη πρὸς τὴν ἀντίστοιχη ἀντίληψη τῶν τριῶν ἑβραϊογενῶν ἰδεολογιῶν - θρησκειῶν.

Ἡ «κάθαρσις» ὡς ἀποκατάσταση τοῦ ἀληθινοῦ

Στὴν χριστιανικὴ θεολογία ἡ σωτηρία παρὰ τὴν πέραν ἀπὸ κάθε λογικὴ ὑψή της σημαίνει τὴν ἔνταξη τοῦ πιστοῦ στὴν ὑπερκόσμια κοινωνία τοῦ Θεοῦ. Στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη εἶναι ἀνύπαρκτη (ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει «Διάβολος», ποὺ νὰ παρασύρῃ στὴν «ἀπώλεια»).

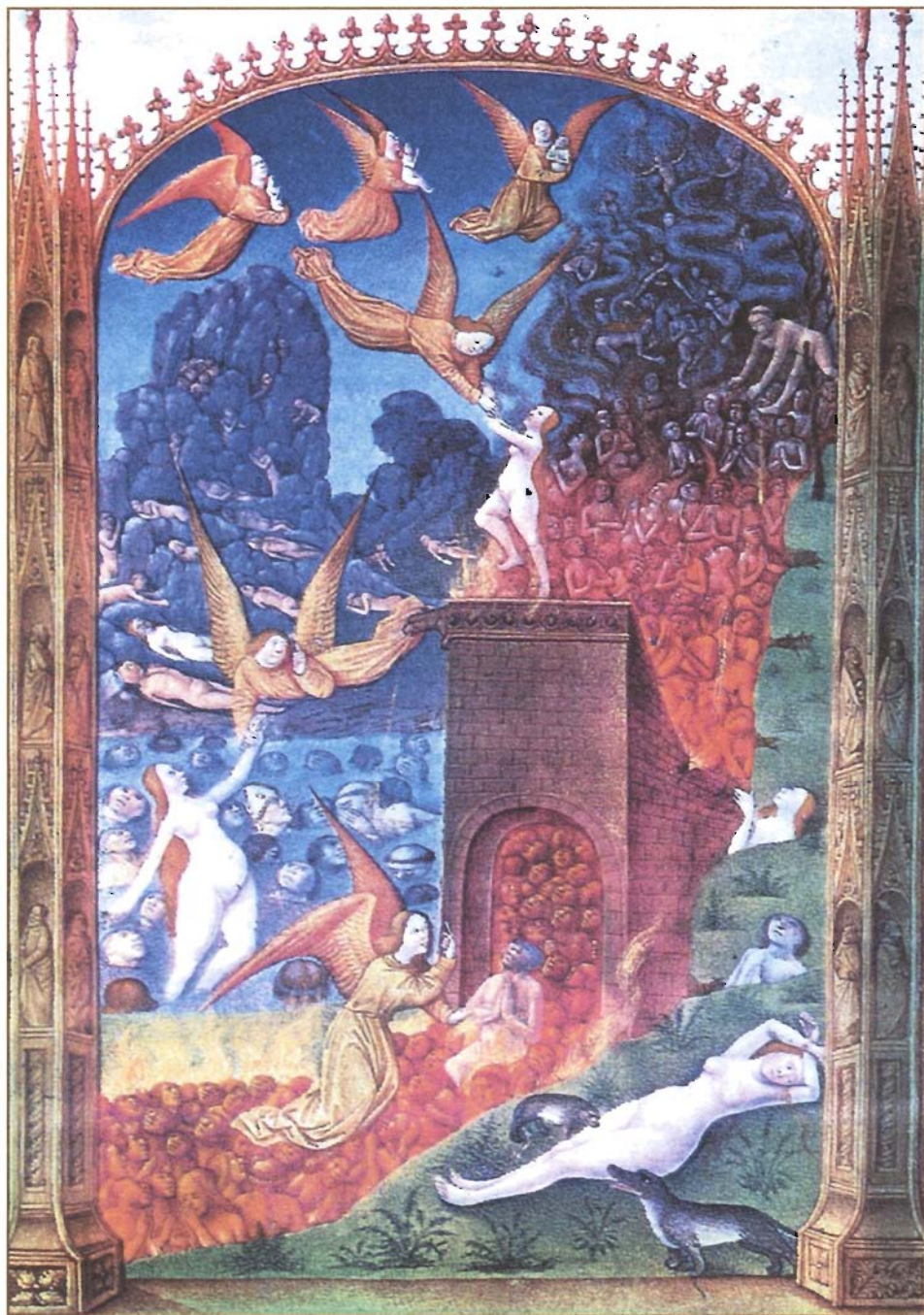
Ἐπιπρόσθετα εἶναι τραγικὰ ἐπιβεβαιωμένο, ὅτι ἡ «ἐσχατολογικὴ» διδασκαλία τῶν τριῶν μονοθεϊσμῶν δημιούργησε στὴν ἀνθρωπότητα φοβερῶτερα προβλήματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ὑποθετικὰ ἔλυνε. Ἡ ἰδέα τῆς καθάρσεως ἐνέχει (μὲ κριτήριό τὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη) καὶ τὴ θετικὴ καὶ τὴν ἀρνητικὴ τῆς πλευρά. Ἐπὶ παραδείγματι ἡ μιὰ πρᾶξι τῆς «οἰδιπόδειας μίξεως» καταλήγει στὴν φοβερὴ αὐτοτιμωρία τοῦ ἐνόχου. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς, καταστρέφοντας τὸν ἑαυτό του, ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα. Δὲν ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, ἂν εἶναι ἀκούσια ἢ ἐκούσια ἔνοχος. Αὐτὸ ποὺ προέχει εἶναι ἡ ἐπαναστερέωση καὶ διαφύλαξη τῆς ὁμαλότητος στὴ ζωὴ καὶ τὴ φύση.

«Πράγματι, παραβιάζοντας τούς φυσικούς νόμους, σέ ζῶα πού εἶναι ἀποκλειστικά φυτοφάγα ἀπό τή φύση τους προσέθεσαν στήν τροφή τους σάρκα ζώων. Ἀποτέλεσμα, τὰ ζῶα νά κτυπηθοῦν ἀπό τή νόσο τῆς “τρελλῆς ἀγελάδας”, ἡ ὁποία εὐθύνεται γιά τή μετάδοση τῆς νόσου καί στόν ἄνθρωπο. Ἡ νόσος τῶν “τρελλῶν ἀγελάδων” εἶναι ἡ ἀκραία ἐκδήλωση τῆς ἀπανθρωπιᾶς καί ἠθικῆς χρεωκοπίας τῆς πολυτιμότερης κατάκτησης τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου: τοῦ γεωργικοῦ συστήματος τροφοδοτοῦμενου ἀπό τήν ἐπιστήμη, ἀλλά λειτουργοῦντος μέσα στόν “ζουρλομανδύα” ἐνός ἐργοστασίου. Τὰ ζῶα θεωροῦνται ὡς τμήματα μηχανῶν στήν παραγωγή κέρδους. Ἡ νόσος τῶν τρελλῶν ἀγελάδων εἶναι ἓνα θανατηφόρο σύμπτωμα μᾶς συστηματικῆς πάθησης στή φύση τῆς βιομηχανοποιημένης γεωργίας. Ὁ Αἰσχύλος ἔγραψε τήν τραγωδία του “Γλαῦκος”, γιά νά θυμίσει στούς Ἕλληνες ὅτι οἱ θεοὶ τιμωροῦν τόν ἄνθρωπο, ὅταν διαπράττει ὑβρίν».

• Ὁ κ. Βαλλιανῆτος ἔφυγε γιά τίς ΗΠΑ τὸ 1961, ὅπου σπουδᾶσε Βιολογία. Ὡπως ὁ ἴδιος μᾶς εἶπε, μελετώντας τὸν περιβαλλοντικό καί πολιτικό μηχανισμό στήν πράξη, διαπίστωσε, ὅτι ἡ χρήση τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης δὲν γίνεται πάντοτε γιά τὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ διαπίστωση αὐτὴ τὸν ὠδήγησε σὲ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στήν Ἱστορία τῆς Ἐπιστήμης καί στήν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία. Ἡ διδακτορικὴ του διατριβὴ στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Οὐισκόνσιν εἶχε ὡς θέμα τὴν πνευματικὴ προέλευση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης: «**Ἀπὸ τὸν Γραικὸ στὸν Ἕλληνα: Ἀδαμάντιος Κοραῆς καί ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση**». Στὴ συνέχεια ἐπὶ τρία χρόνια ἔκανε μεταδιδακτορικὲς σπουδὲς στὸ Χάρβαρντ στήν Ἱστορία τῆς Ἐπιστήμης καί στὰ Τριτοκοσμικὰ Θέματα. Διετέλεσε ἐπισκέπτης καθηγητῆς τῆς Διεθνoῦς Περιβαλλοντολογικῆς Πολιτικῆς καί Ἀνάπτυξης τοῦ Τρίτου Κόσμου σὲ ἀρκετὰ πανεπιστήμια στὶς ΗΠΑ, senior fellow Ἀγροτικῶν Σπουδῶν στὸ Ἰνστιτούτο Γεωργικῆς καί Ἐμπορικῆς Πολιτικῆς στὴ Μινεσσότα καί ἀναλυτῆς στὸ Ἀμερικανικὸ Πρακτορεῖο Περι-

Τὸ θέατρο, τὸ «λαϊκὸ σχολεῖο» μὲ τὴ **διδασκαλία** (παρουσίαση) τῶν ἀνεπανάληπτων δραματικῶν ἔργων, ἔδινε τὴν εὐκαιρία στόν θεατὴ νὰ λάβῃ μαθήματα ζωῆς μὲ τὴν παρακολούθηση ἀλλὰ καί τὴν ἐνεργὸ ψυχικὴ συμμετοχὴ του στὰ γεγονότα **«δι' ἑλέου καὶ φόβου»**. Τὰ δημιουργήματα τῶν μεγάλων δραματοργῶν, ἐμπνευσμένα μέσα ἀπὸ τὸ δῖο, τίς ἀγωνίες καί τὰ συναισθήματα τῶν ἀνθρώπων, ἀπευθύνονταν σ' αὐτούς, γιά νὰ τοὺς ἱκανώσουν νὰ ἀποκτήσουν τὰ πνευματικὰ καί ψυχολογικὰ ἐφόδια, ὥστε νὰ σταθοῦν μὲ σύννεση ἀπέναντι στὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς. Ὁ παραδειγματισμὸς διὰ τῶν «πάθημάτων» τῶν τραγικῶν ἡρώων ἦταν ὁ πλέον ἐνδεικτικὸς τρόπος. Τὸ «πάθημα» εἶναι ἀντικειμενικὰ ἡ ἀρχὴ τῆς πορείας πρὸς τὴν κάθαρση, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται μὲ πολλοὺς τρόπους. Ἡ κάθαρση στήν τραγωδίᾳ περαίνεται μὲ τὸν ἔλεον καί τὸν φόβον. Ὁ ἔλεος εἶναι ἓνα ἐξιδανικευμένο συναίσθημα, τὸ ὁποῖο καθάιρεται καί παύει νὰ πιέζει τὴν ψυχὴ, ὅταν (μετὰ τὸ τέλος τῆς τραγωδίας καί τὴν τραγικὴ συντριβὴ τοῦ ἥρωα, τὴ συμπάθεια τοῦ θεατῆ γι' αὐτόν καί τὴν ἀγωνία του γιά τὸν ἄνθρωπο) ἀντικαθιστοῦν συναισθήματα γιά τὴν ἠθικὴ νίκη καί τὸ ἠθικὸ ὕψος τοῦ ἥρωα καί τὴν ἀξία καί ἀνωτε-

«Καθαστήριο». Μικρογραφία του Ι. Κολόμπ (16ος αἰ.) ὅπως διαστρέβλωσε τὴν τὴν ἀρχαιοελληνικὴ ἔννοια «κάθαρσις» ὁ Δυτικὸς Χριστιανισμός.

βαλλοντικής Προστασίας. Το 1996 εργάστηκε ως σύμβουλος στο 'Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των 'Ηνωμένων 'Εθνών για την 'Ασφάλεια της 'Αφρικανικής Διατροφής. 'Επίσης είναι συγγραφέας δύο βιβλίων σχετικών με την γεωργική ανάπτυξη: «Φόδος στην 'Υπαιθρο» (1976) και «'Η Συγκομιδή της 'Ερήμωσης».

'Η «είσβολή» στην 'Ελλάδα και τὸ πολιτιστικό της ὀλοκαύτωμα

«'Ο 'Ελληνικός Πολιτισμός» – συνεχίζει ὁ κ. Βαλλιανᾶτος – «γεννήθηκε στην 'Υπαιθρο, στὸ χωριό, στην πόλη, στὶς στενὲς λωρίδες γόνιμου ἐδάφους ανάμεσα στὰ βουνὰ καὶ στην ἄκρη τῆς θάλασσας. Οἱ 'Ελληνες χωρικοὶ καὶ ψαρᾶδες ἔθεσαν τὶς βάσεις τῆς Γεωργίας παγκοσμίως. Τὰ 'Ελευσίνια Μυστήρια καὶ ἡ λατρεία τῆς θεᾶς Δήμητρας ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ ἱερὲς ἐορτὲς τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων. 'Ο θεὸς τοῦ θεάτρου, τῶν ἀμπελώνων καὶ τοῦ οἴνου (Διόνυσος) ἦταν ἡ προσωποποίηση τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς τῶν χωρικῶν», λέει ὁ 'Ελληνοαμερικανὸς καθηγητής.

«'Η ἀγροτικὴ φύση τοῦ 'Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἐξηγεῖ τὴν προσαρμοστικότητα αὐτοανόρθωση τῶν ἀρχαίων. 'Η οἰκονομία τῶν μικρῶν ἀγροκτημάτων ὑποστήριξε τὴ Δημοκρατία στὸν ἀρχαῖο κόσμο. 'Η ἀπώλεια τῆς ἐλευθερίας τῶν 'Ελλήνων ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ ἡ βίαιη ἄφιξη τοῦ Χριστιανισμοῦ διατάραξαν τὴν 'Ελλάδα καὶ τὸν 'Ελληνικὸ Πολιτισμὸ σχεδὸν ὀλοκληρωτικά. 'Απὸ τὸν 4ο ἕως τὸν 12ο αἰῶνα ἡ Χριστιανικὴ 'Εκκλησία καὶ τὸ Ρωμαϊκὸ κράτος προσπάθησαν νὰ συνθλίψουν τὴ λατρεία τοῦ Διονύσου. 'Ωστόσο ἡ ἀγνὴ οἰκονομία, οἱ εὐγενεῖς τεχνολογίες, ἡ κατανόηση τῆς φύσης καὶ τῶν ἐορτῶν καὶ παραδόσεων τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων ἀγροτῶν ἐπέζησαν σὲ μεγάλο βαθμὸ μέχρι τὰ μέσα τοῦ 20ου αἰῶνα. 'Η διάδοση τοῦ μοντέλλου τῆς ἀμερικανικῆς

ρότητα τοῦ ἀνθρώπου. 'Ομοίως καὶ ὁ φόβος καθαίρεται, ὅταν μετὰ τὴν πώση τοῦ ἥρωα ὑποκαθίσταται ἀπὸ τὸν θαυμασμὸ γιὰ τὸ ἠθικὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖο, στὸ ὁποῖο ἔφθασε ὁ ἥρωας. 'Η κάθαρση λοιπὸν εἶναι ὁ τελικὸς σκοπός, πὺν λυτρῶναι τόσο τὸν μοιραῖο ἄνθρωπο τοῦ δράματος ὅσο καὶ τὸν θεατή. Εἶναι σαφές ὅτι ὁ μεταφυσικὸς φόβος, πὺν συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν χριστιανικὴ ἔννοια τῆς σωτηρίας, ἀπουσιάζει ὀλοκληρωτικά ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ συλλογιστικὴ.

Δὲν ὑπάρχει «μετὰ θάνατον τιμωρία»

Μια μορφή καθάρσεως εἶναι καὶ ὁ σωματικὸς θάνατος, τοῦ ὁποῖου ὅμως ἡ ὕπαρξη δὲν ἀποτελεῖ προϊόν θείας τιμωρίας πὺν αἶρεται μὲ τὴ σωτηρία. 'Ο καθαρτικὸς χαρακτήρας τοῦ θανάτου συνίσταται στὴν κατάληξη τῆς σύγκρουσης ἀντιθέτων δυνάμεων καὶ ἰδεῶν καὶ στὴν ἐπικράτηση καὶ νίκη τῶν ἀγαθῶν καὶ εὐγενῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν προκειμένη περίπτωσι αὐτὸ πὺν περισφύζεται εἶναι τὸ σύνολο τῶν ὕψηλῶν ἀξιῶν, πὺν συγκροτοῦν τὴν ἀνθρώπινη συνείδηση καὶ διατηροῦν τὴ

βιομηχανοποιημένης γεωργίας από το 1900 είχε ισοπεδωτικές οικολογικές και κοινωνικές συνέπειες για τις ΗΠΑ και τον υπόλοιπο κόσμο. Η γεωργική γενετική εξασθένιση στην Ελλάδα – την χώρα με τον πλουσιώτερο και αρχαιότερο αγροτικό πολιτισμό – είναι μία ελληνική τραγωδία μεγίστης κλίμακας. Είναι ένα άορατο πολιτιστικό όλοκαύτωμα, που καταστρέφει τη φύση και κάθε τι ελληνικό. Οί τοπικές ποικιλίες των εγχώριων σπόρων είχαν τη δυνατότητα ανέως να προσαρμόζονται σε σφοδρούς ανέμους, φτωχό έδαφος, σποραδικές βροχές. Η λανθασμένη έκστρατεία “έκμοντερνισμού” της Ελληνικής Γεωργίας αποδεικνύεται ως η τελευταία εισβολή στην Ελλάδα. Αυτό συνέβη, επειδή η Αμερική στέκεται πίσω από την γεωργική βιομηχανοποίηση. Τα τρακτέρ, τα μικροδιοκτόνα και οί μεταλλαγμένοι σπόροι πωλήθηκαν στον κόσμο ως η τελευταία μόδα στην επιστήμη και στον εκσυγχρονισμό. Η απερισκεπτη μίμηση της βιομηχανοποιημένης γεωργικής τέχνης της Αμερικής απομάκρυνε από τον ελληνικό αγροτικό πολιτισμό τους σπόρους, τη γνώση και τους τρόπους εργασίας της γης – όλα όσα διασφάλιζαν την τροφή και τη σχέση μας με τις αρχαίες παραδόσεις».

‘Η «ύβρις» και η αλαζονεία της Χριστιανικής έπιστήμης

‘Η κριτική που άσκησε ό Αδαμάντιος Κοραής στον Χριστιανισμό ώδήγησε τον κ. Βαλλιανάτο στη μελέτη του Χριστιανισμού από τον 4ο αιώνα. Έχει ήδη ολοκληρώσει το νέο του διβλίο πάνω στη σχέση Έλληνισμού - Χριστιανισμού, το όποιο θα έκδοθη στην Άγγλική και Έλληνική.

δομή της.

Την κάθαρση ως απόλυτη αναγκαιότητα επιβάλλει η ήθικη τάξη, όταν ύφίσταται κίνδυνος ανατροπής της. Αντί για τη στερεότυπη διάκριση μεταξύ «καλού» και «κακού», που είναι συνήθης στη θρησκευτική ήθικη, ή αρχαία ελληνική αντίληψη προβάλλει τη διάκριση μεταξύ «άληθους» και «ψευδούς». Το «άληθές» είναι το αντικειμενικά ύπαρκτό, το αποδείξιμο, το λογικό. Το «ψευδές» είναι το παράλογο, το προϊόν της αλαζονείας, το άπατηλό. Η Ατη ως προσωποποιημένη θεότητα ήταν το αντίθετο της Αληθείας, που «έμεινε εις την γην και έγινε μάστιξ των ανθρώπων» μετά την εκδίωξη της από τον Δία, οδηγώντας πολλούς στην Απ-άτη και συνακόλουθα στην Υβριν. Από το σημείο αυτό και πέρα ξεκινά η διαδικασία της κάθαρσης με μέσα, που κατά περιπτώσεις ποικίλουν. Εκείνο που έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία είναι, ότι το καθαριστικό γεγονός είναι ανάλογο με την βαρύτητα της ύβριστης – αλαζονικής πράξης. Η απονομή δικαιοσύνης, προερχόμενη από την ίδια την πραγματικότητα και όχι έξωθεν αυτής, τηρεί το «μέτρο», ενώ η πληρωμή του τιμήματος της ύβρεως συντελείται στο γήινο περιβάλλον μέσα

«Ἡ ἐπιστήμη στὶς βιομηχανοποιημένες κοινωνίες ὁμοιάζει μὲ ἐλιξήριο ἱκανὸ νὰ μεταστοιχειώσῃ τὴ σκόνῃ σὲ χρυσό, κατασκευάζοντας ἰσχυρὰ ὄπλα, μπολιάζοντας γενετικὸ ὕλικὸ ζωῆς σὲ νέα ζωή, ἀκόμη καὶ καταστρέφοντας τὴ γῆ. Ἡ ἐπιστήμη κατέστη ἐπίσης μία παγκόσμια θρησκεία – ἡ μόνη ἰδεολογία ποὺ ἔχει κοινὴ γλῶσσα καὶ πολιτικὴ, ὑπερβαίνοντας τὴν πολλαπλότητα τῶν γλωσσῶν, φυλῶν, θρησκειῶν καὶ συνόρων. Τελικῶς ἡ ἐπιστήμη εἶναι δύναμη κρυμμένη καὶ ἀκατέργαστη, ἡ ὁποία πυροδοτεῖ τὶς μηχανές τοῦ πολέμου καὶ τὴν βιομηχανοποιημένη παραγωγή – τὸ μοναδικὸ συστατικὸ ποὺ κατέστησε ἱκανὸ ἓνα σχετικὰ μικρὸ ἀριθμὸ λευκῶν ἀνθρώπων νὰ κυριαρχήσουν σὲ μεγάλους ἀριθμοὺς μαύρων, κόκκινων, κίτρινων καὶ μιγάδων πληθυσμῶν στὸν κόσμον τὰ τελευταῖα 500 χρόνια.

»Ἐν τούτοις παρὰ τὴν παντοδυναμία τους παγκοσμίως οἱ ἐπιστήμονες ὑποφέρουν ἀπὸ στεῖρωση ψυχῆς, ποδοπατώντας τὴν πολιτιστικὴ ποικιλία καὶ ἀπορρίπτοντας τὶς παραδοσιακὰς ἀξίες. Καὶ αὐτὸ συνέβη, διότι ξεριζώσαν τὸν Ἑρῶτα, τὸ ἑλληνικὸ πάθος γιὰ τὴν ἀλήθεια, τὸ ὥραϊο καὶ τὸ ὁμορφο ἀπὸ τὴν παιδαγωγικὴ τοῦ ἴδιου τους τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κυρίαρχος στὴ φύση, ὅπως τοῦ ἐπιβάλλει ἡ χριστιανικὴ ἀντίληψη. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως ἀποτέλεσε τὴ βάση γιὰ τὴ δημιουργία τῆς Δυτικῆς ἐπιστημονικῆς νοοτροπίας. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἐπιστήμονες διαπραττοῦν ὕβρεις, διακατέχονται ἀπὸ ἀλαζονεία καὶ ἐπιστρατεύουν τὴν ἐπιστήμη γιὰ ἰδιωτικὸ κέρδος καὶ δύναμη», καταλήγει ὁ κ. *Ε. Βαλλιανᾶτος*.

Νάνσυ Μπίσκα

στὰ χρονικὰ πλαίσια τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ ὄχι σὲ κάποια μεταθανάτια διάσταση.

Ἀπέναντι στοῦ πλέγμα αὐτῶν τῶν σχέσεων οἱ «φωστῆρες» τῆς θεολογίας καὶ δὴ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς, στὴν προσπάθειά τους νὰ μετριάσουν τὶς ψυχολογικὲς συνέπειες ἀπὸ τὸν τρόμον τοῦ «γιαχδικοῦ μηδενός», ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ προβάλλουν τὴν γνωστὴ περὶ «Καθαρηγρίου» διδασκαλία (μόλις τὸ 1439 στὴ Σύνοδο τῆς Φλωρεντίας) ὡς τόπον παραμονῆς τῶν ψυχῶν γιὰ τὸν ἐξαγνισμό τους πρὶν ἀπὸ τὴν τελικὴ εἴσοδο στὴν ὑπερκόσμια κοινωνία τοῦ Γιαχβέ. Μολονότι τόσο ὁ Ὀρθόδοξος ὅσο καὶ ὁ Προτεσταντικὸς Χριστιανισμὸς ἀπορρίπτουν τὴν ἐν λόγω ἀντίληψη, ἡ διαστρέβλωση τῆς σημασίας τῆς καθάρσεως εἶναι δεδομένη καὶ ἀσφαλῶς ἐπανημένη. Ἡ ἔννοια ποὺ ἦταν συνώνυμη μὲ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς ἰσορροπίας στὸ γίγνεσθαι, κατέστη ὁρος τοῦ θεοκρατικοῦ παραλογισμοῦ μὲ τὴν ἀναφορά της στὸ ὑπερκόσμιο ἀποκύημα τῆς φαντασίας τῶν ἐγκεφάλων τῆς ἐρήμου.

Μάριος Μαρμανέας

Θεολόγος

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Δίκαια συγχαρητήρια

«Πρόκειται δηλαδή για ένα άτελές σύστημα γραφής (σημ. «Δ»: έννοει την ελληνική Γραμμική Γραφή Β), το οποίο οι Έλληνες αντικατέστησαν με μία καθαρώς αλφabetική γραφή, το γνωστό και μέχρι σήμερα χρησιμοποιούμενο ελληνικό αλφάβητο, το οποίο οι ίδιοι οι Έλληνες εδημιούργησαν, επινοήσαντες χωριστά γράμματα να δηλώνουν τα φωνήεντα και χωριστά γράμματα να δηλώνουν τα σύμφωνα».

Ποιός τα γράφει αυτά; Τα γράφει («Το Βήμα της Κυριακής», 23/6/2002, σελ. Α 55) ο καθηγητής Γλωσσολογίας και πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γ. Μπαμπινιώτης στα 64 του χρόνια, αυτός που δίδασκε κι έγραφε επί τέσσερις σχεδόν δεκαετίες ότι το 'Αλφάβητο το εδημιούργησαν οι Φοίνικες και κατακεραύνωνε τους «έλληνοκεντρικούς» ή τους «έθνικιστές» «ερασιτέχνες», που τολμούσαν να αμφισβητήσουν την ιστορική αυτή άπατη. 'Ο «Δ», στίς στήλες του οποίου εμφανίστηκε για πρώτη φορά με δημοσίευμα του κ. Κώστα Πλεύρη ή αμφισβήτηση αυτή πριν από 16 χρόνια (περιέχονται στους τόμους του περίπου 2.000 σχετικές με το θέμα αυτό σελίδες - κείμενα δεκάδων συνεργάτων μας με πληθώρα αποδείξεων της ελληνικότητας του 'Αλφάβητου) διασπρόμενος ταυτόχρονα και ύβριζόμενος ενώπιον δικαστηρίων ως «φασιστικό έντυπο», συγχάριε εγκαρδίως τον πρύτανη για το θάρρος του να όμολογήσει την πλάνη του.

Ω

Τίμια και άτιμα δώρα

Κατακαλόκαιρο, άγιορείτες μοναχοί περιφέρουν την χειμερινή προμάτεια τους: τα «Τίμια Δώρα» που χάρισαν οι τρεις Μάγοι στο Θείο Βρέφος: Σμύρνα, χρυσός και λίβανος, όλα άθικτα και θαυματουργά. Ουρές τα πλήθη των πιστών στο προσκύνημα των «τιμίων δώρων». 'Ελπίδες, φόβοι, όνειρα, προσδοκίες έναποθέτονται πάνω τους. Και τα δώρα της ανθρώπινης φύσης, ή νόηση και ή αλήθεια, αυτά τα άτιμα δώρα ρίπτονται στον δόρυδορο για μία ακόμη φορά...

Π.Α.Κ.

Ψυχή και Τέχνη

Στο INTERNET της άθλιας τηλεόρασης καταργείται κάθε παρουσία της αρχαίας ελληνικής αγοράς, καθώς ή γνώση ζυμώνεται. 'Η τηλεόραση φτάνει μόνο σαν άδακιο αποθηκών, γιατί τη συμφέρε. Στο INTERNET γίνεται μία αγορά-πωλησία... τέχνης, λές και πουλάνε πατάτες... Τα έργα; 'Ο,τι γελοίο από το στίψιμο του οικονομικοποιημένου έγκεφάλου, ώστε να βρής κάποιο θέμα, για να πουλήση. 'Εδώ μπορεί να σπονδάση κανείς (ουδέν κακόν άμιγές καλού) τις σχέτες οικονομικές διαδικασίες του συστήματος, αφού δεν υπάρχει το τρίπτυχο Φιλοσοφία, 'Επιστήμη, Τέχνη.

'Αρπάζουν οι έπίδοξοι καλλιτέχνες μας μία εξαθλιωμένη σύγχρονη πραγματικότητα, άσυνάρτητη, γιατί το κέρδος δεν της προσδίδει τίποτε και με μία σπονδαιοφανή υποκρισία προσπαθούν να πλασάρουν το άνυπόστατο και παράλληλα να καταξιώσουν ως τάχατες φαινόμενο, έναν κάλικο κόσμο που πρεσβεύουν. "Αχ! 'Η Τέχνη δεν φτειαχεται σε εργαστήρια ήλεκτρονικών ύπολογιστών αλλά στην ψυχή· κι εσείς που να την βρήτε, στο κέρδος;

Π.Γ.

Λόγος και Έξουσιασμός

«'Ο Λόγος (ό Παγκόσμιος Νόμος) υπάρχει αιώνια, άλλ' ώρισμένοι άνθρωποι δεν τον καταλαβαίνουν, και πριν, και αφού τον ακούσουν άκόμη για πρώτη φορά. 'Ενψ δηλαδή όλα γίνονται σύμφωνα με το Λόγο, αυτούς τους δρίσκουμε σαν να μην έχουν πείρα όταν τους δοκιμάζουμε στα λόγια και στα έργα, όπως εγώ τα άραδιάζω χωριστά και τα έξηγώ αναλυτικά το καθένα, σύμφωνα με το φυσικό του και την πραγματική του ύπόσταση. Είναι φανερό, πως οι άλλοι άνθρωποι (αν αφαιρέσουμε τους παραπάνω) δεν νιώθουν όσα κάνουν όταν είναι ξύπνιοι, όπως ξεγνούν κι όσα κάνουν στον ύπνο τους». Αυτά έλεπε ό μέγιστος των φιλοσόφων 'Ηράκλειτος (535-47 π.Χ.), που έχουν άπόλυτη ισχύ και σήμερα.

Πρέπει να ακολουθοῦμε ἐκεῖνο πὺν εἶναι γενικὸ δηλαδὴ κοινὸ σὲ ὅλα, γιατί ὁ κοινὸς κανόνας εἶναι γενικός. Μολαταῦτα, ἂν καὶ ὁ Λόγος εἶναι γενικός, οἱ πολλοὶ ζοῦν σὰν νὰ ἔχουν ἰδιαίτερο λογικό». Τὰ ζῶα ἐνεργοῦν σύμφωνα μὲ τὸν φυσικὸ νόμο, οἱ ἐξουσιαστὲς ὅμως ὄχι... Ὁ «γενικός» ἢ «κοινός» κανόνας εἶναι ὁ ἀνθρώπινος κανόνας, αὐτὸς δηλαδὴ πὺν ἀκολουθεῖ τὸ σύνολο τῆς ἀνθρωπότητας καὶ ὄχι αὐτὸς πὺν ἐφαρμόζουν οἱ διεστραμμένοι ἐγκέφαλοι τῆς διεθνούς ἐξουσίας.

K.X.K.

Αὐτόκλητοι σωτήρες

Συντεχνίες προπαγανδιστῶν ὑπὸ μορφήν «ἀγίων» γενικῶς εἰσάγουν τὴν ἐνοχή, τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα καὶ τὸ ἀνύπαρκτο ὑπερέραν, ὅταν δὲν ἔχουν καμμία κατάθεση πολιτισμοῦ. Νὰ μᾶς σώσουν ἀπὸ τί; Ἀπὸ τοὺς ἴδιους αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ σωθοῦμε, ὅταν μᾶς «ἔσωζαν τὴν ψυχὴ», ἐνῶ γιὰ τὴ ζωὴ τῆ ζεστή, τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς Φύσης, κουνδέντα. Μάλιστα βρῆκε τὸ μπελλὰ τῆς καὶ ἡ... Φύση, ὅταν τὸ διονυσιακὸ εἶναι βρωμερὴ ἁμαρτία καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ κατάπτυστα τοῦ... μορφωτικοῦ τους ὀπλοστασίον, ὅπου, ἂν ξυπνήσῃ ποτὲ ὁ μέσος ἄνθρωπος, θὰ τρέχουν καὶ δὲν θὰ φθάνουν... Τουλάχιστον οἱ πρῶτοι διδάξαντες τὴν καταστροφή «πατέρες» (ἀπὸ πὺν καὶ ὡς πὺν;), ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ κατασκοπεύουν καὶ νὰ καταστρέφουν ὅτιδήποτε ἑλληνικό. Ἀπὸ ἓνα σημεῖο καὶ μετὰ ἄρχισαν νὰ ἀναπαράγονται ἀπ' τὴν καταστροφή τους τὴν ἴδια, ὅποτε οἱ διάδοχοι σὲ τελεία θεολογικὴ παράκρουση νομοθετοῦν συμπαντικά – πὺν ἄλλιομο θὰ τίναζαν τὸ Σύμπαν στὸν ἀέρα, ἂν ὅλοι αὐτοὶ οἱ δόλιοι μύθοι τους πραγματώνονταν. Ὁ δογματισμός, ἡ θρησκοληψία καὶ ἡ μισαλλοδοξία ἀποτελοῦν τὶς κύριες πηγές τῆς καταξίωσής τους... Ἀλλωστε ἐδῶ εἶναι τὸ γενικὸ σφάλμα τοῦ πλανήτη, ὅπου ἐπικίνδυνα φέρεται, παρὰ τὶς ἀρμονικὲς τροχιές του στὸ Σύμπαν..

Π.Γ.

Ὁ «ἀντισημιτισμός» τοῦ φιλοσημιτισμοῦ

Ἑβραϊκὲς ὁργανώσεις τῶν ΗΠΑ ζήτησαν ἀπὸ σκηνοθέτες καὶ ἡθοποιοὺς τοῦ Χόλυγουντ νὰμποῦνκοτράρουν μὲ τὴν ἀπουσία τους τὸ φετινὸ Φεστιβάλ Κινηματογράφου τῶν Καννῶν, λόγῳ τῶν ἐπιθέσεων πὺν δέχθηκαν ἐβραϊκὲς συναγωγές καὶ μεμονωμένοι Ἑβραῖοι πρόσφατα στὴ Γαλλία. Καὶ ἡ ἀπάντηση τῆς Εὐρώπης: Τὸ βραβεῖο τοῦ «Χρυσοῦ Φοίνικα» ἀπονεμήθηκε στὸν Ἑβραῖο σκηνοθέτη Ρομάν Πολάνσκι γιὰ τὴν ταινία του «Πιανίστας», σχετικὴ μὲ τὸ Ὀλοκαύτωμα...

Ἔτσι γιὰ μίαν ἀκόμη φορὰ ἀπεδείχθη ποιὸς πραγματικὰ ὑποκινεῖ τὸν «ἀντισημιτισμό» στὴν Εὐρώπη, ὀδηγώντας τὴν στὸ «φιλοσημιτισμό» ἀνευ ὁρων. Κατάντια δίχως καμμία αἰσχύνη!

Π.Α.Κ.

Οὐ δύνασθε δυσὶ Κυρίοις δουλεύειν...

Κάποιος, στὸν ὁποῖο ἀνέθεσαν τὴν χιμαιρικὴ ἀποστολὴ νὰ... συντρίψῃ τὸν Μίκη Θεοδωράκη, ἐπειδὴ κατήγγειλε τὸν κατ' ἐξακολούθησιν ἐγκληματικὸ ρόλο τοῦ Ἑβραιοχριστιανισμοῦ κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Συνείδησης («Δ», τ. 246), ἔγραψε ἓνα δισέλιδο «σεντόνι» σὲ μίαν χριστιανικὴ ἐφημερίδα (τὴν ὁποία ἔχει ἤδη ἐναγάγει ὁ «Δ»), ὅπου διαπιστώνει ὅτι «ἀρκετοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἐπιλήσμονες τοῦ ἀληθινοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως μας, θέλγονται ἀπὸ τὸν ἐθνοκεντρισμὸ καὶ τὴν ἐκσυγχρονισμένη ἐκδοχὴ τῆς προγονοπληξίας» (ἔτσι ὀνομάζει ὁ δικηγόρος αὐτὸς τῆς Θεοκρατίας τὸν σημερινὸ Παγκόσμιον Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ). Καὶ προδῆλως ἀνησυχῶν σφόδρα γιὰ τὸ γεγονὸς αὐτὸ τοὺς καλεῖ σχετλιαστικά: «νὰ καμαρώσουν ὅλοι αὐτοί, πὺν ὀδηγοῦν οἱ ἐθνοκεντρικὲς ἀντιλήψεις τους καὶ νὰ καταλάβουν ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ὑπηρετοῦν δύο κυρίους».

Βάζουμε στοίχημα, ὅτι ὁ Κύριος πὺν οἱ καλοὶ Ἕλληνες Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ὑπηρετοῦν εἶναι ὁ Γιαχβὲ καὶ ὁ Κύριος πὺν δὲν πρέπει νὰ ὑπηρετοῦν εἶναι ἡ Ἑλλάδα.

Πές το, καθαρά, χρυσόστομε!

Γ.Σ.Π.

Ἐνθρονος γυνή (θεά;).

Ο ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ ΤΟΚΕΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Τῇ νηπία Ἀρτέμιδι

Πῶς πρέπει ἡ γυναῖκα νὰ γεννᾷ; Μὲ φρικτοὺς πόνους («λύπας») ἢ ἀπλῶς μὲ ὠδῖνες, δηλαδή μὲ τὸν ἀπαιτούμενο μόχθο γιὰ τὴν ἐπίτευξη κάθε ἐξαίρετου ἔργου; Ἡ ἐρώτηση δὲν εἶναι ρητορική οὔτε τὸ θέμα εἶναι μόνο ἱατρικὸ ἢ μόνο γυναικεῖο. Ἀπτεται τῆς βαθύτερης νοσοτροπίας (=τρόπος) δύο ὄχι ἀπλῶς διαφορετικῶν ἀλλ' ἀντιρρόπων πολιτισμῶν: τοῦ σημερινοῦ καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ.

Η «ΓΕΝΕΣΙΣ» ΚΑΙ Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. Ἀποδεικνύεται πλέον ὅτι, ὅπως καταγράφονται οἱ συλλογικὲς γνώσεις τοῦ εἶδους (= τὸ ἔνστικτο) στὸ DNA τῶν ζώων, ἔτσι ἀποτυπῶνται (εὐτυχῶς ὄχι ἀνεξίτηλα) καὶ τὰ ἥθη/ἔθιμα στὸ δικό μας. Ἔτσι, ὅπως καταγράφηκαν οἱ διάφοροι φόβοι (λ.χ. ὁ τρόμος τοῦ θανάτου), μὲ τὸν ἴδιο τρόπο εἰσῆλθε στὸ DNA τῶν ἀνθρώπων τοῦ «δυτικοῦ» πολιτισμοῦ ἡ ἰδέα, ὅτι «πρέπει» νὰ γεννᾷ μὲ τρομεροὺς πόνους!

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐπηρεασμένοι δύο χιλιετίες τώρα ἀπὸ τὴ «Θρησκεία τῆς Ἑρήμου», ἀπεδέχθηκαν τὸ γεγονός. Γιατὶ ὁ θεὸς Κύριος (= Ἰησὺς) μετὰ ἀπὸ «ἐπεισόδιο» καταράστηκε τὴ γυναῖκα: «*Ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄνδρας ἐγλύτωσε μετὰ κάμποσο «ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου του», ποὺ ὡς ἀντάλλαγμα ἔχει τὴν ὑποταγὴ τῆς γυναίκας: «αὐτὸς θέλει σὲ ἐξουσιάζει».*

Τὸ δισχιλιετὲς μήνυμα ἐλήφθη, ἐδραιώθη στὸ DNA καὶ ἄντε τώρα νὰ

τὸ διαγράψης! Ἡ Ἐπιστήμη (Ἱατρική, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία κ.ἄ.) τοῦ ἐξουσιασμοῦ, ἀκολουθώντας πιστὰ τὴν τρέχουσα ἠθική, δημιουργεῖ ἰδεολογήματα γιὰ τὴ στήριξή του, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν εὕρεση τῆς ἀλήθειας. Καὶ ἐνῶ ὁ «δυτικός» ἄνθρωπος ἀπεδέχθη τὸν *πόνον* ὡς αὐτονόητον, κάποιοι «καθυστερημένοι» λαοὶ (οἱ Ἰνδοὶ μὲ τὴ γιόγκα, οἱ Κινέζοι μὲ τὸ βελονισμό) ἢ «πρωτόγονες» φυλές (Ἰνδιάνοι τοῦ Ἀμαζονίου) ἐπιμένουν νὰ γεννοῦν «κατὰ φύσιν» χωρὶς πόνο, ἀλλὰ μὲ ἐξαιρετὴ προσπάθεια. Καὶ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα;

Ο ΤΟΚΕΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Οἱ Ἕλληνες «ἐποίησαν» θεές, ποὺ ἔρχονταν «εἰς ἀρωγὴν» καὶ «παρηγορίαν» τῶν ἐγκύων καὶ τῶν ἐπιτόκων. Τὴν «*μογός.τοκον*» Εἰλείθυια ἢ Ἐλευθώ [*μόγος* = *μόχθος*], τὴν προστάτιδα τῶν τοκετῶν· ἐπίσης τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τὴν Ἀρτέμιδα, τὴν Ἥρα τῶν ἐγκύων καὶ τὴν Κλωθώ, μία τῶν τριῶν Μοιρῶν τῶν νεογνῶν· τὴ Μαία κ.ἄ.

Ἄς ἀναλύσουμε τώρα τὴ μοναδικὴ εὐρεθεῖσα ἀπεικόνιση τοκετοῦ καὶ δὴ τῆς «παλαιᾶς» θεᾶς Λητοῦς (κόρης τῶν Τιτάνων Κοίου καὶ Φοῖβης· **Φωτ. 1**). Ἡ Λητώ, ἄτρομος, σὲ θαθεῖα προσηλώσει γεννᾶ, ὑποστηριζόμενη ἀπὸ τὴν Ἐλευθώ ὡς μαία, ὑπὸ τὸ ἄγρυπνο βλέμμα τῆς Ἀθηνᾶς - Ἐπιστήμης· ὅλη ἡ ἀπαιτούμενη βοήθεια προσφέρεται ἀπὸ θεοὺς ἀγαθοὺς, «*ἐπικούρους, φιλανθρώπους*» (Πλάτωνος, «Συμπόσιον» 189) καὶ ὅχι «*ἀνθρωποκτόνους*» («Κατὰ Ἰωάννην» Η 44).

Φωτ. 1. Ἡ Λητώ τίκτουσα.

Ἡ Λητώ ἐκφράζει τὴν ἀντιμετώπιση τῆς γέννας ἀπὸ τὴν Ἑλληνίδα. Δὲν ξαπλώνει στὸ «κρεβάτι τοῦ πόνου», ἀλλὰ κάθεται σὲ καρέκλα, σὲ «*δίφρον*» μὲ ἀξιοπρέπεια, ἡρεμῇ, βέβαιη ὅτι ἐπιτελεῖ μεγαλειῶδες ἔργο. Μὲ σοβαρότητα θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν πολὺωρο *μόχθον* (πόνον) τῆς γέννας. Χωρὶς φρικτοὺς *πόνους*, φωνές καὶ ὕστεριες θὰ ἐπιτελέσῃ τὸν σημαντικώτατο σκοπὸ τῆς.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ πῆλινη «*πυξίδα*», τρυφερὸ δῶρο σὲ μία ἐπίτοκο, διηγεῖται καὶ ἄλλα: πλὴν τῆς καθιστῆς Λητοῦς σὲ μεταγενέστερο *κομπὸ δίφρο*, παρυσιάζει (**Φωτ. 2**) καὶ ἄλλες δυὸ καθιστὲς γυναῖκες. Ἡ μία ἀναγνωρί-

ζεται: εἶναι ἡ Ἀφροδίτη ποὺ *τίκτει* (!) τὸν Ἔρωτα χωρὶς προσπάθεια, «θεϊκά», πάνω σὲ κουνιστὴ *κλισίη*. Ἡ ἄλλη μὴ ἀναγνωρίσιμη θεὰ ἴσως εἶναι ἔγκυος. [Δυστυχῶς ἡ κοιλιακὴ χώρα καὶ τῶν τριῶν εἶναι σθησιμένη· ἐπίτηδες;]. Εἶναι ὅμως καμμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς «καθέδρες» ὁ περίφημος «*μαιωτικὸς δίφρος*» (=καρέκλα τοκετοῦ); Ὁχι, ὅπως θὰ ἀποδείξουμε στὸ τέλος τῆς ἔρευνάς μας.

Τί λοιπόν; Δὲν «πονοῦσαν φρικτὰ» οἱ Ἑλληνίδες;

ΩΔΙΝΕΣ ΚΑΙ ΟΔΥΝΕΣ.

Δυστυχῶς στὴν Ἑλλάδα πλὴν τῆς «κατάρτας» ἔχουμε σύγχυση τῶν ἑννοιῶν τῶν δύο λέξεων. Πράγματι εἶναι *ὁμότητες*, δηλαδή ἐνῶ ἔχουν διαφορετικὴ ἑννοια, ἤχουν ὅμοια (Σχ. 1) π.χ. θήρα ≠ θύρα. Τὸ μπέρδεμα εἶναι χειρότερο, ὅταν οἱ ἑννοίες εἶναι παρόμοιες: τοῖχοι / τείχη ἢ θερμότης / θερμοκρασία. Τὸ

ἴδιο δυστυχῶς ἰσχύει γιὰ τὶς ὠδίνες τοκετοῦ καὶ τὶς ὀδύνες = πόνοι. Ἀλλά:

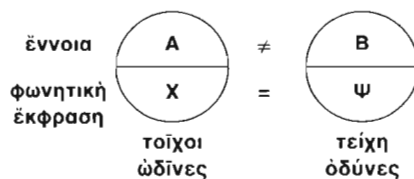
ὠδῖς- ἴνος σημαίνει 1. Κοιλοπόνημα (κόπος τοκετοῦ: «*ἦλθεν ὑπ' ὠδίνος τ' ἐρατᾶς Ἰαμος ἐς φάος*» (= ἦλθε στὸ φῶς ἀπὸ ὠδῖνα ἀγαπημένη!: Πίνδ. Ο. 6.74) – «*ἀπαλὴ ὠδῖς*». 2. Τὸ τέκνον: «*Λατοῦς ὠδῖνα φίλαν*». 3. Ἐπίπονο ἔργο: «*λόγων ὠδίνες*»: Ἰμερ. 18.3. 4. Ἐφευρέσεις: «*ὠδίνες μηχανικάι*». Ποῦ λοιπὸν οἱ φρικτοὶ πόνοι;

Ἀπὸ ποῦ προέρχεται ἡ λέξη; Ὁ Ἀριστοτέλης στὸ «*Περὶ ζώων*» μᾶς καθοδηγεῖ: «*τοῦ ψοῦ ἐν ὠδίνι ὄντος* (βγαίνει)». Ἡ κότα, ὅταν τρομάζει, φωνάζει, ὅταν ὅμως γεννᾷ, ἄφωνα ἀφοσιώνεται στὸ ἐπίπονο ἔργο της, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ζῶα. Γιατί ὄχι καὶ ἡ γυναῖκα; Ἄρα: ὠδῖς < ὠδίν.jw < ὠο.δινέω < οFo + δίνη = σύσπαση μήτρας/κνήματος, ἀφοῦ καὶ ὁ ἱατρὸς Σωρανὸς θεωρεῖ τὴ μήτρα «*ὄγκον παρόμοιον ψῶ*» (B 1.2) καὶ «*καθάπερ τῶν ψῶν*» (A 57:1) [Γραμμικὴ Γραφή B: o.wo.we = ὠοειδές.]

ὀδύνη = ἄλγος, ἰσχυρὸς πόνος < ὀ-δύη < δυνάω = καίω. Ἐνῶ πόνος = κόπος, μόχθος. Συμπέρασμα; Οἱ ὠδίνες εἶναι συσπάσεις μὲ μόχθο καὶ ὄχι φρι-

Φωτ. 2. Ἡ Ἀφροδίτη τίκτουσα.

Σχ. 1

κτὲς ὁδύνες. Στὶς ἄλλες γλῶσσες π.χ. στὰ Ἀγγλικά ἀντιδιαστέλλονται οἱ ἔννοιες. Ὡδίνες = labor = κόπος < λῶδη καὶ πόνος ≥ pain.

Ο ΟΡΙΣΜΟΣ. Πῶς ὀρίζονται οἱ «ὠδίνες»; Ἀπὸ τὸ κλασσικὸ ἐγχειρίδιο ἱατρικῆς Merck (18ῃ ἔκδ.): «Σειρὰ ρυθμικῶν προοδευτικῶν αὐξανομένων συσπάσεων τῆς μήτρας, πὺν προκαλοῦν διαστολὴ/ἐξάλειψη τοῦ τραχήλου τῆς μὲ διαλείμματα χαλάρωσης... ξεκινοῦν λόγῳ ὠκυτοκίνης». **Καμμία ἀναφορὰ σὲ ἀνυπόφορους πόνους!**

Καὶ ὅμως ἡ πλειονότης τῶν μαιευτῶν ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση μέχρι καὶ σήμερα μένουν ἀδιάφοροι ἕως ἀντίθετοι στὴν «κατὰ φύσιν» ἀναλγησία, προτιμῶντες ἀντὶ κάποιας μεθόδου συνεργασίας μὲ τὴν ἐπίτοκο τὰ παυσίπονα καὶ τὴν **ἀναισθησία** (τοπικὴ, μερική, γενική) καὶ τὴν **ὀριζόντιον στάση τοκετοῦ**. [Ὅλα αὐτὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεση μὴ ὑπάρξεως ἐπιπλοκῶν: «παρὰ φύσιν ἀπότεξις»].

Ο «ΑΝΩΔΥΝΟΣ» ΤΟΚΕΤΟΣ. (pain.less < πόνο-λύσ.εἶν). Εἶναι σύμφωνα μὲ τὸν Παγκόσμιον Ὁργανισμό Ὑγείας (WHO)² ἓνας **φυσικὸς τοκετὸς** χωρὶς χρῆση ἀναλγητικῶν φαρμάκων. Κύρια μέθοδος εἶναι ἡ «ψυχοπροφυλακτικὴ» / Lamage, πὺν στηρίζεται: **1.** στὴν κατανόηση τοῦ μηχανισμοῦ καὶ τῶν φάσεων τοῦ τοκετοῦ, ὥστε νὰ ἐξαφανίζωνται οἱ φοβίες καὶ οἱ προαιώνιες ἀρνητικὲς ἐγγγραφές στὸ DNA **2.** στὴ συμμετοχὴ καὶ συνεργασία («συνεργία») τῆς ἐπιτόκου καὶ στὰ τρία στάδια (διαστολὴ τραχήλου / ἐξώθησις / ἀποβολὴ πλακοῦντος)· **3.** στὴ γνώση/ἄσκησις τῶν δύο εἰδῶν ἀναπνοῆς ἥτοι τῆς λαχανιαστῆς, γρήγορης, στερνικῆς («σκυλάκι») κατὰ τὴ διάρκεια τῶν διαστολῶν καὶ τῆς βαθειᾶς ἀναπνοῆς μὲ κράτημα/πίεσις κατὰ τὴν ἐξώθησις· **4.** στὴ βαθεῖα χαλάρωσις στὰ διαλείμματα πρὸς ἀνάληψις δυνάμεων.

Παρ' ὅλες τὶς μεγάλες ἐπιτυχίες τῆς μεθόδου ἰδίως κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ '60 ἔχει σχεδὸν ἐγκαταλειφθῇ καὶ ἀντικαθίσταται πολλάκις ἀπὸ ἀναισθησία μερική (ἐπισκληρίδιος ἢ μὲ πεθιδίνη) ἢ ὀλική (καισαρική) ὡς ἐπιλογὴ τῆς ἐπιτόκου ἢ τοῦ ἱατροῦ γιὰ «ἄνεσις». Φυσικά οἱ ἀναγκαῖοι χειρισμοὶ τοῦ μαιευτῆρος (χειρουργικοί, ἀναισθησιακοί), ὅταν ἡ διαδικασία χωλαίνῃ, εἶναι ὑποχρεωτικοί.

Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ ἀποτυχίες, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν τὴν ἀνελάμβαναν οἱ ἱατροὶ (πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων) ἀλλὰ οἱ μαῖες· ἀποτέλεσμα ἡ μὴ σωστὴ συνεργασία καὶ οἱ ὑπερβολικὲς ὑποσχέσεις πρὸς τὶς ἔγκυες.

Ὁ τοκετὸς δὲν εἶναι ἓνας «εὐχάριστος περίπατος» ἀλλὰ οὔτε καὶ κόλασις μὲ φρικτοὺς πόνους. Ἡ ἐπίτοκος ἔχει *μέγαν μόχθον* (= ὠδίνες/κόπους/πόνους) ἀλλὰ τίποτα περισσότερο καὶ τίποτα λιγώτερο.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ. Οἱ Ἑλληνίδες λοιπὸν γεννοῦσαν σὲ εἰδική

καρέκλα, τὸν «μαιευτικὸν δίφρον», σὲ κατακόρυφη στάση, πού ταυτίζεται μὲ τὴν «κατὰ φύσιν» θέση τοῦ ἐμβρύου (**Σχ. 2**). Ἔτσι ἐπίκουρη τῶν ὠδίνων ἐρχεται πλὴν τῆς μαΐας καὶ ἡ **βαρύτης**. Τουλάχιστον ἀπὸ τὸν 5ο αἰ. ἐπὶ Ἱπποκράτους (καὶ αὐτὸς δὲν ξεφύτρωσε ἀπὸ τὸ πουθενά)⁴ ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὁ «δίφρος» **συνεχῶς** καὶ ἦταν ἡ μόνη στάση μέχρι τὴν ἐξαφάνιση τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν τὸν 4ο μ.Χ. αἰ. Μετὰ ἡ ἐπίτοκος τοποθετεῖται στὸ «κρεβάτι τοῦ πόνου» μέχρι τὴν Ἀναγέννηση, ὅποτε λόγω τῆς γνώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἐπανατοποθετεῖται στὸ «θρόνο» της, ἔστω καὶ καλυμμένη μὲ βαριὰ φορέματα³.

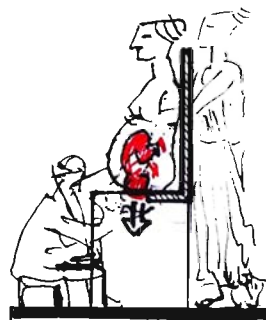
Πότε καὶ γιατί ὀρίζοντιώνεται πάλι ἡ γυναῖκα, μᾶς εἶναι ἄγνωστο. Ἴσως αὐτὸ ὀφείλεται στὶς ἐνδο.θρησκευτικὲς διαμάχες ἢ στὸν πουριτανισμό. Ἴσως οἱ πρωτοεμφανιζόμενοι **χειρουργοὶ** -μαιευτῆρες χρησιμοποίησαν τὴ χειρουργικὴ τράπεζα (κρεβάτι) γιὰ τοὺς χειρισμοὺς τῆς γέννας (**Σχ.**

3). Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον ἐπιμένουν στὴν ὀριζόντια «εὐκολία» τοῦ τοκετοῦ μὲ χειρουργικὲς πρακτικὲς (ἐπισειοτομή, «βεντούζα»).

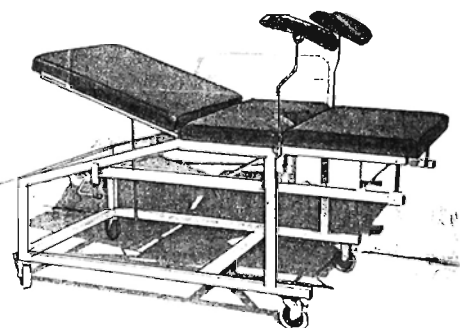
Προσφάτως ἡ WHO² παρουσίασε διάφορες στάσεις πού δύναται νὰ ἐπιλέξῃ στὰ ἀρχικὰ στάδια τοῦ τοκετοῦ ἢ τοι ὀρθία (**Σχ. 4**), καθιστῇ (**Σχ. 5**), γονατιστῇ (**Σχ. 6**) κ.λπ. Μιὰ ἐπιστροφή στὶς ρίζες.

ΠΩΣ ΓΕΝΝΟΥΣΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ.

Ἀπὸ τὰ ἑκατοντάδες βιβλία τῶν δεκάδων ἐπωνύμων «γυναικείων» ἱατρῶν ἀπέμειναν ἐλάχιστα τμήματα ἢ μόνο τίτλοι λόγω τῆς δράσεως τῶν γνωστῶν καταστροφῶν. Καὶ ἐξ αὐτῶν ὅμως βεβαιώνεται ἡ ἐξαίρετη γνώση τους ἐπὶ τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας τοῦ τοκετοῦ.

Σχ. 2. Κατακόρυφος τοκετὸς σὲ «μαιευτικὸν δίφρον».

Σχ. 3. Κρεβάτι τοκετῶν.

Σχ. 4.

Σχ. 5.

Σχ. 6.

Ἀπὸ τὰ σφῆζόμενα κείμενα μαθαίνουμε, ὅτι ὁ «κατὰ φύσιν» τοκετὸς (ἢ τόκος, ἀποκύησις, ἀπότηξις) εἶναι μία σχετικὰ ἀπλὴ ἀλλὰ κοπιώδης διαδικασία, πού μὲ τὴ συνεργασία τικτοῦσης καὶ μαίας περαιώνεται αἰσίως. (Ὁ ἰατρὸς ἐπεμβαίνει στὸν «παρὰ φύσιν» τοκετό.) Ἡ Ἑλληνίδα γεννᾷ σὲ «μαιωτικὸν δίφρον» μὲ ἐξαίρετο μόχθο (= ὠδῖνες), μὲ πρέπουσες ἀναπνοές, χωρὶς κραυγές. Ἀλλὰ ἄς δοῦμε τὰ κείμενα:

1. Οἱ ὠδῖνες: «ἔστ' ἂν ὁρμίσῃ (ἐμπεδωθῇ < ὄρμος) τὸ ἔμβρυον στρέφεται (!). Μετὰ αἱ τε ὠδῖνές (συσπάσεις) εἰσιν καὶ πόνοι ἐπίκεινται (= ἀκολουθεῖ βαρὺς μόχθος), ὥστ' ἂν ἐλευθερωθῇ (!) τοῦ τε παιδίου καὶ ὑστέρου» (Ἱπποκράτης, «Περὶ ὀκταμήνων» 8).

2. Σὲ περίπτωση καθυστέρησης χρησιμοποιοῦσαν τὰ «ὠκυτόκια» (ὠκὺς = ταχύς + τοκετός): «περιαλείψας τὸ στόμα τῆς μήτρεως **ἐλατηρίῳ** παχεῖ (= μὲ πυκνὴ ἀλοιφή) ὅπως ὠδῖνα ἐμποιήσῃ (= προκαλέσῃ)... εἴτα διὰ ποτῶν καὶ ἐδεσμάτων ἐμποιεῖν» (Ἱπποκράτης «Περὶ ἐπικυήσεως» 4).

3. Ἡ διαστολὴ τοῦ τραχήλου: «Κυνούσης τῆς γυναικὸς σφόδρα ἀκριδῶς μέμνεν (= μὲ πολὺ φειδῶ ἀγκομαχεῖ μὲ κοφτεῖς ἀνάσες). Ἀπολυομένου τῆς μήτρεως τοῦ ἐμβρύου οἱ ὠδῖνες ἐπὶ πολὺ διωτῶσι αὐτὸν (= σταδιακὰ διαστέλλουν τὸν τράχηλό της) καί, θαῦμα ἀκοῦσαι (!), τὸ ζῶον ὅλον ταύτῃ δίεισιν (= τὸ πλάσμα ἐξέρχεται τελείως)» (Γαληνός, «Περὶ μήτρεως ἀνατομῆς» 898)· καὶ «παρὰ τὰς ὠδῖνας γίνεται ὅταν διατεινομένης σφόδρα τῆς μήτρας...» (Σωρανός, Δ 5.3).

4. Ἡ καρέκλα: «Ἐὸν τοῦ ἐμβρύου προσκρεμάσθαι καὶ τὴν λεχὼ προκαθῆσθαι ὥσπερ λασάνον (= σὰν σὲ καθίκι)... ἐπὶ ἀνακλίτον δίφρον (= μὲ πλάτη)... ἔστω δὲ κατεσκευασμένον ὑψηλόν τι, ἵνα τὸ ἔμβρυον ξυνεπισπᾶσθαι (= συμπαρասυρθῇ) τῷ βάρει ἔξω, ὑποκεισθαι ἔ(ι)ρια» (Ἱπποκράτης, «Ἐπικ.» 8)· καὶ «(τὸ πάλαι) Εὐήνωρ καὶ Εὐρυφῶν (ἰατροὶ) ἐπὶ δίφρον μαιωτικοῦ καθίσαντες» (Σωρανός, Α, 35-3).

5. Ἡ ψυχικὴ προετοιμασία...: «Παρὰ τὸ προηργάσθαι τὸ γυναικεῖον...» (ὁ.π. Δ. 5. 2).

6. Μὲ διδασχὴ τῆς ἀναπνοῆς: «τὴν ὠδινούσαν ἐπιθαρεῖν παραινέτον ὥς ἐν ἀκινδύνῳ τυγχάνουσιν, τὴν δὲ ἄπειρον ὠδίνων **διδασκέον** ἐντόνως μάλιστα τὸ πνεῦμα κατέχειν (= δυνατὰ νὰ κρατᾷ βαθεῖα ἀναπνοή) καὶ πρὸς τὴν λαγόναν συνωθεῖν» (ὁ.π. Δ., 7.6).

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΚΟΥ. Ὡς παρακολουθήσουμε τώρα τὴν περιγραφὴ γέννας ἀπὸ τὸ Σωρανὸ (1ος μ.Χ. αἰ.), πού, κι ἂν δὲν εἶναι «πατὴρ» τῆς Μαιευτικῆς (ὅπως καὶ ὁ Ἱπποκράτης τῆς Ἱατρικῆς⁴, προὔπαρχόντων πολλῶν)⁵, ἦταν ἐξαίρετος ἰατρὸς καὶ γλαφυρὸς συγγραφέας. Μεταγράψω ἀπὸ τὸ Β βιβλίο «(περὶ) Γυναικείων»: «Κατὰ τὶς προετοιμασίαις γιὰ τὸν

“κατὰ φύσιν” τοκετὸ πρέπει νὰ διαθέτουμε: λάδι διετὲς (γλυκύ), ζεστὸ νερό, κομπρέσες (θερμάσματα), σφουγγάρια, μαλλί, ἐπιδέσμονες, μαξιλάρι γιὰ τὸ νεογνόν, μυρωδικὰ (ὀσφραντικά), δῖφρον μαιωτικὸν ἢ καθέδρα, δύο κλίνες γιὰ ξεκούραση ἢ σὲ περίπτωση “παρὰ φύσιν” τοκετοῦ ὡς χειρουργεῖο ἱατροῦ. “Ὅλα αὐτὰ σὲ ἓνα κατάλληλο, φωτεινὸ χῶρο».

Ο ΜΑΙΩΤΙΚΟΣ ΔΙΦΡΟΣ. Ἐν συνεχείᾳ στὸ Β' κεφάλαιο περιγράφει λεπτομερῶς: «Ὁ μαιωτικὸς δῖφρος (μ.δ.) χρησιμεύει, γιὰ νὰ γεννήσῃ σὲ κατάλληλη στάση (= σχηματισθῇ). Μάλιστα στὸ μέσον, στὸ σημεῖο πού γεννᾷ νὰ κόψουμε ἄνοιγμα σὰν **μισοφέγγαρο** (= μηννοειδῶς) τόσο, ὥστε οὔτε σὰν μεγάλο νὰ βουλιάξῃ ἢ ἀδύνατη γυναικὶ οὔτε σὰν μικρὸ νὰ ἐμποδίξῃ τὴν ἐξαγωγή. Τὸ ὅλο πλάτος τοῦ μαιωτικοῦ δῖφρου νὰ εἶναι ἀρκετό, ὥστε νὰ χωροῦν καὶ οἱ πιὸ χοντρές. Τὸ ὕψος νὰ εἶναι τὸ πρέπον (ὑψηλὸ γιὰ νὰ ἐργάζεται ἡ μαία), τὰ δὲ πόδια τῆς ἐπιτόκου νὰ στηρίζωνται, ἀνάλογα μὲ τὸ ὕψος τῆς, σὲ «ὑποπόδιον» (= σκαμνάκι ἢ ρυθμιζόμενο μηχανισμό;). Τὰ πλάγια τοῦ δῖφρου πρέπει νὰ καλυφθοῦν τελείως μὲ σανίδια (= σανίσιν ἐσκεπάσθω), ἐνῶ ἐμπρὸς καὶ πίσω νὰ εἶναι ἀνοιχτές γιὰ τὶς μαιευτικὰς ἀνάγκες. Ἐκεῖ πού ἐνώνονται ἡ ἔδρα καὶ οἱ σανίδες (= διάπηγμα) βάλε δύο χερούλια σὲ σχῆμα «Πι» (= πιοειδῆ), γιὰ νὰ πιάνεται δυνατὰ στὶς ἐξωθήσεις (= ἐντάσεις). Πίσω νὰ ἔχῃ πλάτη, ὥστε νὰ βρῖσκη ἀντίσταση σ' αὐτὴν, ὅταν τὴν τραβάῃ ἀπὸ πίσω ἢ βοήθος, τὴ στιγμὴ τῆς ἐξώθησης... (μηχανισμὸς ἐμβρυουλκίας). Τέλος ἂν δὲν διαθέτουμε τέτοιο μαιωτικὸ δῖφρο, ἃς εἶναι καρέκλα στερεή (= καθέδρα), κομμένη ἐμπρὸς [κενὸ κειμένου]... πίσω βάζουμε κάτι σὰν μαξιλαράκι (;)...».

Ο ΚΥΡΙΩΣ ΤΟΚΕΤΟΣ. Κεφ. ΙΙΙ «[κενόν]... Βασικὰ ἀνακονφίζουμε τὶς ὠδίνες/μόχθο (= πόνον πρᾶννεν) μὲ ζεστὰ τὰ χέρια. Ἐπίσης ἡ μαία νὰ ἐπιθέτῃ κομπρέσες μὲ χλιαρὸ λάδι (= ῥάκη ἐλαίῳ) στὴν κοιλία καὶ στὸ αἶδοιο. Μὲ τὸ δείκτη ἀλειμμένο νὰ διαστέλλῃ τὴν μήτρα... [κενόν]. Νὰ παρίστανται μία ἢ τρεῖς ὑπηρετρίες ἱκανὲς νὰ καταπραῖνουν τὴν ταλαιπωρία τῆς ἐγκύου (= τὸ δειλὸν παραμυθεῖσθαι) καὶ ἡ μία θὰ τὴν συγκρατῇ ἀπὸ πίσω στὶς ὠδίνες... Καὶ ἡ μαία ζωσμένη μὲ ποδιὰ νὰ καθίσῃ ἀπέναντι καὶ χαμηλὰ σὲ σκαμνὶ μὲ πόδια ἀνοιχτά. Γιατὶ ἡ ἔξοδος τοῦ ἐμβρύου πρέπει νὰ γίνετα κατακορύφως. Καὶ εἶναι καλὸ ἡ ἔγκυος νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπο τῆς μαίας γιὰ ἐνθάρρυνση, ὅτι ὅλα θαίνουσι καλῶς».

Μετὰ τὴν παρακινεῖ νὰ ὠθῇ τὴν ἀναπνοὴ τῆς **χωρὶς κραυγές**, πρῶτα λαχανιαστὰ κι ἔπειτα κρατώντας τὴν ἀναπνοὴ (= στεναγμοῦ καὶ εἴτα κατοχῆς πνεύματος). Πρέπει λοιπὸν νὰ παρακινουῖμε τὴν ἔγκυον νὰ συντονίσῃ τὴν ἀναπνοὴ τῆς (=συνεντείνειν τὸ πνεῦμα) καὶ νὰ μὴν ἀποφεύγῃ τὶς ὠδίνες· ἀντιθέτως, ὅταν ἔρχωνται, νὰ ἐντείνῃ τὴν προσπάθεια.

Τέλος ἡ μαία θὰ καλύψῃ τὸ νεογνὸ μὲ λινὸ ὕφασμα, θὰ τὸ ἀποθέσῃ στὸ μαξιλάρι καὶ θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἀποβολὴ τοῦ πλακοῦντος (= χορίου). Ἡ περιγραφὴ συγκινητικὴ στὴ καθαρότητά της.

Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΦΡΟΥ. Ἀπὸ τὴ (μοναδική) περιγραφὴ τοῦ μαιωτικοῦ δίφρου ἀπὸ τὸν Σωρανό, θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν ἀνακατασκευάσουμε; Καὶ ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὴν καρέκλα τῆς Λητοῦς (**Φωτ. 1+2**). (Σημ.: Τὰ εὑρεθέντα ἀνάγλυφα εἶναι τοῦ 3ου ἕως 7ου αἰ. μ.Χ., εἰκονίζουν δὲ ἀπομιμήσεις τοῦ μαιωτικοῦ δίφρου τοῦ Σωρανοῦ, λίγο ἢ πολὺ ἀτυχεῖς).

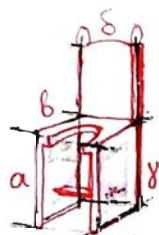
Οἱ Ἕλληνες ἦταν τεχνίτες στὸ δούλεμα τοῦ ξύλου (πλοῖα)· στὰ ἐπιπλά ἐδημιούργησαν μεγάλη ποικιλία μορφῶν μὲ στερεότητα. Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὰ καθίσματά τους, πρῶτα ἂς «ἐπισκεφθοῦμε τὰ ὀνόματα», ὅπως λέγει ὁ Ἀντισθένης. Γενικῶς *κάθισμα* = ἔδρα < ἔδος < *Φέδος* ἢ *σε.δε* > *L.sedeo* < Γραμμ. Γρ. *B = wefo/we.te*. ὁ/ῆ δίφρος (τὰ δίφρα) < ἡ δίφορος (ἔδρα) = φέρεται ἀπὸ δύο στηρίγματα (ρόδες, πλαῖνά).. Ἄρα εἶναι **ἐπίθετο** οὐσιαστικοποιημένο: ἡ δίφρος (ἔδρα [λ.χ. τριήρης (ναῦς)] (**Φωτ. 3+4**). Τὸ ἴδιο καὶ τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν καθισμάτων (ἔδρων). Ἦτοι *θρόνος* < *θράνος* < *δράττομαι* (= ὑποστηρίζω) → *σανσक्र. dhārman* (!). Ἦτοι: ἡ θρόνος δίφρος, μετ' ἐρείσματος νῶτων καὶ χειρῶν (**Σχ. 7**). Ἡ *σκίμπους* δίφρος < *σκίμπω* = διπλώνω (**Σχ. 8**). Ἡ *κλισίη*⁵ δίφρος < *κλίνω* (= κεκλιμένα πόδια) (**Σχ. 9**).

Οἱ ἔδρες χάνονται στὰ βάθη τῶν χιλιετιῶν ὅπως ὁ κυκλαδικὸς **δίφρος** μὲ **ἐρεισίνωτο** 4η χιλ. (**Φωτ. 5**) καὶ οἱ δίφροι - σκαμνάκια τῶν Μινωικῶν σφραγίδων (**Σχ. 11**). Μετὰ ἐξελίσσονται στοὺς γνωστοὺς κομποὺς δίφρους (**Σχ. 10**) μὲ τετράγωνα (α) ἢ στρογγυλὰ πόδια (β).

Μποροῦμε τώρα νὰ ἀναβιώσουμε τὸν μαιωτικὸ δίφρο: Εἶναι ἀρχαῖος δίφρος τελείως πρωτότυπος, σχήματος «Πι» (α, β, γ) (**Σχ. 12**) μὲ τὴν ἔδρα (δ) νὰ στηρίζεται σὲ δύο πλαῖνά (α+γ) ὕψους ἱκανοῦ γιὰ διευκολύνει τῆς μαίας (ὕψος = 70 ἐκ. = 2 1/4 ἱεροὶ πόδες). Κάθε πλαῖνὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ πλαῖσιο μὲ σανίδες, ἐνώνονται δὲ κάτω μὲ τραβέρσα. Ἐνιαία μὲ τὰ πλαῖσια εἶναι καὶ ἡ πλάτη (δ) ποὺ ἐπίσης «γεμίζει» μὲ σανίδες (**Σχ. 12**). Τέλος, ἡ συμπαγὴς ἔδρα (δ) κόβεται ἐμπρὸς ἡμικυκλικά (ἐμπρὸς - πίσω κενό). Οἱ συνδέσεις γίνονται μὲ ξύλινες «καβίλλιες» (= «γόμφοι» < *γνάμπω* < *γνάω* = ξύω/καρφώνω).

Μὲ βάση τὴν ἄνω τεχνικὴ περιγραφὴ προτείνουμε γενικὰ σχέδια καὶ ἄλλα μὲ λεπτομέρειες (**Σχ. 13+14**). [Οἱ διαστάσεις σὲ ἑλληνικοὺς πόδες: 1π = 30 ἐκ.].

Γιατί δὲν βρέθηκαν παραστάσεις μαιωτικῶν δίφρων; (Φανερόν εἶναι, ὅτι καὶ τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀφροδίτης ὁ δίφρος καὶ ἡ κλισίη δὲν εἶναι μαιωτικοὶ δίφροι. Καλλι-

Σχ. 12.

Φωτ. 3. "Ηρωες καθιστοί σὲ δίφρους ἔδρας.

Φωτ. 4. Ἡ Ἀθηνᾶ σὲ δίφρον.

Φωτ. 5. Κυκλαδικὸ ἐλαφρὸ κάθισμα (3100 π.Χ.)

Σχ. 9. Ἡ κλεισίη ἔδρα.

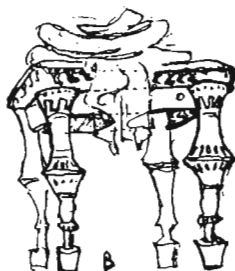
Σχ. 11. Μινωϊκοὶ
δίφροι
(σφραγιδόλιθος).

Σχ. 8. Ἡ σχίμπωνος ἔδρα.

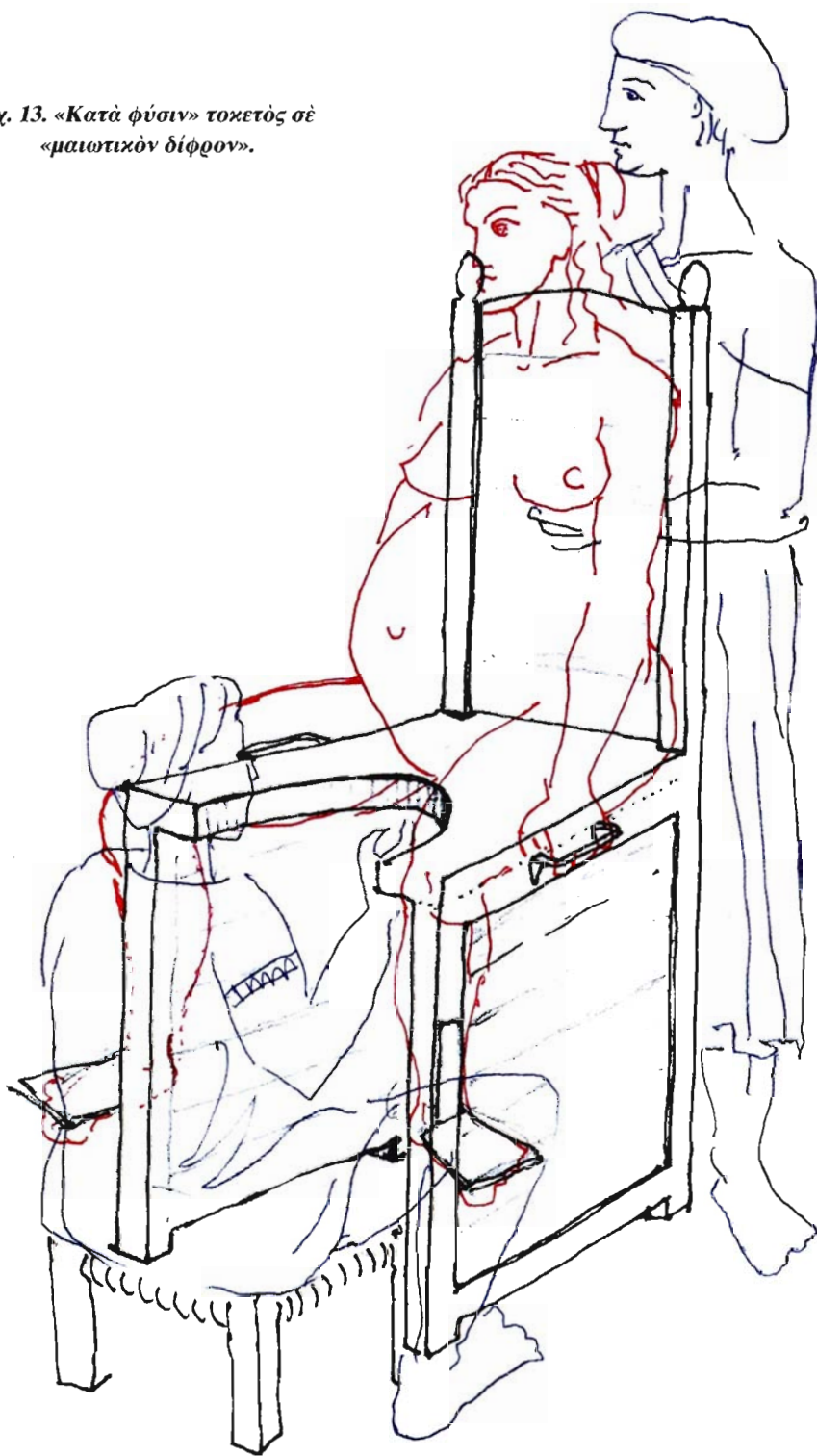

Σχ. 10. Μεταγενέστεροι δίφροι α. Μὲ τετράγωνα
πόδια β, μὲ στρογγυλά πόδια.

Σχ. 7. Ὁ δίφρος -
θρόνος.

Σχ. 13. «Κατὰ φύσιν» τοκετός σὲ
«μαιοπιχόν δίφρον».

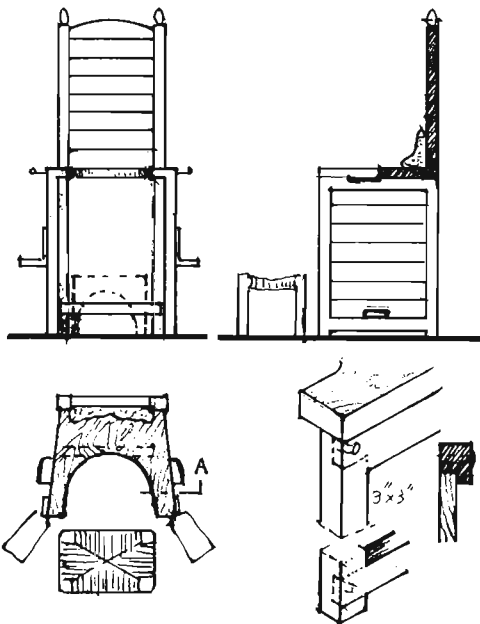
τεχνική ἀδεία οἱ θεοὶ «τίκτουν» σὲ **κομπά** ἀλλὰ ὄχι ἀκλόνητα, μὴ ἐργονομικὰ ἐπιπλα). Ἡ ἐθεωρεῖτο ἀπρεπὲς ἢ ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ τὶς κατέστρεψε ὅλες.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ. Οἱ Ἑλληνίδες γεννοῦσαν μὲ τὴ συνεργασία / βοήθεια τῆς μαίας. Μέχρι τὴ σημερινή ἐποχὴ (δεκαετία '40) ἔλεγαν στὴ Σκιάθο καὶ στὴ Β. Εὐβοία γιὰ τὴν ἐπίτοκο: «*κάθισε στὰ σκαμνιά*» (Παπαδιαμάντης). Σὲ περίπτωσι «παρὰ φύσιν» τοκετοῦ ἐρχόταν ἀρωγὸς ὁ ἰατρός ὡς χειρουργὸς πλέον. Ἡ ἔγκυος χρησιμοποιοῦσε τὸν μαιωτικὸ δίφρο· ἦταν προετοιμασμένη ψυχικὰ, γνώριζε τὴ διαδικασία, χρησιμοποιοῦσε τὶς διάφορες ἀναπνοές (λαχανιαστὴ = «στεναγμοῦ» καὶ κρατημένη = «κατοχή»).

Μέχρι σήμερα ἡ ἐπίσημη μαιευτικὴ δὲν ἔχει πεισθῇ, ὅτι τὸ καλὸ τῆς ἐπιτόκου καὶ ὄχι ἡ εὐκολία ἀπαιτεῖ τὴν ἐγκατάλειψι τῆς ὀριζόντιας θέσεως. Βέβαια σὲ μαιευτήρια γίνονται πειράματα τοκετοῦ σὲ μὴ ὀριζόντια στάσι. (Ἡ σύζυγός μου ἐγέννησε τὴν κόρη της καὶ αὐτὴ τὴν Ἀρτέμιδα ἀνωδύνως μὲ μέθοδο - ἀντιγραφὴ τοῦ τοκετοῦ τῆς Ἑλληνίδας· καὶ ἡ «κἀτάρα» ἐνικήθη). Ὁ δὲ Ἱπποκράτης «παραγγέλλει»: «*Ἦν παρῇ* (= ὅπου ὑπάρχει) *φιλανθρωπίη, πάρεστι καὶ φιλοτεχνίη*». Καὶ ἐννοοῦσε ὅλες τὶς ἐπιστῆμες / τέχνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γ. Μπαμπινιώτης. «Θεωρητικὴ Γλωσσολογία».
2. Περιόδ. «Τὸ παιδί μου κι ἐγώ», Τοκετός, Εἰδικὲς ἐκδόσεις.
3. Σ. Μανταλενάκης: «Μαιευτικὴ», «Δαυλός», τ. 244.
4. Κ. Στρατῆς: «Ἱπποκράτης», «Δαυλός», τ. 208.
5. G. Richter. «Furniture of the Greeks».
6. Γ. Σιμωνέτης. «Λεξικὸ Γαπιού + Πάγγου».

Σχ. 14. Κατασκευαστικὸ σχέδιο.

Κωστῆς Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

«ΝΟΙΩΣΕ ΝΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ»

Πρόσφατα διάβασα σ' ένα χριστιανικό φυλλάδιο, πώς «*ὁ Χριστιανισμός διὰ τῆς ἠθικῆς του διδασκαλίας ἐξύψωσε τὴ θέσιν τῆς γυναίκας καὶ καθιέρωσε τὴν ἰσότητα τῶν δύο φύλων*». Ὑποψιαζόμενος ὅτι τὰ πράγματα δὲν εἶναι ἔτσι, ἄνοιξα τὰ «*ἱερὰ κείμενα*», ὅπου διάβασα στὸν Κλήμη τὸν Ἀλεξανδρεῖα («*Παιδαγωγός*» 2:33): «*Μία γυναίκα, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν ποιὰ εἶναι ἡ φύση τῆς, πρέπει νὰ αἰσχύνεται γι' αὐτήν*». Ὁ Τερτυλλιανός (De Cultu Feminarum 1.1) ἰσχυρίζεται, πώς οἱ γυναῖκες ἀποτελοῦν «*τὴν πύλιν μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ἔρχεται ὁ Διάβολος*». Ὁ πατέρας ἐπίσης τῆς Ἐκκλησίας ἐπίσκοπος Κύπρου Ἐπιφάνειος (P.G. 42,740) γράφει, πώς οἱ γυναῖκες «*ἀποπλανῶνται εὐκόλα, εἶναι ἀδύναμες καὶ τοὺς λείπει ἡ λογικὴ*». Ὁ Διάβολος ξερνᾷ τὸ χάος του μέσα ἀπὸ αὐτές». Ἡ ἀποθέωση ὅμως τῆς «*ἐξύψωσης*» τῆς γυναίκας βρῖσκεται στὰ χεῖρια τοῦ Ἀναστάσιου Σιναΐτη, πὺν εἶναι Πατέρας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ στὸ ἔργο του «*Ἐρωτήσεις καὶ Ἀποκρίσεις*» στὴν ἐρώτηση: «*Πᾶς ὁ ἐμβλέψας γυναικί*», γράφει:

«*Τί εἶναι ἡ γυναίκα; Νανάγιο στὴν ξηρά, πηγὴ κακίας, δοχεῖο ἀκαθαρσίας, θανατηφόρα συνάντηση, ὀλίσθημα τῶν ματιῶν, καταστροφή τῶν ψυχῶν, λόγχη τῆς καρδιᾶς, καταστροφή τῶν νέων, σκῆπτρο τοῦ ἄδη, ἀπόκρυφος πόθος. Τί εἶναι ἡ γυναίκα; Διαβολὴ τῶν ἁγίων, ἀνάπανση τῶν ματιῶν, παρηγοριά τοῦ διαδόλου, ἀπαρηγόρητος πόνος, καμίνι πὺν σιγοκαίει, σκανδαλισμός αὐτῶν πὺν σωζονται, ἀθεράπευτη κακία, καθημερινὴ φλυαρία, ξενοδοχεῖο τῶν ἀσώτων, ἐργαστήριον τῶν δαιμόνων*».

«*Τί εἶναι ἡ γυναίκα; Κακὸ φίλτρο, ἀδιάντροπο θηρίον, ἀσυγκράτητη ὁρμή, ἀχαλίνωτο στόμα, θρίαμβος μυστηρίων, ὁδηγὸς σκοταδιοῦ, δασκάλα παρὰπτωμάτων, πονηρὴ ἀπόλαυση, ἀκόρεστη ἐπιθυμία, πρόξενος αἰώνιας κόλασης. Τί εἶναι ἡ γυναίκα; Γήινη ἐπιθυμία, αἰτία ὀκνηρίας τοῦ ἄνδρα, ἀκράτεια πὺν κοιμᾶται μαζί του, ἀγωνιώδης φροντίδα πὺν σηκώνεται μαζί του, ὀχιὰ μὲ ἐνδύματα, ἀνθαίρετη μάχη, καθημερινὴ ζημιὰ, συμφορὰ τοῦ σπιτιοῦ, νανάγιο τοῦ ἄνδρα, ἀνήμερο θηρίον, καταγώγιο τῶν μοιχῶν, ὄπλο τοῦ διαδόλου, ἐπιθυμητὴ λύσσα, παγκόσμιος θάνατος. Δικαιολογημένα ἔλεγε ὁ Σοφὸς “κάθε κακία εἶναι μικρὴ συγκρινόμενη μὲ τὴν κακία τῆς γυναίκας” (Σοφία Σειράχ 25, 19).*

«*(...) Κοίταξε μὲ τὸν λογισμό σου κάτω ἀπὸ τὸ δέγμα τοῦ προσώπου τῆς, καὶ τότε δὲν θὰ βρῇς παρὰ μόνον κόκκαλα καὶ νεῦρα καὶ φλέδες καὶ δυσωδία*».

«*Σκέψου τὴν ἐπίσης γριά, ἀλλοιωμένη, πεθαμένη, νὰ καταρρέῃ ὅλη ἐκείνη ἡ ἀνθρωπότητα. Σκέψου, τί εἶναι αὐτὸ πὺν θαυμάζεις καὶ νοιώσε ντροπὴ καὶ ἀφοῦ ντραπῇς, μετανόησε*».

Τὰ συμπεράσματα δικά σας.

Γεώργιος Γρηγορομιχελάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ "Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Χάριν τῆς μελέτης τῆς φιλοσοφίας ἡ ἴδια μπορεῖ νὰ χωριστῇ στὰ ἐξῆς μέρη ἢ πεδία – καὶ ἔτσι διδάσκεται στὰ δευτεροβάθμια κολλέγια τῆς Πολιτείας τῆς Βικτώριας, τῆς μόνης πολιτείας ποὺ προσφέρει τὸ μάθημα σὲ ἐπίπεδο Ἀπολυτηρίου Γυμνασίου NCE στὴν Αὐστραλία.

Ὁ πρῶτος κλάδος – τὸ πρῶτο πεδίο – εἶναι ἡ *Γνωσιολογία (Gnosiologia)*, ποὺ στὰ Ἀγγλικά προτιμήθηκε ὁ ὅρος *Epistemology* (= Ἐπιστημολογία). Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴ βάση τῆς Φιλοσοφίας καὶ ἐρευνᾷ ἐπισταμένως, πῶς εἶναι κατορθωτὴ ἡ γνώση (*gnosis*) τῆς ἀληθινῆς οὐσίας (ἀπὸ ἐδῶ βῆκε τὸ ἀγγλικὸ *essence*) τῶν ὄντων (ἀπὸ ἐδῶ ἐγίναν τὰ *ontology*, καὶ ἡ λέξη *entity*, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἀπαντήσῃ στὴν ἐρώτηση: τί εἶναι ἀλήθεια;).

Ὁ δευτέρος κλάδος/πεδίο εἶναι ἡ *Μεταφυσικὴ (Metaphysics)*, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀναζήτησιν τῆς ἀρχικῆς καὶ πρῶτης φύσης τῆς πραγματικότητος, δηλαδὴ τὴν καταγωγὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ πνεύματος καὶ πῶς τὰ δύο αὐτὰ ἀλληλοεξαρτιοῦνται· ἐρευνᾷ τὴν ἔννοια τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου, τὴν ἐλευθερίαν τῆς βούλησης (θέλησης) καὶ τί σημαίνει ὅταν λέμε «ἐγὼ εἶμαι» ἢ «ἐγὼ ὑπάρχω». Αὐτὴ εἶναι ἡ ὄντολογία (*ontology*). Ἐπίσης ἡ Μεταφυσικὴ ἐρευνᾷ τίς ἰδέες γιὰ τὴν ἀθανασία καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ ὄχι θεός.

Ὁ τρίτος κλάδος / πεδίο εἶναι ἡ *Ἠθικὴ (Ethics)*. Ἡ Ἠθικὴ θεωρία (*Ethical Theory*), καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐξακριβώσῃ: τί εἶναι καλὸ καὶ κακόν· τί εἶναι δίκαιο καὶ ἀδίκον· πῶς πρέπει νὰ ζοῦμε καὶ γιατί· τί εἶναι ἀνῆθικον· τί εἶναι εὐδαιμονία (ἀγγλιστὶ *eudaemonia* καὶ προφέρεται γιουνταϊμόνια)· τί εἶναι εὐτυχία (*Happiness*· οἱ ἀγγλόφωνοι τὴν εὐτυχίαν στὸ φιλοσοφικὸ ἐπίπεδο τὴν ἀποδίδουν μὲ τὸν πεζότιτλο «the good life δηλαδὴ ἡ «καλὴ ζωὴ»...).

Ἐκτός ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς κλάδους τῆς φιλοσοφίας τὸ πεδίο παραμένει ἀπέραντο καὶ συμπεριλαμβάνει ἐπίσης καὶ τοὺς ἐξῆς φιλοσοφικοὺς χώρους:

1. Λογικὴ (*Logic*) ἢ Φιλοσοφικὴ Λογικὴ (*Philosophical Logic*): εἶναι ἡ ἐπιστὴμὴ ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τοὺς νόμους τῆς ὀρθῆς σκέψεως (*Orthos & Sceptic*) ἢ ὅπως τὸ λέγανε οἱ ἀρχαῖοι μας τὸ «ὀρθῶς διανοοῖσθαι».

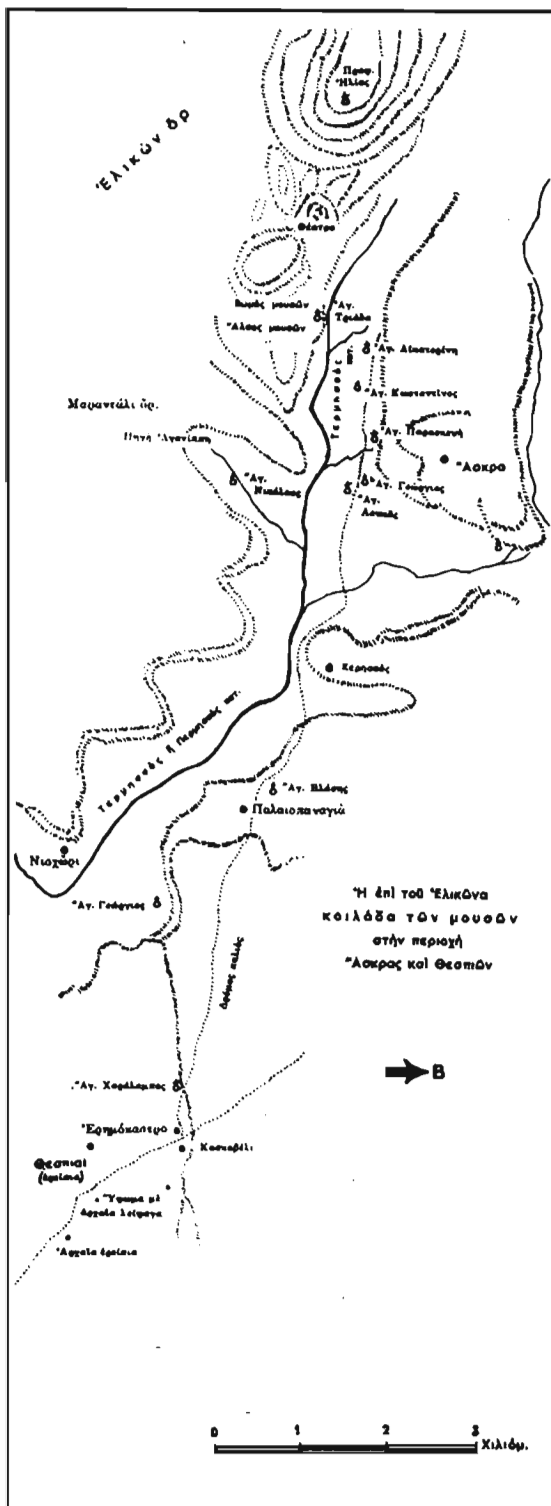
2. Αἰσθητικὴ (*Aesthetics*): εἶναι ὁ κλάδος ποὺ ἐρευνᾷ ποιοὶ εἶναι, ἀπὸ ποῦ γεννιέται καὶ πῶς ἐξελίσσεται τὸ ἰδεῶδες τοῦ ὥραίου στὴ ζωὴ καὶ στὴν τέχνη. Τὰ ἀγγλόφωνα ἐγγχειρίδια φιλοσοφίας (*enchiridia of philosophy*) τονίζουν, ὅτι ἡ Αἰσθητικὴ (*Aesthetics*) εἶναι «an understanding of such concepts as “beauty” and “expression”» (= μία κατανόηση συλλήψεων τέτοιων ὅπως «ὁμορφιά» καὶ «ἐκφράση»).

Νεώτερα βλαστάρια εἶναι ἡ Μεταφιλοσοφία (*Metaphilosophy*), ἡ Βιοηθικὴ (*Bioethics*), ἡ Φιλοσοφία τῆς Ἑρμηνείας (*Philosophy of Interpretation*), ἡ Ἀναλυτικὴ Φιλοσοφία (*Analytical Philosophy*) καὶ τελευταῖα γίνεται λόγος καὶ γιὰ Φιλοσοφίαν τοῦ Διαδικτύου (*Philosophy of the Internet*).

Ὅλες οἱ ἐπιστῆμες ἔχουν ὥς βάση ἓνα φιλοσοφικὸ ὑπόστρωμα, ποὺ καλύπτει ἓναν κλάδο ἢ ἓνα ἐπίπεδο τῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως καὶ ὅλες ξεπήδησαν ἀπὸ τὴ φιλοσοφία καὶ μὲ αὐτὴν ὥς βάση δημιούργησαν τὸ δικό τους πεδίο δράσης. Ἔτσι ἡ φιλοσοφία μὲ τὸ ἰδιαίτερό της λεξιλόγιο, τὸ ὁποῖο μεταφέρθηκε ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ αὐτοῦσιο στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα – καὶ σὲ κάθε ἄλλῃ γλῶσσᾳ – δημιούργησε μ' αὐτὸ ἓνα σύστημα λέξεων/συμβόλων, τὸ ὁποῖο μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐπικοινωνοῦμε φιλοσοφικά καὶ τὸ σπουδαιότερο νὰ σκεφτώμαστε. Δὲν εἶναι αὐτὸ ἓνα τέλειο ὄρω – ἴσως τὸ πολυτιμώτερο – ποὺ ἔδωσε ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Φιλοσοφία στὸν πολιτισμὸ τῆς σημερινῆς πολιτισμένης παγκόσμιας κοινωνίας;

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία» Μελβούρνης

Χάρτης του Έλικωνίου Άλσους των Μουσών βάσει σχεδίου του Jannoi και σκίτσου του Roux (1954). Με την έλευση του Χριστιανισμού όλα τα αρχαιοελληνικά οικοδομήματα με τα καλλιτεχνικά αξιοσημείωτα που περιείχαν γκρεμίζονται και καταστρέφονται και από το ύψος τους χτίζονται εκκλησίες. Σε μικρή απόσταση κάτω από το Έρημόκαστρο μία διακλάδωση του δρόμου κατευθύνεται προς το Νιοχώρι και την Παναγία (άλλοτε Παλαιοπαναγία), από όπου είναι προσιτή η κοιλάδα των Μουσών. Ο νεώτερος δρόμος έχει γίνει κατευθείαν από το Έρημόκαστρο στην Παναγία και συντομεύει την απόσταση. Το πλησιέστερο στην Παναγία εμφανές ερείπιο είναι ένας μεσαιωνικός πύργος σε λόφο, όχι δυσπρόσιτο, δεξιά του δρόμου και σ' απόσταση μισής ώρας από την Παναγία. Η θέση αυτή επικράτησε να ταυτίζεται με τον Κερησσό. Στο σχέδιο σημειώνονται και παλιά ξωκκλήσια, που σήμερα έχουν καταρρεύσει ή πρό πολλού διαλυθί χάριν του αρχαίου ύλικού που είχε χρησιμοποιηθή για το χτίσιμό τους. Τα όνόματα όμως των θέσεων από τις άλλοτε εκκλησίες διατηρούνται στη θέση των περισσότερων έχουν γίνει χτιστά προσκυνητάρια για τους ίδιους αγίους, προς τιμήν των οποίων υπήρχαν άλλοτε εκκλησίες. Το εκκλησάκι της αγίας Παρασκευής έχει ανακαινιστή τελείως. Από τα ξωκκλήσια που σημειώνονται στο σχέδιο, η Αγ. Τριάδα δρισκόταν ακριβώς στη θέση του βωμού ή ναΐσκου των Μουσών, μέσα στο Έλικώνιο Άλσος. Κατεδαφίστηκε στα 1890 χάριν της ανασκαφής του αρχαίου τεμένους. Το ανατολικότερο σημειωνόμενο εκκλησάκι της Αγ. Αικατερίνης διαλύθηκε επίσης χάριν των έντοιχισμένων αρχαίων λίθων. Από τους λίθους που αποτοιχίστηκαν δεβαιώθηκε, πως κατά μήκος του κατάφυτου φαραγγιού που κατέληγε στο τέμενος των Μουσών και που χρειάζόταν πάνω από μία ώρα να το διασχίση κανείς υπήρχαν και κατασκευές, καθώς και χτιστά δάθρα για επιδλητικά μνημεία, αγάλματα και ανδριάντες, όπως φαίνεται από την περιγραφή του Πανσανία.

ΜΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΟΝΝΟΥΣ ΜΠΕΤΟΝ ΘΑΒΕΙ ΤΟ ΑΛΣΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΗΒΩΝ - ΛΕΙΒΑΔΕΙΑΣ

Πρωτοφανής βανδαλισμός στὸν μεγαλύτερο
σὲ ἔκταση ἀρχαιολογικὸ χῶρο τῆς Ἑλλάδος

Σίγουρα σφάλλει ὁποῖος νομίζει πὼς ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀπὸ τὴν ἀσιατικὴ λαίλαπα συνετελέσθη καὶ ἔληξε κατὰ τοὺς πρώτους δυζαντινοὺς αἰῶνες μέχρι τῆς ὀριστικῆς ἐπιβολῆς τοῦ «νέου δόγματος». Ἀντιθέτως τόσο τὰ πεπραγμένα τῶν δεκαεπτὰ αἰώνων, πὺν ἀπὸ τότε παρήλθαν, ὅσο καὶ τὰ σημερινὰ πεπραγμένα τοῦ «ἐπίσημου» ἑλλαδικοῦ Χριστιανισμοῦ καταδηλώνουν ἓνα κατ' ἐξακολούθησιν ἔγκλημα κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ κατ' ἐπέκτασιν κατὰ τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας, πὺν

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΥΣΑΝΙΑ

«Στὸν Ἑλικῶνα, καθὼς κανεῖς προχωρεῖ πρὸς τὸ Ἄλσος τῶν Μουσῶν, ἔχει ἀριστερὰ τὴν πηγὴν Ἀγανίππη, ἡ ὁποία λένε πὼς ἦταν κόρη τοῦ Τερμησσοῦ. Ὁ Τερμησσὸς ρέει καὶ αὐτὸς περὶ τὸν Ἑλικῶνα. Στὸ δρόμο, πὺν κατ' εὐθεῖαν ὁδηγεῖ στὸ ἄλσος, ὑπάρχει ἀνάγλυφον λίθινον παράστασις τῆς Εὐφῆμης, ἡ ὁποία λένε πὼς ἦταν ἡ τροφὸς τῶν Μουσῶν. Μετὰ τὴν παράστασις αὐτὴ ἀπεικονίζεται ὁ Λίνος σ' ἓνα βράχο μικρὸ, πὺν τὸν ἔχουν δουλέψει σὲ μορφὴ σπηλιάς.

» Ἀπὸ τὰ ἀγάλματα πὺν ὑπάρχουν γιὰ τὶς Μοῦσες, πρῶτα εἶναι γιὰ ὅλες τὶς θεῆς ἔργα τοῦ Κηφισόδοτον· προχωρῶντας κανεῖς λίγο συναντᾷ ἄλλα τρία, ἔργα ἐπίσης τοῦ Κηφισόδοτον καὶ ἄλλα

συνεχίζεται με την ίδια ανθελληνική μανία έως σήμερα. Ὁ λόγος αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ τὴν περικλεῆ Κοιλάδα τῶν Μουσῶν στὸν Ἑλικῶνα τῆς Βοιωτίας, τὸ μεγαλύτερο ἴσως πνευματικὸ κέντρο τοῦ Ἀρχαίου Κόσμου, ποὺ θάβεται κάτω ἀπὸ τόνους μπετόν, γιὰ νὰ μεταμορφωθῇ – ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπ' τὸ παρελθόν – σὲ κοινοβιακὸ κέντρο τῆς Μητροπόλεως Θηβῶν!

Ἡ πάλαι ποτὲ Κοιλὰς τῶν Μουσῶν ἐκτείνεται ἀπὸ τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδες τοῦ Ἑλικῶνα ὡς τὸ λόφο, ποὺ θρῖσκεται πλησίον τῆς κοινότητος Ἀσκρας, γενέτειρας τοῦ μεγάλου ποιητῆ Ἡσιόδου καὶ ἔχει χαρακτηρισθῇ ὡς ἀρχαιολογικὸς χώρος ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ (ΦΕΚ 453/Β/18/7/85). Ἐν τούτοις οὔτε ἡ ἀνεκτίμητη ἱστορικὴ τῆς ἀξίας οὔτε ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ὡς ἀρχαιολογικοῦ χώρου ἐμπόδισαν τὸν Μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμο νὰ παραχωρήσῃ – σὰν νὰ ἦταν ἰδιοκτησία του – ἓνα μεγάλο τμῆμα τῆς γιὰ τὴν οἰκοδόμησις κοινοβίων, ὅπου θὰ στεγαστοῦν διάφοροι μοναχοί, εὐνοούμενοι τοῦ ἐν λόγῳ μητροπολίτη. Καὶ ὅλα αὐτὰ συντελοῦνται δέδαια μετὰ τὴν ἐγκληματικὴ ἀνοχὴ τοῦ κράτους καὶ τῆς Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασσικῶν Ἀρχαιοτήτων Βοιωτίας, τῆς ὁποίας ὁ ἔφορος κ. Ἀραβατινὸς δείχνει νὰ ἐθελοτυφλῇ.

τρία, ἔργα τοῦ Στρογγυλῶνα, ὁ ὁποῖος εἶχε διακριθῇ στὴν ἀπεικόνισις βοδιῶν καὶ ἀλόγων. Τὰ ὑπόλοιπα τρία ἀγάλματα Μουσῶν εἶναι ἔργα τοῦ Ὀλυμπιοσθένη. Παριστάνεται καὶ ὁ Ἀπόλλωνας στὸν Ἑλικῶνα, μπρούντζινος, ν' ἀνταγωνίζεται μετὰ τὸν Ἑρμῆ γιὰ τὴν λύρα. Ὑπάρχει καὶ ἓνας Διόνυσος, ἔργο τοῦ Λύσιππου. Τὸ ἀγαλμα ποὺ παριστάνει τὸ Διόνυσο ὄρθιο, τὸ ἀφιέρωσε ὁ Σύλλας καὶ εἶναι ἔργο τοῦ Μύρωνα, τὸ πιὸ ἀξιοθέατο μετὰ τὸν Ἐρεχθέα ποὺ εἶχε κάνει γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ὁ Σύλλας δὲν ἔκανε τὸ ἀνάθημα ἀπὸ ἔργα ποὺ ἀνήκαν προσωπικὰ στὸν ἴδιο, ἀλλὰ πῆρε τὸ ἀγαλμα ἀπὸ τοὺς Μινύες τοῦ Ὀρχομενοῦ· αὐτὸ εἶναι ποὺ λένε οἱ Ἕλληνες νὰ ἐκφράζῃ κανεὶς τὴν εὐλάβειά του πρὸς τὸ Θεὸ μὲ ξένα θυμιάματα.

» Ἐχονν ἀνατεθῇ καὶ πλαστικὲς εἰκόνες τῶν ἐξῆς ποιητῶν ἢ φημισμένων μοναχῶν: τοῦ ἴδιου τοῦ Θάμυρι, ποὺ παριστάνεται ἤδη τυφλός, μετὰ τὸ χέρι πάνω σὲ λύρα σπασμένη· ἐπίσης τοῦ Μηθυμναίου

ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΜΟΝΗΣ

Τυλιγμένη με την αχλύ της Ιστορίας όπως ο ιστορικός Ησίοδος κατέγραψε, απλώνεται η πανέμορφη κοιλάδα των Μουσών, μέσα στα σπλάχνα του Ελικώνα, εδώ στην γή της Παλαιοπαναγιάς της Ασκη.

Ανάμεσα στους αμπελώνες της, φιλοξενεί την από δέκα αιώνες, και μέχρι σήμερα παλαιά εγκαταλελειμμένη Μονή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού.

Η Πρόνοια του καλού Θεού και η ανύστατη φροντίδα και μέριμνα του όντως γλυκύτατου και πατρικού πομένα της Βουτυπικής Εκκλησίας Μητροπολίτου κ.κ. Ιερωνύμου αγκάλιασε την μικρή αδελφότητά μας και την οδήγησε στον ευλογημένο αυτό τόπο.

Η καρδιά όλων μας σκίρτησε και η απόφαση οάρθηκε. Με την αγάπη του Θεού, τις ευλογίες και τη συμπαράσταση του Μητροπολίτου μας, όλων των κατοίκων της Ασκη καθώς και την αγάπη και τη συμπαράσταση των Απανταχού Ασκραίων,

ΑΡΧΙΖΟΥΜΕ, λοιπόν με την τοποθέτηση προκατασκευασμένων οικίσκων.

Αυτά θα είναι η Αρχή.

Τα σχέδια του Μητροπολίτου μας είναι μεγαλόπνοα.

Η λαχτάρα η δική μας είναι δεδομένη.

Με την Αγάπη του Θεού

Τις ευλογίες του Μητροπολίτου μας

Και τη δική σας αμέριστη φροντίδα

ΞΕΚΙΝΑΜΕ

Το ταξίδι Μακρύ

Ο κόπος μεγάλος

Όμως ο σκοπός Μοναδικός

Να χτισθεί ένα κομμάτι παραδείσου

Στην Ασκη.

Η Ιερά κοινοβιακή Μονή Μεταμορφώσεως Σωτήρος Χριστού

Αρχιμανδρίτης

Αρσένιος

και οι συν όμοι Αδελφοί

Ντοκουμέντο του πολιτισμικού και έθνικού έγκληματος, όπως δημοσιεύθηκε στην τοπική έφημερίδα «'Ασκρα» (Ιανουάριος - 'Απρίλιος 2002). Ψιθυρίζονται πολλά για τη σχέση 'Ιερωνύμου - 'Αρσενίου.

‘Αρίονα πάνω σέ δελφίνι. ‘Ο πλάστης, πού έκανε τόν άνδριάντα του ‘Αργείου Σακάδα και πού δέν κατάλαβε τò σχετικό μ’ αυτòν προοίμιο του Πινδάρου, έκανε τόν αυλήτη νά μὴν εἶναι πιò μεγαλόσωμος ἀπò τò μῆκος τῶν αυλῶν. ‘Απεικονίζεται και ó ‘Ησίοδος καθιστός, μὲ λύρα στὰ γόνατα, ή όποία όμως δέν ταιριάζει στὸν ‘Ησίοδο· ἀπò τούς ἴδιους τούς στίχους του εἶναι φανερό, πὼς τραγουδοῦσε φέροντας ραβδὶ ἀπò δάφνη. ‘Ο Θράκας ‘Ορφέας παριστάνεται μαζί μὲ τὴν Τελετή, ή όποία στέκεται πλάι του· γύρω του παριστάνονται θηρία καμωμένα ἀπò μάρμαρο και μπροῦντζο, νά τὸν ἀκοῦν καθὼς τραγουδάει.

»[...] Στὸν ‘Ελικῶνα ὑπάρχει μιὰ γλυπτική εἰκόνα και τῆς ‘Αρσινόης, τὴν όποία ó Πτολεμαῖος, ἂν και ἀδελφός της, τὴν εἶχε νυμφευθῇ. ‘Η ‘Αρσινόη εἶναι πάνω σέ στρουθοκάμηλο μπροῦντζινη· φυτρώνουν και στίς στρουθοκαμήλους φτερά, ὅπως στὰ πουλιά,

Δεκαεπτὰ αἰῶνες χριστιανικοῦ μισελληνισμοῦ

Τὸ χρονικὸ τοῦ ἐγκλήματος, ποὺ σήμερα ὁλοκληρώνεται, ἄρχισε πρὶν δεκαεπτὰ αἰῶνες – ὅπως ἄλλωστε συνέβη σ' ὁλόκληρη τὴν ἐλληνικὴ ἐπικράτεια. Τὸ ἐγκωμιασθὲν ἀπὸ τὸν "Ὅμηρο «*Ιερὸν Ἄλσος*», ὁ τόπος πανελληνίας λατρείας τῶν Μουσῶν (ὅπου ἐτιμῶντο ἡ Γνώση καὶ οἱ Ἐπιστῆμες), ὑπῆρξε γιὰ χιλιάδες χρόνια ὕψιστο πνευματικὸ κέντρο, ὅπου μάλιστα ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες, τὰ «Μουσεῖα». Τὸν ἱερὸν αὐτὸ χῶρο καὶ τὰ καλλιτεχνικά του ἀριστουργήματα περιγράφει ὁ Πausanías, («Βοιωτικά») ὅπως ἦταν κατὰ τὴν περιήγησή του στὴν περιοχὴ τὸν 2ο μ.Χ. αἰῶνα.

Μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁ χῶρος καταστρέφεται καὶ ἀπὸ τὸ «εἰδωλολατρικὸ ὕλικό» του, πάνω ἀκριβῶς στὰ θεμέλια τῶν παλαιῶν οἰκοδομημάτων, κτίζεται σταδιακὰ ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς χριστιανικῶν ναῶν, ποὺ ἐρειπωμένοι ἢ ἀνοικοδομημένοι σφζονται ὡς σήμερα: "Ἅγιος Νικόλαος, "Ἅγιος Κωνσταντῖνος, "Ἅγιος Βλάσιος, "Ἅγιος Λουκάς, "Ἅγιος Γεώργιος, "Ἁγία Παρασκευή, "Ἁγία Αἰκατερίνη, "Ἁγία Τριάδα... Ὁ ἴδιος ὁ «Μέγας» Κωνσταντῖνος ἄρπαξε ἀπ' τὰ βάρη τοὺς τὰ ἀνεπανάληπτα ἀγάλματα τῶν ἐννέα Μουσῶν καὶ τὰ μετέφερε στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ κοσμήσουν τὰ ἀνάκτορά του. Τὸ 404 μ.Χ. φανατισμένος ὄχλος Χριστιανῶν συντρίβει τὰ ἀγάλματα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον ἐκεῖνο τῆς Οὐρανίας γλυτώνει καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες αἰῶνων κοσμεῖ σήμερα τὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου στὸ Παρίσι.

"Ἐνα μεγάλο τμῆμα τῆς Κοιλιάδος τῶν Μουσῶν ἤδη σχεδιασμένο ἀπὸ μπετόν, Θηβῶν. Ἐνα πρωτοφανὲς ἐγκλήμα – μὲ τὰ δεδομένα

Κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα Γάλλοι ἀρχαιολόγοι, πὺν βρέθησαν στὴν περιοχή, ἐντόπισαν πάλπολλα ἀρχαῖα μέλη καὶ ἐπιγραφές στοὺς τοίχους τῶν χριστιανικῶν ναῶν, τὰ ὁποῖα καὶ προσπάθησαν νὰ ἀποτιμήσουν.

Ἡ χαριστική βολή στὸν τόπο - λίκνο τοῦ Πολιτισμοῦ δίνεται σήμερα ἀπὸ τὴν Μητρόπολη Θηβῶν, ἡ ὁποία θάβει κάτω ἀπὸ χιλιάδες τόννους μπετόν ὅτιδήποτε θὰ μπορούσε ἀκόμη νὰ θυμίζει τὸ πανανθρώπινο κλέος του.

Ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς, τὰ ἀγαθὰ καὶ οἱ ἀξίες του δὲν γίνεται νὰ θαφτοῦν, διότι ποτὲ δὲν πέθαναν. Καὶ σήμερα, ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, στέκονται πανίσχυρα καὶ ὀλοζώντανα, παράγοντας καρπὸς τῆς Ἀλήθειας καὶ διαλύοντας ὀλοένα τὰ σκιάχτρα τοῦ Παραλόγου.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Ἡ ἀνθελληνικὴ μανία ἐνὸς ἀθῶ

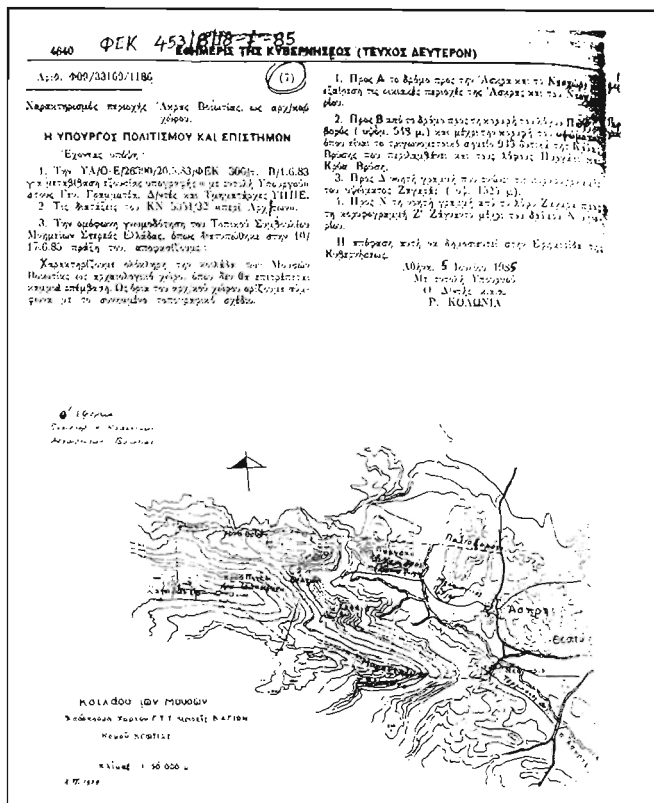
Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Κατὰ πρῶτον θὰ ἤθελα μὲ τὴ συμπλήρωση τῆς πρώτης 20ετίας σου νὰ σοῦ εὐχηθῶ χρόνια πολλὰ καὶ καλὰ. Εἶμαι 19 χρονῶν καὶ διαβάζω τὸ περιοδικὸ ἐδῶ καὶ 3 χρόνια, καὶ – πιστέψτε με – εἶναι τὸ καλύτερο.

Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ σὰς γράψω, γιατί εἶμαι ἀγανακτισμένος μὲ ὅσα πρόσφατα διάβασα γιὰ τὸν ἀθῶ Fourmont, πὺν κατέστρεψε καὶ λεηλάτησε δίχως ἶχνος ντροπῆς τὶς ἐλληνικὲς ἀρχαιοτήτες. Θὰ μοῦ πῆτε: δὲν εἶναι οὔτε ὁ πρῶτος οὔτε ὁ τελευταῖος Χρι-

τὸ ὁποῖο θὰ στηρίξει τὰ κοινόβια μοναχῶν πὺν δημιουργεῖ ἡ Μητρόπολις τῶν τῆς ἐποχῆς μας – κατὰ τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ ὑποπουργείου Πολιτισμοῦ, με τὴν ὁποία κηρύχθηκε (1985) ἀρχαιολογικὸς χώρος «ὁλόκληρη ἡ Κοιλιάδα τῶν Μουσῶν Βοιωτίας», ὅπως ἐπὶ λέξει ἀναφέρεται. (Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ΦΕΚ 453/Β/18-7-1985). Γιὰ τοὺς σημερινοὺς Ἀλάριχους ὅμως δὲν ἰσχύουν νόμοι καὶ ἀποφάσεις.

ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι βαρεῖες καὶ μεγάλες, δὲν μποροῦν τὰ φτερὰ νὰ τὶς κρατήσουν στὸν ἀέρα.

» Ὑπάρχει καὶ μιὰ ἔλαφος ἐδῶ, πὺν θηλάζει τὸ μικρὸ γιὸ τοῦ Ἡρακλῆ Τήλεφο καὶ κοντὰ στὸν Τήλεφο μιὰ ἀγελάδα καὶ ἀγάλμα τοῦ Πριάπου ἀξιοθέατο. Τὸ θεὸ αὐτὸ τὸν τιμοῦν καὶ ἄλλοῦ, ὅπου ὑπάρχουν βοσκοτόπια γιὰ κατοικίδια καὶ πρόβατα ἢ μελίσσια, στὴ Λάμψακο ὅμως τὸν λατρεύουν περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους θεοὺς καὶ τὸν θεωροῦν γιὸ τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης.

» Ἀνάμεσα στοὺς τρίποδες πὺν εἶναι ἀφιερωμένοι στὸν Ἐλικῶνα, ὁ πιὸ παλιὸς εἶναι ἐκεῖνος πὺν κατὰ τὴν παράδοση εἶχε πάρει στὴ Χαλκίδα τοῦ Εὐρύππου ὁ Ἡσίοδος γιὰ νίκη του σὲ ἄσμα. Ζοῦν καὶ ἄνθρωποι περὶ τὸ Ἄλσος, στὸ ὁποῖο οἱ Θεσπιεῖς κάνουν γιορτὴ καὶ ἀγῶνα, τὰ Μουσεία. Κάνουν καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐρωτα ἀγῶνες με ἔπαθλα ὄχι μόνο γιὰ μουσικὴ ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα.

στιανὸς ἱερωμένος πὺν καταστρέφει ἑλληνικὲς ἀρχαιοτήτες. Αὐτὸς ὅμως τὸ διαλαλεῖ καὶ τὸ χαίρεται, σὰν νὰ ἔκανε κανένα ἀνδραγάθημα! Στὸ βιβλίο τοῦ Κυρ. Σιμόπουλου «Λειλασία καὶ Καταστροφή τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχαιοτήτων» διαβάζω ἐπιστολὴ τοῦ ἀδῶ ἔτους 1730 ἀπὸ τὴν Σπάρτη, ὅπου βρισκόταν: «Τὰ ἰσοπέδωσα, τὰ ξεθεμέλιωσα ὅλα. Ἀπὸ τὴν μεγάλη αὐτὴ πολιτεία δὲν ἀπόμεινε λίθος ἐπὶ λίθον. Ἐδῶ κι ἓνα μῆνα συνεργεῖα ἀπὸ 30, 40 καὶ 60 ἐργάτες γκρεμίζουν, καταστρέφουν, ἐξολοθρεύουν τὴν ἀρχαία Σπάρτη. Ὁ βρόντος ἀπὸ τὴν κατεδάφιση τῶν τειχῶν κι ἀπὸ τὸ κατρακύλισμά τους ὥς τίς ὄχθες τοῦ Εὐρώτα, ἀκούγεται ὄχι μόνο στὴν Λακωνία ἀλλὰ καὶ σ' ὁλόκληρο τὸν Μωριά... Ἐψαξα νὰ ἀνακαλύψω τίς ἀρχαῖες πόλεις αὐτῆς τῆς χώρας καὶ κατέστρεψα μερικὲς. Τὴν Ἐρμιόνη, τὴν Τίρυνθα, τὴ Φενεό... Ἐδῶ καὶ ἔξι ἐβδόμαδες εἶμαι ἀπασχολημένος μὲ τὸν ὁλοκληρωτικὸ ὄλεθρο τῆς Σπάρτης. Γκρεμίζοντας τὰ τείχη καὶ τοὺς ναοὺς τῆς θὰ κάνω ἀγνώριστο αὐτὸ τὸν τόπο... Ἡ Σπάρτη εἶναι ἡ πέμπτη πόλη τῆς Πελοποννήσου, πὺν ξεθεμελιώθηκε... Τώρα καταστρέφω τὸν ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνα στὶς Ἀμύνκλες. Βρίσκω κάθε τόσο θαυμαστά πράγματα. Δὲν μετανοιῶνω. Θὰ ἐξαφανίσω καὶ ἄλλους ..., ἂν μὲ ἀφήσουν... Στὴν Τροιζήνα ἰσοπέδωσα καὶ τὰ τελευταῖα λείψανα τειχῶν καὶ ναῶν».

Μπράβο, Χριστιανὲ ἀδῶ, ἔκανες τὸ καθήκον σου καὶ ξεθύμανες στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Μετὰ εἶναι νὰ μὴν ἀγανακτῇ κανεὶς, νὰ μὴν θυμῶνῃ, νὰ μὴν οἰκτείρῃ, ὅταν ξέρῃ πὺς τόσοι ἀμετανόητοι δάρβαροι πέρασαν ἀπ' αὐτὸν τὸν δύσμοιρο τόπο, χωρὶς νὰ τοὺς χτυπήσῃ ἡ Νέμεσις ποτὲ τὴν πόρτα γιὰ τὴν ὕβριν πὺν διέπραξαν ἐναντίον τοῦ ὁμορφότερου πολιτισμοῦ πὺν ἔδγαλε τὸ ἀνθρώπινο εἶδος. Εἶθε κάποια μέρα νὰ φυσήξῃ ἄνεμος φιλοπατρίας σ' αὐτὴν τὴν χώρα, πὺν ὅπως πάντα πληγώνεται, πσιώπλατα μαχαιρωμένη, ἀπ' τὰ ἴδια τῆς τὰ παιδιὰ.

Μὲ τιμὴ

Νικόλαος Καψαλίδης

Καβάλα

Ἀνηφορίζοντας ἀπὸ τὸ ἄλσος αὐτὸ εἴκοσι περίπου στάδια (= 3.800 μέτρα) ἔχει κανεὶς τὴ λεγόμενη Κρήνη τοῦ Ἴππου. Λένε πὺς τὴ δημιούργησε ὁ ἵππος τοῦ Βελλεροφόντη, χτυπώντας μὲ τὴν ὀπλὴ τοῦ ποδιοῦ τὸ ἔδαφος. Ἐκεῖ πὺν εἶναι ἡ πηγὴ μοῦ ἔδειξαν πλάκα μολύβδινη, πολὺ φθαρμένη ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, στὴν ὁποία πάνω ἦταν χαραγμένα τὰ Ἔργα (σημ.: «Ἔργα καὶ Ἡμέραι») [...].

»Στὴν κορυφὴ τοῦ Ἑλικῶνα ὑπάρχει ἓνα μικρὸ ποτάμι, ὁ Λάμος. Στὴ χώρα τῶν Θεσπιέων βρίσκεται ὁ λεγόμενος Δονακῶν, ὅπου εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ Ναρκίσσου. Στὸ νερὸ τῆς πηγῆς αὐτῆς λένε πὺς εἶχε κοιτάξει ὁ Νάρκισσος, ὁ ὁποῖος δὲν κατάλαβε πὺς ἡ εἰκόνα πὺν εἶχε ἦταν δική του καὶ ἀσυνείδητα ἐρωτεύτηκε τὸν ἑαυτό του· τὸ τέλος του τὸν βρῆκε στὴν πηγὴ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἔρωτα».

Πανσανίας

«Βοιωτικά», 29-31

ΠΩΣ ΤΑ «ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ» ΕΓΙΝΑΝ

Στὰ ἑκατὸν ἑβδομήντα χρόνια ὑπάρξεως τοῦ νεωτέρου ἑλλαδικοῦ κράτους οἱ ἐσωτερικὲς ἀλλαγές, ποὺ θὰ περίμενε κανεὶς νὰ συντελεσθοῦν μὲ σκοπὸ τὴν πορεία πρὸς τὴν ἐθνικὴ μας αὐτογνωσία καὶ πολιτισμικὴ μας συνειδητοποίηση, εἶναι μᾶλλον οὐτοπικὲς προσδοκίες. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, ὅποταν ἡ «Ὀκτώηχος» καὶ ἡ «Παρακλητικὴ» ἦταν, σύμφωνα μὲ τὰ ὅσα παραδίδονται, τὰ μόνα μέσα γιὰ νὰ ἔλθῃ κανεὶς σὲ κάποια ὑποτυπώδη ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα μέχρι τὴν περιβόητη σημερινὴ «διαμάχη περὶ ταυτοτήτων», ὁ ὑπολανθάνων καὶ ιδιότυπος ρωμαϊκὸς «παποκαίσαρισμὸς» καλὰ κρατεῖ.

Κι αὐτὸ ἀποδεικνύεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς σχιζοφρενικῆς ιδεολογικῆς πραγματικότητος, ποὺ λίγο - πολὺ ὅλοι βιώνουμε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἐπίσημα δημόσια ἔγγραφα. Παράδειγμα ἐν προκειμένῳ τὰ μητρώα καὶ οἱ ἔλεγχοι προόδου τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ἀναφορικὰ μὲ τὸ θρησκευμα καὶ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 2000 ἔχουν κυκλοφορήσει στὰ γραφεῖα τῶν ἐκπαιδευτηρίων νέα ἔντυπα, στὰ ὁποῖα ὁ ὅρος «*Θρησκευτικά*» ἔχει ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὸν ὅρο «*Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἀγωγή*». **(Βλέπε φωτοτυπίες τῶν δύο ὑποδειγμάτων στὴν ἑναντι σελίδα).**

Ὅσο γιὰ τὸ συγκεκριμένον μάθημα ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχῃ διόλου τυχαῖα τὴν πρώτη θέσιν στὸν κατάλογο τῶν μαθημάτων. Ἐδῶ συλλαμβάνεται ἡ ἴδια ἡ πολιτεία φάσκουσα καὶ ἀντιφάσκουσα σὲ σχέση μὲ τὰ μεγαλοστόμως ὑπ' αὐτῆς κατὰ καιροὺς ἐξαγγελθέντα περὶ «προστασίας προσωπικῶν δεδομένων», «ἀνεξίθρησκίας» κ.ο.κ.

Τὴν ὥρα ποὺ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ κρατικοὶ ἰθύνοντες θαυκαλίζονται μὲ τὸ γνωστὸ καὶ ἐπὶκαιρὸ θέμα τῆς ἀναφορᾶς ἢ μὴ τοῦ θρησκευμάτος στὰ δημόσια ἔγγραφα, ἡ Παιδεία ἐμφανῶς στρέφεται πρὸς τό... χριστοδουλικώτερον!

Καθίσταται ἀμφίβολο ἐν προκειμένῳ, ἐὰν οἱ κρατικοὶ λειτουργοὶ μποροῦν νὰ συντονίσουν τὶς ἐνέργειές τους.

Τὸ βέβαιον πάντως εἶναι, ὅτι τὸ κράτος, στὸ ὁποῖο ζοῦμε, δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ διάθεση νὰ ἀποσείσῃ τὸ σαθρὸν ιδεολογικὸ καὶ ἱστορικὸ ἄχθος τῆς Ρωμιοσύνης. Παραμένει ἐδραιωμένο στὸ γιαντὶ τοῦ ὑπόβαθρου, ποὺ τιτρώσκει τὴν Ἑλληνικὴ Συνείδηση καὶ ἀποπροσανατολίζει τὴν ἀναζήτησιν, ἐξυγίανσιν καὶ ἐξύψωσίν της.

Μάριος Μαρανέας

«ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

ΝΟΜΑΡΧ. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ			
ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ					
Ονοματεπώνυμο _____		Ον. πατέρα _____			
Ον. μητέρας _____		Το γένος _____			
Οδός _____	Δίωξη κατοικίας _____	Αριθ. _____ Πόλη _____			
Τηλέφωνο: _____					
Β Α Θ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Α					
ΔΙΔΑΚΤΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ					ΔΙΑΓΩΓΗ
ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΓΛΩΣΣΑ					
ΙΣΤΟΡΙΑ					
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ					
ΦΥΣΙΚΑ					
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ					
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ					
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					
ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ					
ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΟΥΣΙΚΗ					
ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΑΛΛΙΚΑ					

Άνω: Το πρό τοῦ σχολικοῦ ἔτους 2000-2001 Φύλλο Ἐλέγχου πού ἐχρησιμοποιεῖτο στοῦ σχολείου: Πρῶτο μάθημα τὰ «Θρησκευτικά». **Κάτω:** Τό νέο Φύλλο Ἐλέγχου. Πρῶτο μάθημα παραμένει φυσικά τὸ ἴδιο, ἀλλὰ μετωνομάσθηκε σέ «Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἀγωγή». Ἡ «λαδὴ» τῆς Ἐκκλησίας στή Ρωμαϊκὴ Παιδεία γίνεται πιὸ σφιχτή.

ΝΟΜΑΡΧ. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ			
ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ					
Ονοματεπώνυμο _____		Ον. πατέρα _____			
Ον. μητέρας _____		Το γένος _____			
Οδός _____	Δίωξη κατοικίας _____	Αριθ. _____ Πόλη _____			
Τηλέφωνο: _____					
Β Α Θ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Α					
ΔΙΔΑΚΤΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ					ΔΙΑΓΩΓΗ
ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΓΛΩΣΣΑ					
ΙΣΤΟΡΙΑ					
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ					
ΦΥΣΙΚΑ					
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ					
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ					
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤ. ΑΓΩΓΗ					
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					
ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ					
ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΟΥΣΙΚΗ					
ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΑΛΛΙΚΑ					

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Γουστο τους και καμάρι τους

Τς, τς, τς! Τί λές, ρε παιδί μου! Τόσοι πολλοί λατρεύουν τόν Αὐνὰν στοῖς Ἰσραήλ; Ὁχι! Δὲν τὸ γράφω ἐγὼ ὁ ἄθλιος, ἐθνοκάπηλος καὶ ρατσιστής. Τὸ γράφει, ὅπως ἦδη θὰ διαβάσατε στὸν «Ἀδέσμευτο Τύπο», ὁ ραββῖνος Νταβίντ Μπατζορί. Ἔ! γιὰ νὰ τὸ γράφῃ αὐτός, ἅγιος ἄνθρωπος, κάτι παραπάνω ἀπὸ μᾶς θὰ ξέρεῖ... Καὶ προφανῶς ὁ ἄνθρωπος τὸ βιώνει. Καθόσον εἶναι ἓνα σοβαρὸ ζήτημα, πὺν χρήζει περαιτέρω ἐρευνας, ἀφοῦ οἱ συνέπειές του ὁδηγοῦν ἀκόμη καὶ σὲ πόλεμο. Κι ἐδῶ τὰ πράγματα χοντραίνουν... Ἄς δοῦμε λοιπὸν τὸ ζήτημα πιὸ σφαιρικὰ καὶ σὲ ὅλες του τὶς παραμέτρους.

Ἄς ὑποθέσουμε λοιπὸν, ὅτι ἐκεῖ πὺν κάθεται ὁ κ. Σαρὸν καὶ τὸν «κουνδονίζει» καὶ θέλει νὰ «ὀλοκληρώσῃ», τσούπ! χτυπᾷ τὸ τηλέφωνο. Εἶναι, λέμε τώρα, ὁ κ. Νετανιάχου καὶ τοῦ ἀναγγέλλει, ὅτι δυὸ μέλη τῆς Χαμάς αὐτοανατινάχτηκαν, στέλλοντας καὶ δεκαεπτὰ Ἑβραίους στοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Πάει! Αὐτὸ ἦταν. Τοῦ χαλάει, ρε παιδί μου, τὴ «φάση». Τὸν ξενερώνει. Τσαντισμένος, κατεβάζει δέκα προφήτες καὶ μουνγκρίζοντας διατάζει νὰ ἰσοπεδώσουν τὴν Ναμπλούς. Τόσο ἀπλᾶ... Βεβαίως τώρα θὰ μοῦ πῆτε εὐλόγως, ὅτι «γιὰ τὴν ἡλικία του/καλὴ κι ἡ μαλακία του». Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτσι τὰ πράγματα, καθότι ἐδῶ χάνονται ἀνθρώπινες ζωές. Γι' αὐτὸ προτείνω νὰ καθιερωθῇ σὲ πανισραηλινὸ ἐπίπεδο ἡ «ῶρα τῆς μαλακίας»· π.χ. μεταξὺ 5 καὶ 6, ὅπου δὲν θὰ βλέπουν εἰδήσεις, δὲν θὰ χτυπᾶνε τηλέφωνα κ.λπ. Καὶ ὕστερα ἀνακουφισμένοι, ἐκτονωμένοι καὶ ψύχραιμοι νὰ διαβουλεύωνται περὶ τῶν πρακτέων.

Καὶ ἐντάξει! Οἱ Ἰσραηλινοί, γουστο τους καὶ καμάρι τους, τὸ παραδέχονται φόρα-παρτίδα. Φανταστῆτε τώρα, πόσο μαλάκες εἶναι ὅσοι ἀσχολοῦνται μαζί τους καὶ τοὺς παίρνουν στὰ σοβαρά. Καὶ τρέχουν λ.χ. σὲ ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ «Ὀλοκαύτωμα» καὶ συνωθοῦνται καὶ διαγκωνίζονται, ποιὸς θὰ εἶναι πλησιέστερα στοῖς ραββῖνο καὶ ποιὸς θὰ πρωτογλείψῃ τὸ μνημεῖο, τὴ στιγμὴ πὺν ἀγνοοῦν τὸ ὀλοκαύτωμα τῆς Μικρασίας καὶ τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτὰ γιὰ κάποιους Ἑλληνες πολιτικούς. Ἀλλὰ, ἀπὸ μαλάκες, θὰ μοῦ πῆς τί περιμένεις;

Γιώργος Πετρόπουλος

Νήσος ΙΜΒΡΟΣ: Ὁ ἀργὸς θάνατος μιᾶς πανάρχαιας ἐλληνικῆς παράδοσης

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΓΩΝΙΑΣ

Εἶναι ἓνα σημαντικό κομμάτι Ἑλληνισμοῦ, πού παραμένει στὰ πάτρια ἐδάφη καὶ συμβιώνει μὲ ἓναν διαφορετικό πολιτισμό, οἱ μνημεῖς ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν εἶναι εὐχάριστες γιὰ κανέναν Ἑλληνα. Τολμῶ νὰ πῶ γιὰ τοὺς Ἑλληνες τῆς Ἰμβρου, πὼς ὁ κάθε ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς χωριστὰ εἶναι ἓνας ἥρωας, πού πονᾷ, πού σωπαίνει ἀπέναντι στὴν αὐταρχικότητα τῶν Ὀθωμανῶν. Εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τοὺς πνιχτοὺς λυγμοὺς τῶν ἐναπομεινάντων Ἑλλήνων, πού δὲν μποροῦν ἐλεύθερα νὰ ἐκφράσουν τὴν ἴδια τὴν ἰθαγένειά τους. Καὶ αὐτό, γιὰτὶ οἱ μνημεῖς παραμένουν ἀκόμη τόσο δυνατές, πού τρέφουν τὸν φόβο καὶ τὸν δισταγμό.

Εἶναι ἡ δεύτερη φορὰ πού ἐπισκέπτομαι ὡς δημοσιογράφος τὴν Ἰμβρο, καὶ οἱ διαφορές, παρόλο τὸ μικρὸ χρονικὸ διάστημα πού μεσολάβησε, δὲν εἶναι ἀμελητέες. Οἱ Ἑλληνες λιγοστεύουν καὶ εἶναι κατὰ θάση ἡλικιωμένοι πού φθάνουν στὴ δύση τῆς ζωῆς τους, ἐνῶ νέοι δὲν ὑπάρχουν πάρα μόνο ἐλάχιστοι. Ἐτσι κάποια στιγμή ἡ ἐλληνικότητα στὸ νησί θὰ στερέψη· θὰ ἀπομείνουν μόνο τὰ λεηλατημένα χωριά, γιὰ νὰ τὴν θυμίζουν. Σὰν φαντάσματα εἶναι αὐτὰ τὰ χωριά: τὸ Σχοινούδι, οἱ Ἀγιοι Θεόδωροι, τὰ Ἀγρίδια. Ἐρειπωμένα κτίρια, μεγάλα, πέτρινα, ἐντυπωσιακά, μὲ τὰ σημάδια τῶν ἐπιθέσεων καὶ τοῦ χρόνου χαραγμένα ἐπάνω τους. Αὐτῇ, τὴν δεύτερη, φορὰ πού εἶχα πραγματικὰ τὴν τύχη νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Ἰμβρο, διαπίστωσα πὼς τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ κτίρια δὲν ἄντεξαν παραπάνω. Παγώνει τὸ αἷμα, ὅταν περπατᾷς στὰ πλακόστρωτα σοκάκια τῶν Ἀγίων Θεοδώρων, ὅπου πραγματικὰ δὲν ἀκούγεται κανένας ἦχος. Ἐνα νεκρὸ χωριό, ψυχὴ δὲν ὑπάρχει. Δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς 200 οἱ Ἑλληνες τῆς Ἰμβρου. Ζοῦνε δύσκολα οἰκονομικὰ καὶ παραμένουν στὸ νησί, γιὰτὶ ἐκεῖ ἔχουν τὶς λιγοστὲς περιουσίες τους, γιὰτὶ ἐκεῖ θέλουν νὰ ἀφήσουν τὴν τελευταία τους ἀνάσα, σὲ αὐτὸ τὸ κομμάτι γῆς, πού ὑπῆρξε ἀπὸ τὸ 1922 μέχρι τὸ 1923 «σάρκα» τοῦ Νομοῦ Λέσβου. Εἶναι μεγάλη ὑπόθεση νὰ ἐπιλέγῃς τὴν ἀνέχεια, προκειμένου νὰ κρατήσης ζωντανὸ τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο, σὲ ἓνα τόπο πού δὲν εἶναι πιά Ἑλλάδα, ἔστω καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι.

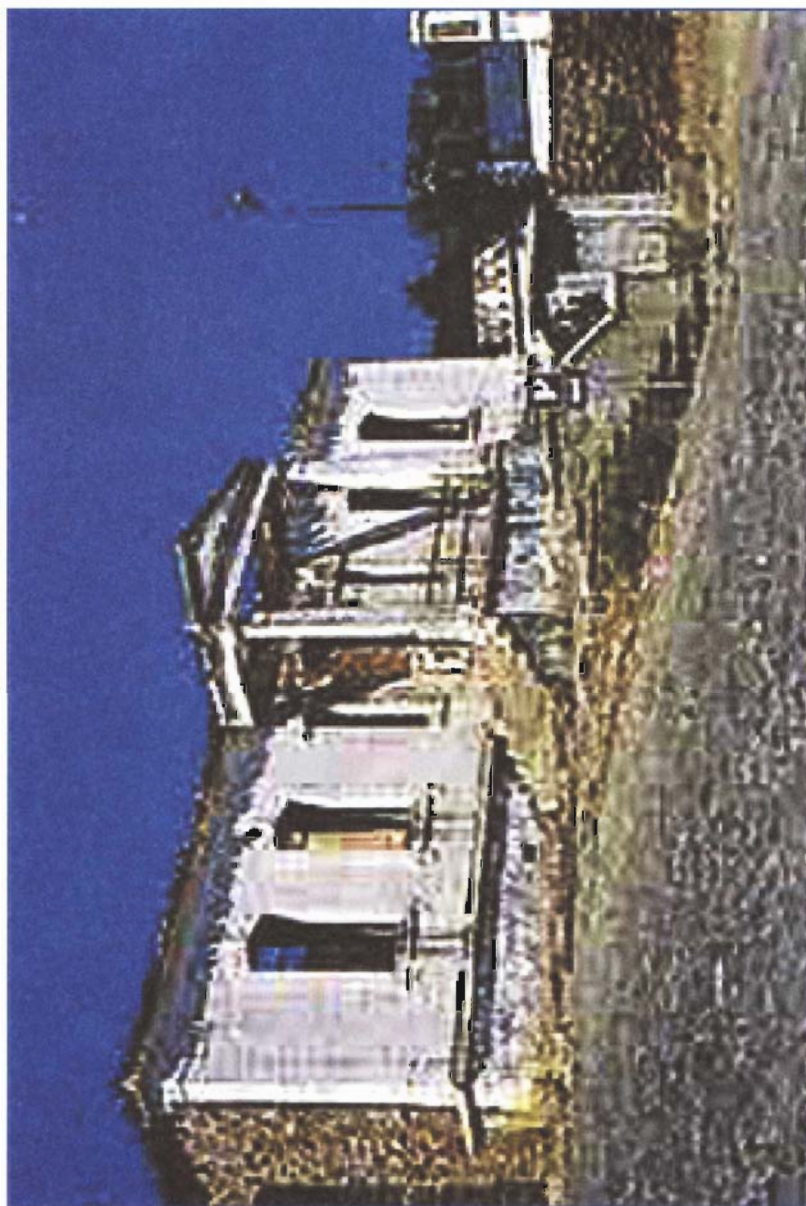
Τὰ ἐπακόλουθα τῆς παράδοσης στοὺς Τούρκους

4 Ὁκτωβρίου 1923, ἡ τραγικὴ ἡμερομηνία. Ἡμέρα παράδοσης τῆς Ἰμβρου καὶ τῆς Τενέδου στὴν Τουρκία. Ὁ Ἰωάννης Παπουτσιδάκης, ἑπαρχος Ἰμβρου, ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν ἐπώδυνη ψυχικὰ διαδικασίᾳ, ὑπογράφοντας τὴν παραχώρηση τοῦ νησιοῦ, παρουσίᾳ τοῦ Καδρῆ - μπέη ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Τουρκίας. Στὸ πρωτόκολλο παράδοσης ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Σήμερον τὴν 4ην Ὁκτωβρίου 1923 συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 14 τῆς συνθήκης εἰρήνης καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Πρωτοκόλλου Νο 15 σχετικοῦ πρὸς τὴν εἰρημένην συνθήκην, τὰ ὁποῖα ὑπεγράφησαν εἰς τὴν Λωζάννην τὴν 24 Ἰουλίου 1923, μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων Ὑψηλῶν Μερῶν καὶ εἰς δεδαίωσιν τῆς συνθήκης καὶ Πρωτοκόλλου ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Μεγάλης Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος παρεχωρήθη ἡ νῆσος Ἰμβρος (Ἰμπρος) ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς νήσου Κύριον Ἰωάννην Παπουτσιδάκιν εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα Καντρῆ μπέην, Διοικητικὸν Ἐπιθεωρητὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μεγάλης Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς Τουρκίας, ἐξουσιοδοτημένον πρὸς τοῦτο. Εἰς πιστοποίησιν τούτου συνετάχθη τὸ παρὸν Πρωτόκολλον εἰς δύο ἀντίτυπα καὶ ὑπεγράφη εἰς Ἰμβρον (Ἰμπρος) τὴν 4 Ὁκτωβρίου 1923».

Καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισε τὸ μαρτύριο τῶν Ἑλλήνων στὴν Ἰμβρο καὶ τὴν Τένεδο μὲ ἓναν τρόπο θάρδαρο καὶ προκλητικὸ, προκειμένου νὰ ἀφανιστῇ ἡ ἐλληνικότη-
τα, νὰ ξεριζωθῇ ἡ περηφάνεια καὶ νὰ λεηλατηθοῦν περιουσίαι, μὰ κυρίως ψυ-
χές. Ντρέπομαι, ποὺ ἀποκαλοῦμαι ἄνθρωπος, ἂν μπορῶ νὰ φτάσω σὲ αὐτὸ τὸ
σημεῖο ἐξευτελισμοῦ ἐνὸς ἄλλου ἀνθρώπου, ὅταν ἀψηφῶ τὸ γοερὸ κλάμα τῶν
γυναικόπαιδων, ὅταν εὐφραίνεται ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὸν πόνο ποὺ μπορῶ νὰ
προκαλέσω. Ἡ ἐλληνικὴ ἐκπαίδευση καταργεῖται καὶ οἱ νέοι ἐπιστρατεύονται στὰ
τάγματα ἐργασίας.

Τὰ τραγικώτερα ὅμως συμβάντα γίνονται τὸ 1963-1964 μὲ τὰ γεγονότα τῆς Κύ-
πρου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μέσα στὸ πλαίσιο τῆς δυ-
σάρεστης πολιτικῆς ποὺ υἱοθετεῖ ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο
6830 ἀπαλλοτριώνονται οἱ περιουσίαι τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ παράλληλα ἀφαιρεῖται
ἡ ὑπηκοότητα στοὺς Ἰμβριούς καὶ Τενέδιους ποὺ ζοῦν στὸ ἐξωτερικόν, πράγμα
ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ἐπιστρέψουν στὴ γῆ ποὺ τοὺς γέννησε. Τὸ πιὸ
τραγικὸ ὅμως συμβαίνει τὸ 1974, ὅταν τὴν νύχτα τῆς εἰσβολῆς στὴν Κύπρο πραγ-
ματοποιοῦνται βιασμοὶ καὶ δολοφονίες κατοίκων στὸ χωριὸ Κάστρο.

Τὸ σκολεῖο στοὺς Ἁγίους Θεοδώρους. Κάηκε τὴν ἡμέρα τῶν ἐγκαίνιων του...

Σφιχτός ό λόγος τής κυρίας Μαρίας, συντηρητικός...

“Όσα ή γλώσσα δέν τολμά

Οί “Άγιοι Θεόδωροι διαθέτουν τò χρῶμα τῶν ἑλληνικῶν νησιωτικῶν χωριῶν: πλακόστρωτα σοκάκια, ὁμορφα παραδοσιακά κτίρια, ἄψυχα παρόλα αὐτά. Στὴν εἴσοδο τοῦ χωριοῦ στέκει ἀκόμη τὸ δημοτικὸ σχολεῖο μὲ τὴν κάπνα ἐμποτισμένη στοὺς τοίχους του. Κάηκε τὴν ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων του! Στοὺς “Άγίους Θεοδώρους ὑπάρχει καὶ τὸ ἀνακαινισμένο καφενεῖο, ποὺ ἀνήκει στὸν πατέρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἱμβρο. Λίγο παραπέρα εἶναι καὶ τὸ καφενεῖο τῆς κυρίας Μαρίας, ποὺ χρόνια τώρα τὸ κρατᾷ «ζωντανὸ» μαζὶ μὲ τὸν σύζυγό της. Χάρηκα τόσο πολὺ, ποὺ μίλησα μὲ τὴν κυρία Μαρία. Εἶπαμε τόσα πολλὰ, πρὶν ξεκινήσῃ ἡ ἐγγραφή στὸ δημοσιογραφικὸ κασσετοφωνάκι. Μὰ δὲν ἦταν τὰ ἴδια μὲ ἐκεῖνα ποὺ μοῦ εἶπε, μόλις πάτησα τὸ κουμπὶ τῆς ἐγγραφῆς... δίσταζε, ἔσφιγγε τὰ χεῖλη της, τὰ μάτια της βουρκωμένα, τὴν ἔνιωθα σὰν ἓνα χεῖμαρρο ἑτοιμὸ νὰ ξεχειλίσῃ φράσεις καὶ λόγια ποὺ πρέπει νὰ ἀκουστοῦν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκανε.

Ἔρ. Κυρία Μαρία, πῶς εἶναι ἡ ζωὴ στοὺς “Άγίους Θεοδώρους;

Ἀπ.: Εἶναι ζωὴ τώρα ἐδῶ; Ἔχουμε μεγάλη μοναξιά.

Ἔρ.: Εἶστε ὅλοι Ἕλληνες;

Ἀπ.: Ὁχι, ἔχουμε καὶ Ὁθωμανοὺς.

Ἔρ.: Πῶς εἶναι ἡ συμβίωση μαζὶ τους;

Ἀπ.: Περνάμε πολὺ καλά, ἀδελφικᾶτα, ὅπως παλιά.

Ἔρ.: Ἐρχονται καὶ ἐδῶ, στὸ καφενεῖο;

Ἀπ.: Ἐρχονται ἐδῶ οἱ «μεγάλοι», οἱ πασσᾶδες, μὲ τὰ παιδιά τους καὶ τὰ χανου-

μάκρια τους. Τοὺς ἀγαπᾶμε καὶ περνᾶμε ὥραϊα.

Ἔρ.: Ὑπάρχουν προβλήματα, κυρία Μαρία, ὡς πρὸς τὴν καθημερινότητα;

Ἀπ.: Δὲν ὑπάρχουν δουλειές, κορίτσι μου, αὐτὸ εἶναι σημαντικό πρόβλημα.

Σφιχτός ὁ λόγος τῆς κυρίας Μαρίας, συντηρητικός. Μοῦ χάιδεψε μὲ τὰ γερασμένα χέρια τῆς τὸ πρόσωπο, εἶδα μέσα στὰ μάτια τῆς τὴν ἀγωνία νὰ μὴν μεταφέρω μὲ τὴν δημοσιογραφικὴ μου πέννα ὅσα πραγματικά εἶχα ἀκούσει ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες θαμῶνες τοῦ καφενείου. Καὶ κράτησα τὸν λόγο μου.

«Ὁ μέγας ἀδελφός» (Τοῦρκος)

Οἱ Ἰμβριοὶ νιώθουν ξεχασμένοι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Μιλώντας μὲ νέους, ποὺ συνάντησα στὸ νησί καὶ ποὺ βρέθηκαν ἐκεῖ γιὰ νὰ δοῦν τοὺς δικούς τους, μοῦ ἐπισήμαναν ὅτι δὲν τοὺς δόθηκαν τὰ κίνητρα, γιὰ νὰ παραμείνουν στὴν Ἰμβρο· νὰ μὴν χρειαστῇ νὰ ἀφήσουν πίσω τὴ γῆ ποὺ ἀγαποῦν καὶ κυρίως τοὺς γέρους ἀνθρώπους τους. Ὁ Γιῶργος ζῇ πιά στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ μοῦ ἀναφέρει χαρακτηριστικά: «Τὸ μόνο ποὺ θέλουμε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἶναι νὰ μὴ μᾶς ξεχνᾷ. Καταγόμαστε ἀπὸ ἐδῶ καὶ θέλουμε νὰ κρατήσουμε δυνατὴ τὴν ἐλληνικότητα τῆς Ἰμβρου. Ὅσοι μένουν ἐδῶ δὲν ζοῦνε καλὰ. Ἐγὼ μένω στὴν Κωνσταντινούπολη, ἔρχομαι στὴν Ἰμβρο τέσσερις φορὲς τὸν χρόνο. Πρέπει ἐπιτέλους νὰ τοὺς δοθῇ βοήθεια· βοήθεια ἀπὸ κοινού τόσο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν Πόλη». Ἀγωνία ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπα τῶν νέων ἀνθρώπων γιὰ αὐτοὺς ποὺ ἀφήνουν πίσω. Εἶναι λυπηρὸ νὰ θέλουν νὰ μείνουν κοντά τους καὶ νὰ μὴν μποροῦν. Δουλειές δὲν ὑπάρχουν καὶ σύμφωνα μὲ τὰ λεγόμενά τους ἡ συμπεριφορὰ ποὺ ἀντιμετωπίζουν ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς θίγει τὴν ἀξιοπρέπειά τους. Ἐφυγαν, γιὰ νὰ χτίσουν ἓνα καλύτερο μέλλον πρὸς διαφορετικὲς κατευθύνσεις, ὁ νοῦς τους ὅμως καὶ ἡ ἔγνοια τους παραμένει πίσω: στοὺς ἡλικιωμένους συγγενεῖς τους, ποὺ ἀρνήθηκαν περήφανα νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πατρίδα τους, ἐρχόμενοι ἀντιμέτωποι καθημερινὰ μὲ πολλὰς δυσκολίες. Δὲν τοὺς σκιάζει ὅμως ὁ τρόπος ζωῆς τους. Γιὰ αὐτοὺς σημασία ἔχει νὰ σώσουν ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπὸ τὴν ἐλληνικότητα τῆς Ἰμβρου.

Γιὰ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, πού, ὅπως προανέφερα, ἀποτελοῦν ἥρωες, ἀπαιτεῖται νὰ ἐνδιαφερθοῦν οἱ φορεῖς καὶ ὁ κάθε Ἕλληνας πολίτης. Ἡ εὐαισθησία ποὺ πρέπει νὰ δείξουμε στοὺς Ἕλληνες τῆς Ἰμβρου καὶ στὴν διάσωση τῶν ἐναπομεινάντων κειμηλίων, νὰ ἀποτελέσῃ τὴν πηγὴ τῶν συζητήσεών μας, γιατί λυπᾶμαι – γιὰ νὰ μὴν πῶ ντρέπομαι – ποὺ ἔχουμε ἐπικεντρώσει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ μετατρέψαμε σὲ πρόβλημα τῆς καθημερινότητάς μας τὸ πῶς θὰ ἐπιδιώσουν οἱ 12 κάτω ἀπὸ τὸ ἄγρυπνο βλέμμα τοῦ Μεγάλου Ἀδελφοῦ! Σὰν τραγικὴ εἰρωνεία μοῦ ἀκούγεται, ἀφοῦ στὴν προκειμένη περίπτωση μόνο οἱ ταυτότητες ἀλλάζουν... Πῶς θὰ ἐπιδιώσουν σὲ ἓνα μικρὸ νησί οἱ σχεδὸν 200, ποὺ παρακολουθοῦνται ἀπὸ ἓνα ἄλλο εἶδος «Μεγάλου Ἀδελφοῦ»;

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

«ΝΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΕΛΩΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ, ΟΤΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ»

Ἐντολή τοῦ ἁγίου προστάτη τῆς Παιδείας μας

Σε πρόσφατη ἀναφορά του ὁ προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας (ἄρθρο του σὲ ἐνθετο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ «Τόλμη») τονίζει: «τὸ ὄνομα ποὺ δίδεται στὸ παιδί πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι χριστιανικό», ἐνῶ σὲ κάποιο ἄλλο σημεῖο τοῦ ἁρθρου ἀναφέρει: «μόνον κατ' ἐξαιρέσειν, διὰ λόγους συντηρήσεως τῆς ἱστορίας, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει δεχθῇ καὶ ὀνόματα ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἱστορία». Πάλι καλὰ μεγάλη ἢ χάρη τῆς. Ἐν τούτοις ἄγνωστη παραμένει ὡς σήμερα ἡ αἰτία καὶ ἡ πηγὴ αὐτῆς τῆς ἀρνήσεως στὸ μέγιστο –δυστυχῶς– ποσοστὸ τῶν Ἑλλήνων.

Μόνο μία προσεκτικὴ μελέτη καὶ ἀνάλυσις τῶν Πατερικῶν Κειμένων θὰ μᾶς δώσῃ τὴν δυνατότητα ἀλλὰ καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθουμε καὶ νὰ κατανοήσουμε πῶς ἐπεδλήθη ἡ συνήθεια αὐτή. Ἄς δοῦμε τὸ σχετικὸ κείμενο – ὁδηγία τοῦ ἱεράρχη – ἁγίου τῆς Ὁρθοδοξίας:

« (...) Κανεῖς δὲν πρέπει νὰ σπεύδῃ τῶν προγόνων νὰ καλῇ τὰ ὀνόματα στὰ παιδιά του, ὅπως τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας, τοῦ πάππου καὶ τοῦ προπάππου, ἀλλὰ αὐτὰ τῶν δικαίων (=τῶν προσώπων τῆς Π. Διαθήκης) τῶν ἐπισκόπων, τῶν ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων. Πρὸς αὐτοὺς ἄς εἶναι ὁ ζῆλος σας. Καὶ μὴ πρὸς τὰ ἔθνη τὰ ἐλληνικά. Δὲν εἶναι μικρὴ ἢ ντροπὴ καὶ ὁ κατάγελως, ὅταν σὲ οἰκία Χριστιανῶν ἔθιμα ἐλληνικὰ ἐπιτελῶνται. Καὶ μὴ νομίζετε ὅτι εἶναι μικρὰ καὶ εὐτελεῖ τὰ γινόμενα. Γι' αὐτό, σᾶς παρακαλῶ, τῶν δικαίων (δικαίους, ὅπως ἀναφέρει ὁ Μ. Καλόπουλος, ὀνομάζει πάντα τοὺς παλαιοδιαθηκικοὺς ἥρωες) τίς ἐπωνυμίες νὰ δίδετε στὰ παιδιά σας. Παρὰ (καὶ ὄχι κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑλλήνων, ποὺ) τὴν ἐπωνυμίαν τῶν (ἐκλιπόντων) προγόνων τοὺς δίδουν στὰ παιδιά τοὺς πρὸς παρηγορίαν (ἀπ' τὴν ἀπουσίαν) τοῦ θανόντος, ὥστε διὰ τῆς (ἀναμνηστικῆς) ἐπωνυμίας ὁ ἀπελθὼν νὰ ζῇ, νῦν δὲ μηκέτι (ἐφ' ἑξῆς ὄχι πλέον)».

Ὡστε γιὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, τὸν προστάτη αὐτὸν τῆς... Ἑλληνικῆς Παιδείας εἶναι ντροπὴ καὶ κατάγελως, ὅταν σὲ οἰκίαν Χριστιανῶν ἔθιμα ἐλληνικὰ ἐπιτελῶνται, ὅπως τὸ νὰ δίδουν ὀνόματα ἀπ' τὸ ἄμεσο οἰκογενειακὸ περιβάλλον, γιὰ νὰ τιμοῦν καὶ νὰ θυμοῦνται τοὺς νεκροὺς προγόνους τοὺς.

Ἀπὸ τέτοιου εἴδους λοιπὸν ὁμιλίες, ἐπιστολὰς καὶ ἄλλα Πατερικὰ «προϊόντα», ποὺ συναντᾶμε σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ Πατερικὰ κείμενα, βλέπουμε ξεκάθαρα τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί οἱ Ἕλληνες κατάντησαν συγκεχυμένοι, διχασμένοι, σχιζοφρενικοὶ καὶ ἀνίκανοι νὰ ἔχουν ὅπως κάποτε –προτοῦ μποῦν στὸ εἰδικὸ «ἀναμορφωτήριο»– οἰκουμενικὴ ἀκτινοβολία.

Διόδωρος Ἀθμονεὺς

ΣΕ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗΡΙΞΕ ΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ Ο ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ;

Οί «άνεξήγητοι» παγκόσμιοι χάρτες
του Σ. Κάμποτ και του Τ. Κονταρίνι

Δύο χάρτες, των S. Cabot και G. Contarini, που βρίσκονται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (Παρίσι), προφανώς προέρχονται από τον Πτολεμαϊκό Ἀτλαντα, που κατάφερε και συγκέντρωσε ο καλόγηρος Μάξιμος Πλανούδης και τον όποιον μετέφερε στην Δύση λίγο προ της Ἀλώσεως της Πόλης ο Ἑμμ. Χρυσολωρᾶς. Τὸ ἀξιοπερίεργο τῶν χαρτῶν αὐτῶν ἐγκείται στὸ γεγονός, ὅτι καὶ οἱ δύο εἶναι πολὺ προχωρημένοι γιὰ τὴν ἐποχή τους.

Τὴν ἐποχὴ πού ὁ χάρτης ἀπεδόθη στὸν Κάμποτ (βλ. **Χάρτης 2**), ἡ ἐξερεύνησις τῶν νεοανακαλυφθέντων ἐδαφῶν δὲν εἶχε προχωρήσει τόσο, πού νά δικαιολογῇ ἕναν χάρτη αὐτῆς τῆς κλάσεως.

Ὁ Σεμπαστιάνο Κάμποτ ἦ Γκαθότα ἦταν Γενουάτης τὴν καταγωγὴ ἀλλὰ κάτοικος Λονδίνου, θαλασσοπόρος καὶ ἐξερευνητής, συμπλωτῆρας τὸ πρῶτον τοῦ πατέρα του Ἰωάννη, ἐπίσης θαλασσαπόρου καὶ ἐξερευνητοῦ. Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἑδουάρδου Ζ' τῆς Ἀγγλίας ἠγήθη ἐξερευνητικῆς ἀποστολῆς στὶς ἀκτὲς τῆς Βραζιλίας (1526), ὅπου ἔκτισε καὶ τὰ φρούρια τοῦ Σάν Σαλβαδόρ καὶ τοῦ Παραγουάη. Λίγα χρόνια ἀργότερα (1530) ἀνέλαβε νέα ἐξερευνητικὴ ἀποστολὴ καὶ μὲ τρία πλοῖα ἀπέπλευσε πρὸς ἀναζήτησι διαπλου ἀπὸ τὸ βορρᾶ πρὸς τὴν Κίνα, πού κατέληξε σὲ ἀποτυχία.

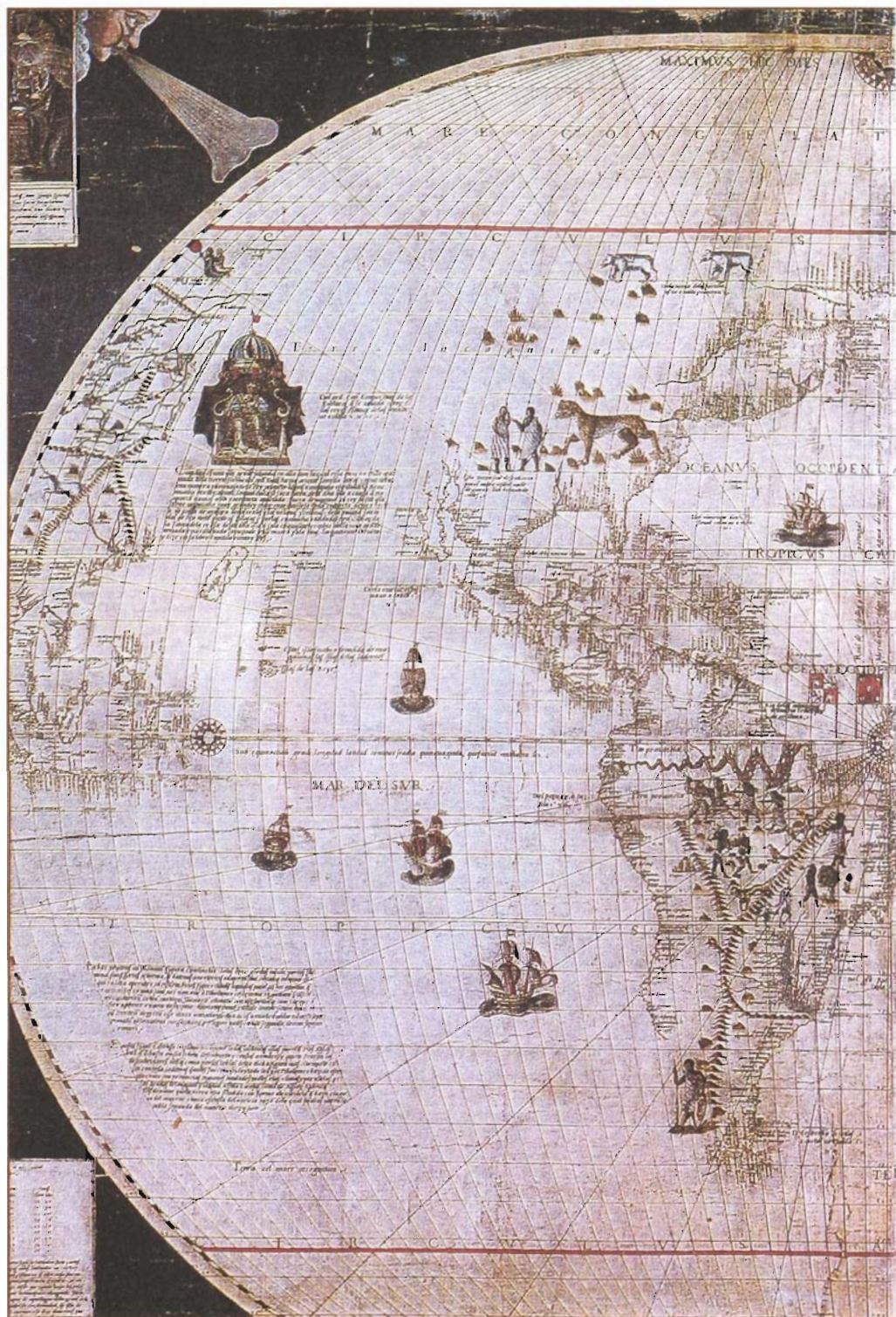
Ἐξ ἄλλου ὁ Τζιάκομο Κονταρίνι ἦταν Βενετὸς ναυτικὸς καὶ παρουσίασε τὸ 1506 ἕναν παγκόσμιον χάρτη (βλ. **Χάρτης 1**), πού ἀπέδιδε μὲ μεγάλη ἀκρίβεια τὸ σχῆμα τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὴ μορφολογία τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

Οἱ μέχρι τὸ 1506 γνωστὲς περιοχὲς τῆς Γῆς

Μέχρι τὸ 1506, ἔτος κατὰ τὸ ὅποιο ἐμφανίσθη ὁ «Χάρτης Κονταρίνι», οἱ ἐξερευνήσεις πού εἶχαν πραγματοποιηθῇ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους (Πορτογάλους καὶ Ἰσπανοὺς) ἦσαν οἱ ἀκόλουθες:

- Τὸ 1482 ὁ Πορτογάλος Ντιέγκο ντὲ Ἀζαμπούζα φθάνει μέχρι τὴν Γουϊνέα (σημερινὴ Γκάνα), ὅπου ἰδρύει τὸ φρούριο Σάουν Ζόρζε ντὰ Μίνα.
- Τὸ 1487 ὁ Μπαρτουλουμέου Ντίαζ περιέπλευσε τὸ Ἀκρωτήριο τῶν Καταιγίδων (σημερινὸ Ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδος) καὶ διέπλευσε μιὰ θαλάσσια ἔκταση, ποὺ περιωριζόταν στὸ δυτικὸ τμήμα τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.
- Τὸ 1492 ὁ Κολόμβος ἔφθασε στὸν Κόλπο τοῦ Μεξικοῦ καὶ ἐπιστρέφοντας στὴν Ἰσπανία (1493) ἀνακοίνωσε ὅτι ἀνακάλυψε τὶς «Ἰνδίες» (= διάβαζε Ἀμερική) ἀπὸ τὴ Δύση.
- Τὸ 1498 ὁ Βάσκο ντὰ Γκάμα ἔφθασε πράγματι μέχρι τὴν Καλκούτα, ὅπου φυλακίσθηκε ἀπὸ τὸν ἐντόπιον ἡγεμόνα, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν Πορτογαλία. Ἐπανῆλθε στὴν Καλκούτα τὸ 1503, ὅπου ἔμεινε ἀσχολούμενος μὲ τὴν τιμωρία τῶν ἰθαγενῶν καὶ τὴ ἐδραίωση τῆς πορτογαλικῆς ἐπιρροῆς στὴν πόλη αὐτή.
Ἐξερευνήσεις τῶν πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Καλκούτας περιοχῶν, ποὺ περιλαμβάνονται στὸν «Χάρτη τοῦ Κονταρίνι», ἐγιναν μετὰ τὴν ἐμφάνισή του (1506) καὶ συγκεκριμένα:
- Τὸ 1507 ὁ Ἀλφόνσο ντὲ Ἀλμπουκέρκε ἔφθασε στὴ Γκόα καὶ τὸ 1509 στὴ Μαλάκκα (= Μαλαϊκὴ χερσόνησος).
- Τὸ 1514 ἢ 1517 οἱ Πορτογάλοι προωθήθηκαν μέχρι τὸ Σιάμ, τὴν Καμπότζη καὶ Ντάι Βιέτ (σημερινὸ Βιετνάμ) καὶ λίγο ἀργότερα ἔφθασαν σ' ἓνα νησί τῆς νότιας Ἀκτῆς τῆς Κίνας (Μακάου).
- Τὸ 1520 ὁ Μαγγελάνος, πλέοντας πρὸς Δυσμὰς, πέρασε τὸν ὁμώνυμο πορθμὸ καὶ ἔφθασε στὶς Μολούκες (= νῆσοι τοῦ Εἰρηνικοῦ ποὺ κεῖνται μετὰξὺ Κελέδης καὶ Νέας Γουινέας).

Ἀπὸ ποῦ ἀντέγραψε ὁ Κλαύδιος Πτολεμαῖος;

Ο χάρτης ποὺ ἀπεδόθη στὸν Κονταρίνι, τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ ἔχει γίνῃ προφανῶς μὲ προβολὴ ἀπὸ πολὺ μεγάλο ὕψος πάνω ἀπὸ τὸν Βόρειο Πόλο, προσωπικὰ πιστεύω ὅτι δὲν ἐγίνε ἀπὸ τὸν Κλαύδιο Πτολεμαῖο, γιατί στὴν ἐποχὴ του ἀλλὰ καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Κονταρίνι δὲν ὑπῆρχαν πτητικτὲς μηχανές, ἱκανές νὰ φθάσουν τὰ ὕψη ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ ἐργασία αὐτή.

Τὸ πιθανώτερο εἶναι ὅτι ὁ Πτολεμαῖος τοὺς ἀντέγραψε ἀπὸ προϊστορικὲς πηγὲς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, στὴν ὁποία ἦταν διβλιοθηκάρχος.

Δυστυχῶς πολλὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μᾶς παρουσιάζονται καθημερινῶς μὲ τὴν ὑπογραφὴ κάποιου ψευτοσοφοῦ, ὅπως τὸ Ἡλιοκεντρικὸ Σύστημα τοῦ Ἀρίσταρχου τοῦ Σαμίου μᾶς τὸ πρόσφερε πειστικώτατα ὁ Κοπέρνικος σὰν δική του ἐπίτευξη, καὶ τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ ψεῦδος ἀκόμη διδάσκεται καὶ στὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Β. Ν. Μακρῆς
Πλοίαρχος Ε. Ν., Λονδίνο

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ ΑΡΙΘΜΩΝ «ΦΙΜΠΟΝΑΤΣΙ» ΚΑΙ «ΛΟΥΚΑΣ»

**‘Υπάρχουν εφαρμογές της «Χρυσής Τομής»
σὲ προκατακλυσμιαῖα κτίσματα τῶν Ἑλλήνων**

‘Η Χρυσή Τομή ἢ ὁ κανὼν τῆς Χρυσῆς Τομῆς ἦτο προκατακλυσμιαῖα ἑλληνικὴ ἀνακάλυψη, διότι ὁ κανὼν αὐτὸς ἐμφανίζεται στὰ πανάρχαια ἱερὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἀπέδειξε ὁ ταξίαρχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Θεοφάνης Μανιάς.

Ὁ Πυθαγόρας καὶ ἡ Σχολή του ἐγνώριζαν ὅχι μόνο τὴν Χρυσή Τομή, ἀλλὰ εἶχαν ἀνακαλύψει καὶ δύο θεμελιώδεις Ἀκολουθίες ἀριθμῶν, ἐξαγόμενες ἄμεσα καὶ εὐκόλως ἀπ’ τὸν Χρυσοῦν Ἀριθμὸν Φ (Φειδίας), διότι οἱ Πυθαγόρειοι κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη εἶχαν προαγάγει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν θεωρία τῶν ἀριθμῶν (Ἀριθμοθεωρία), τὴν Γεωμετρία καὶ τὴν θεωρία τῆς Μουσικῆς (Μουσικὴ Κλίμαξ).

Ἡ ὑπαρξὺς τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ «Φ» ἐμφανίζεται στὸ θέατρο τοῦ Ὁρωποῦ τῆς Ἀττικῆς, στὸν Παρθενῶνα καὶ στὰ κιονόκρανα τῶν Προπυλαίων τοῦ Παρθενῶνος καὶ στὸ θέατρο τῆς Ἐπιδαύρου. Μάλιστα στὸ θέατρο τοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν κερκίδων στὸ κάτω μέρος εἶναι 34 καὶ στὸ ἄνω μέρος 21, ἔτσι ὥστε ὁ λόγος:

$$\frac{34}{21} = 1,619 \approx \Phi$$

Οἱ ἀριθμοὶ ὅμως 21 καὶ 34 εἶναι δύο διαδοχικοὶ ὅροι τῆς Α’ Πυθαγορείου Ἀκολουθίας ἀριθμῶν, ἡ ὁποία εἶναι: 1,1,3,5,8,13,21,34,55,89..., γεγονὸς ποὺ φανερώνει, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐγνώριζαν τὴν ἐν λόγῳ Ἀκολουθία τῶν ἀριθμῶν, τὴν ὁποία ἐφήρμοζαν στὰ οἰκοδομήματα, γιὰ νὰ τοὺς προσδώσουν ἁρμονία.

Σήμερα ή Πρώτη Ἀκολουθία τοῦ Πυθαγόρα ἀποδίδεται στὸν Ἰταλὸ ἔμπορο καὶ μαθηματικὸ Fibonacci (1200 μ.Χ.) καὶ ἡ Δεύτερη Ἀκολουθία στὸ Γάλλο μαθηματικὸ Lucas, ἐνῶ ἡ τιμὴ αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποδίδεται στὸν Πυθαγόρα καὶ τὴν Σχολή του. Μάλιστα ὁ Fibonacci εἶτε ἐσκεμμένως εἶτε λόγω ὀλιγωρίας σπανίως ἀναφέρει στὰ βιβλία του τίς πηγές του, ποὺ ὅπωςδήποτε ἦσαν μεταξὺ ἄλλων ὁ Εὐκλείδης, ὁ Διόφαντος κ.λπ.

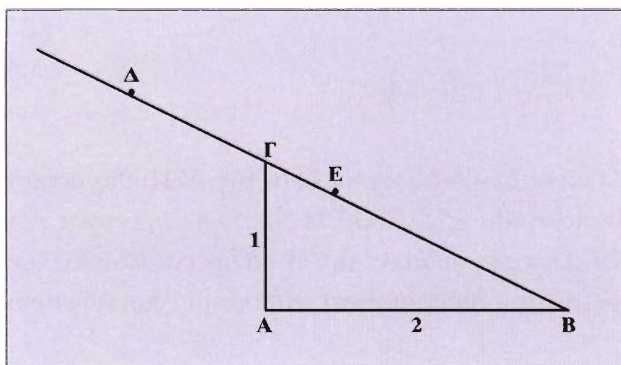
Ἀλλὰ ἄς δάλουμε τὰ πράγματα στὴ σειρά.

Ἡ «ἱστορία» καὶ ἡ ἔννοια τῆς Χρυσῆς Τομῆς

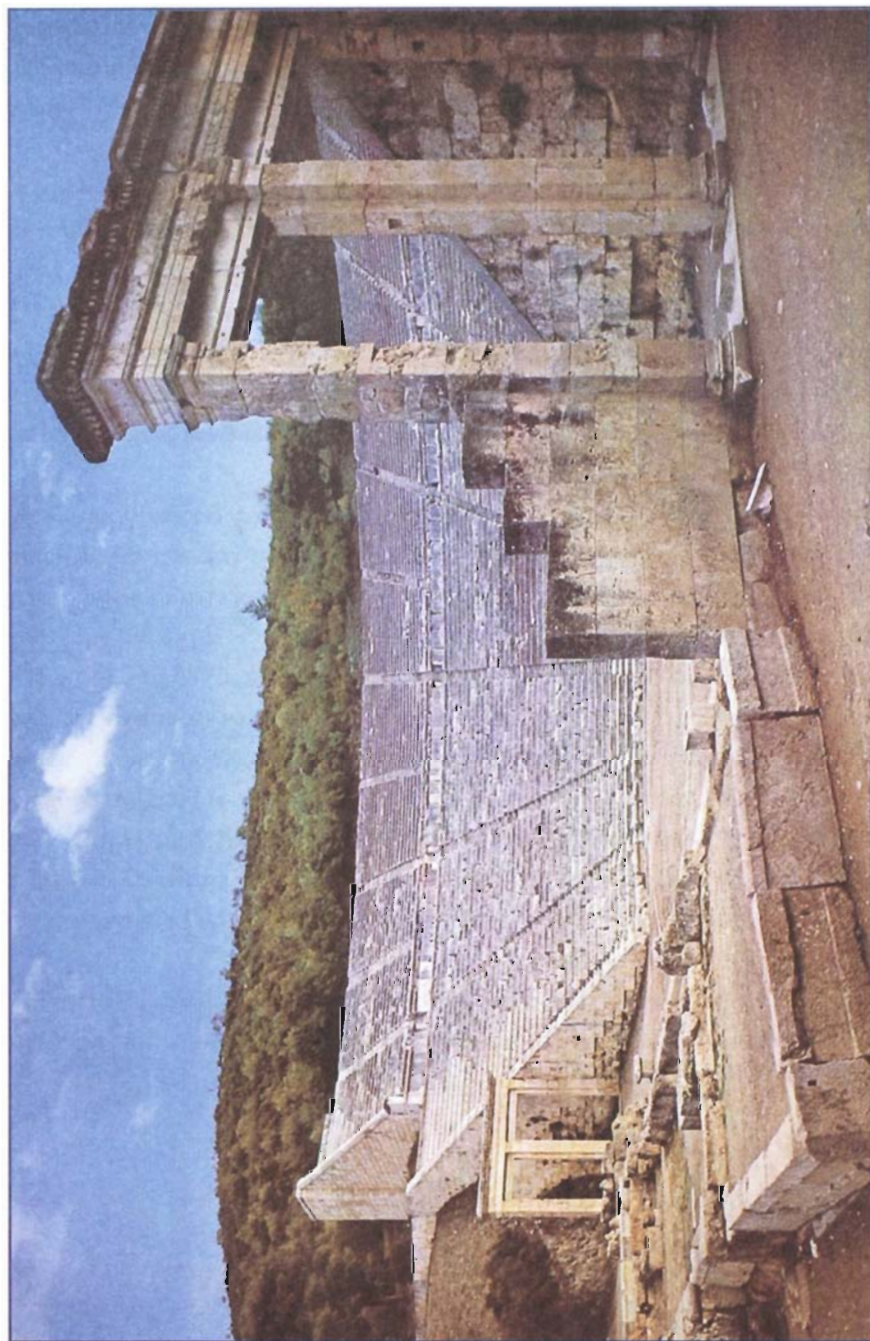
Οἱ πηγές ἀπὸ τίς ὁποῖες λαμβάνομε γνώση περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν εἶναι δύο: Οἱ ἀρχαιολογικὲς ἐρευνες καὶ τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἡ μελέτη τῆς κατασκευῆς τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων (ἐλληνικὰ θέατρα, στάδια, ναοὶ κ.λπ.) παρέχουν σ' ἐμᾶς τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῶν μαθηματικῶν γνώσεων τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἰδρύθησαν τὰ σχετικὰ οἰκοδομήματα.

Ἡ γνώση τῆς τομῆς εὐθείας εἰς ἄκρον καὶ μέσον λόγον ἢ ἡ γνώση τοῦ κανόνος τῆς Χρυσῆς Τομῆς, ὅπως λέγεται σήμερα, ὑπῆρξε στὸν ἐλληνικὸ χῶρο πανάρχαια (βλ. **Σχῆμα 1**). Ὁ Θεοφάνης Μανιᾶς σὲ ἐρευνές του, ποὺ ἐδημοσίευσε στὸ βιβλίο του «Τὰ Ἄγνωστα Μεγαλουργήματα τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων», ἀνεκάλυψε, ὅτι τὰ πανάρχαια ἐλληνικὰ ἱερὰ ἔχουν κτισθῇ μὲ βάση γεωμετρικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ μετρήσεις καὶ ὅτι στὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν ἱερῶν τούτων ἐφαρμόζεται ὁ κανόνας τῆς Χρυσῆς Τομῆς.

Ὁ σοφὸς Ἑλληνας ἐρευνητὴς τῆς Ἱστορίας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης Εὐάγγελος Σταμάτης, συνοψίζοντας τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν τοῦ Θ. Μανιᾶ, λέγει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς στὸ βιβλίο του «Ἱστορία τῶν Ἑλλη-

Σχῆμα 1. Κατασκευή εὐθυγράμμου τμήματος μὲ τιμὴ τὸν «Χρυσοῦν Ἀριθμὸν» Φ (1,618...). Βλ. «Δαυλόν», τ. 223.

Τὸ ἀρχαῖο θέατρο τῆς Ἐπιδάουρου. Οἱ κερκίδες στὸ κάτω μέρος εἶναι 34 καὶ στὸ ἄνω 21, δηλ. 34:21 = 1,619, ἥτοι ὁ Χρυσσοῦς Ἀριθμὸς Φ. (Βλ. στὸ κείμενο.)

νικῶν Μαθηματικῶν»:

«Οἱ Ἕλληνες, ἀσχέτως πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦτο, περὶ τὸ ἔτος 10.000 π.Χ. καὶ ἔτι παλαιότερον κατῴκουν τὸν περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἑλληνικὸν χῶρον ἥτοι τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον, τὰς παρ' αὐτὴν νήσους καὶ μεγάλας ἐκτάσεις τῆς Μ. Ἀσίας.

»Κατὰ τὴν μνημονευομένην παλαιὰν αὐτὴν ἐποχὴν οἱ Ἕλληνες εἶχον δημιουργήσει ἀξιοθαύμαστον πολιτισμὸν καὶ εἶχον ἀποκτήσει ἐμπειρικῶς σπουδαίας ἀριθμητικὰς καὶ γεωμετρικὰς γνώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ γνώσις τοῦ κανόνος τῆς Χρυσῆς Τομῆς...».

Τὸ πρόβλημα τῆς Χρυσῆς Τομῆς ἀναφέρει στὸ 6ο βιβλίο (Πρότασις 30) τῶν «Στοιχείων» τοῦ ὁ Εὐκλείδης ὡς ἑξῆς: «Τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν πεπερασμένην ἄκρον καὶ μέσον λόγον τεμεῖν» (Εὐκλείδου, «Στοιχεῖα», ἔκδοσις Λειψίας ὑπὸ Εὐαγγέλου Σταμάτη, 1970).

Ἡ Χρυσὴ Τομὴ ἦταν γνωστὴ στὸν Πυθαγόρα καὶ τοὺς Πυθαγορείους μετὰ τὴν ἑξῆς πρότασιν: «Νὰ κατασκευασθῇ ὀρθογώνιο ἰσοδύναμο μὲ τετράγωνο πλευρᾶς α, πὺν νὰ ἔχῃ γιὰ βάσιν τὴν α κατάλληλα προεκτεταμένη καὶ ὕψος ἴσο μὲ τὴν προέκταση αὐτή». (Βλέπε «Ἡ Γεωμετρία καὶ οἱ Ἑργάτες τῆς στήν Ἀρχαία Ἑλλάδα» ὑπὸ Δημητρίου Τσιμπουράκη, Ἀθήνα 1985, σελίδα 221).

Ἡ Θεανῶ ἢ Θουρία (6ος αἰῶνας π.Χ.), μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, κόρη τοῦ ἱατροῦ Βροντίνου, μαθήτρια καὶ σύζυγος τοῦ Πυθαγόρα, εἶχε γράψῃ ἓνα ἔργο μὲ τίτλο «Τὸ θεώρημα τῆς Χρυσῆς Τομῆς», ὁ δὲ Πυθαγόρας ἐδιδάχθη τίς ἀρχὲς τῆς Γεωμετρίας, ἴσως καὶ τὸν κανόνα τῆς Χρυσῆς Τομῆς, ἀπὸ τὴν μαθηματικὸν καὶ ἱέρεια τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν Θεμιστόκλειαν (6ος αἰ. π.Χ.: βλέπε «Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Ἐπιστήμονες», ὑπὸ Κων. Γεωργακοπούλου, Ἀθήναι 1995, σελ. 220-221).

Τί εἶναι ἡ Χρυσὴ Τομή; Ἐὰν θεωρήσουμε τὸ μήκος ἑνὸς δεδομένου εὐθυγράμμου τμήματος ἴσον μὲ 1 καὶ παραστήσωμε τὸ μεγαλύτερο τμήμα μὲ Χ, θὰ ἔχωμε τὴν σχέσιν τῆς Χρυσῆς Τομῆς τοῦ εὐθυγράμμου τμήματος:

$$\frac{1}{X} = \frac{X}{1-X}$$

Ἡ λύσις τῆς ἐξισώσεως δίδει:

$$X = \frac{\sqrt{5}-1}{2}$$

Με άλλα λόγια Χρυσή Τομή εὐθυγράμμου τμήματος εἶναι τὸ νὰ τμήσω-
με ἓνα δεδομένο εὐθύγραμμο τμήμα σὲ δύο μικρότερα καὶ ἄνισα τμήμα-
τα, οὕτως ὥστε τὸ τετράγωνο τοῦ μεγαλύτερου τμήματος (Μ) νὰ ἰσοῦται
μὲ τὸ γινόμενον τοῦ μικροτέρου τμήματος (μ) ἐπὶ τὸ ὅλον (ἀρχικόν) εὐθύ-
γραμμον τμήμα.

Ὁ λόγος τοῦ μεγαλύτερου τμήματος (Μ) πρὸς τὸ μικρότερο τμήμα (μ) δί-
δει τὸν ἀριθμὸ 1, 618033989... πὺν ὀνομάζεται Φ (ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Φει-
δίου, τοῦ μεγάλου γλύπτου τῆς ἀρχαιότητος). Θὰ εἶναι λοιπόν:

$$\frac{M}{\mu} = 1,618... = \Phi = \frac{\sqrt{5}-1}{2}$$

Ἡ Α΄ καὶ ἡ Β΄ Πυθαγόρεια Ἀκολουθία

Ἡ Α΄ Πυθαγόρεια Ἀκολουθία ἔχει ὡς ἐξῆς: 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, ..., ὅπου κάθε ὅρος τῆς προκύπτει ἢ συνάγεται ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τῶν δύο προηγούμενων ὅρων, γι' αὐτὸ καὶ καλεῖται καὶ ἀναδρομικὴ ἀκολουθία ἢ σειρὰ. Ὁ ἀναδρομικὸς τύπος τῆς ἐν λόγω σειρᾶς ἢ ἀκολουθίας εἶναι:

$$P_v + P_{v+1} = P_{v+2} \text{ ὅπου: } P_1 = 1 \text{ καὶ } P_2 = 2 \text{ (Π= Πυθαγόρας)}$$

Ἡ Β΄ Πυθαγόρειος ἀκολουθία ἔχει ὡς ἐξῆς: 1, 3, 4, 7, 11, 18, 29, 47, 76, 123..., ὅπου κάθε ὅρος εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν δύο προηγούμενων ὅρων. Ὁ ἀναδρομικὸς τύπος τῆς ἐν λόγω ἀκολουθίας εἶναι:

$$P_v + P_{v+1} = P_{v+2} \text{ ὅπου: } P_1 = 1 \text{ καὶ } P_2 = 3 \text{ (Π= Πυθαγόρας)}$$

Καὶ στὶς δύο Πυθαγόρειες Ἀκολουθίες ὁ λόγος ἐκάστου ὅρου πρὸς τὸν προηγούμενό του τείνει ἐκ τῶν ἄνω καὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὸν Χρυσοῦν Ἀριθμὸν Φ.

Μάλιστα ὁ λόγος αὐτὸς τείνει ταχύτερα μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς Β΄ Ἀκολουθίας πρὸς τὸν ἀριθμὸ Φ, ἀπ' ὅ,τι στοὺς ἀριθμοὺς τῆς Α΄ Ἀκολουθίας. Ἐχω ἀποδείξει ἀλλοῦ, ὅτι ἐὰν ληφθοῦν δύο ἀπείρως μεγάλοι διαδοχικοὶ ὅροι τῆς Α΄ ἢ Β΄ ἀκολουθίας, τότε ὁ λόγος τους θὰ εἶναι ἴσος μὲ τὸν Χρυσοῦν Ἀριθμὸν Φ. Τέτοια ἀπόδειξι εἶχε κάνει, ὡς πληροφοροῦμαι ἀπὸ τὴν βιβλιογραφία, ὁ μαθηματικὸς Robert Simson (1687-1768) τὸ 1753, ὅμως τὴν ἀπόδειξί του δὲν τὴν γνωρίζω. Ὑπῆρξε καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γλασκώδης.

Οἱ ἀριθμοὶ τουλάχιστον τῆς Α΄ Πυθαγορείου Ἀκολουθίας ἐμφανίζονται

σὲ φυσικά φαινόμενα, ὅπως στὶς ἔλικες καὶ στὰ ἡλιοτρόπια, καθὼς ἐπίσης καὶ στὴ φυλλοταξία. Εἶναι σχετικοὶ καὶ χρήσιμοι σὲ κλάδους τῶν Μαθηματικῶν, ὅπως στὴν Θεωρία τῶν Ἑξισώσεων, στὴν μελέτη τῆς Γενετικῆς, στὰ ἠλεκτρονικά καὶ στὸν χειρισμὸ δεδομένων τῆς Στατιστικῆς (κατὰ τὸν Jan Gullerg).

Ἱστορική ἀναδρομή: Ὁ σφετερισμὸς ἀπὸ τοὺς ξένους

Ελέχθη ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ σύζυγος καὶ μαθήτρια τοῦ Πυθαγόρα μαθηματικὸς Θεανὼ ἢ Θουρία εἶχε γράψει ἔργο μὲ τίτλο: «Τὸ θεώρημα τῆς Χρυσῆς Τομῆς» καὶ ὅτι ὁ Πυθαγόρας εἶχε διδασχθῇ τὶς ἀρχὲς τῆς Γεωμετρίας ἀπὸ τὴν ἰέρεια τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν, μαθηματικὸν Θεμιστόκλειαν.

Ἐπὶ πλεόν καὶ σύμφωνα μὲ τὸν Ἀριστοτέλη *«Οἱ Πυθαγόρειοι ἦσαν οἱ πρῶτοι, οἱ ὅποιοι ἀσχολήθηκαν σοβαρῶς μὲ τὰ μαθηματικά (θεωρία Ἀριθμῶν, Γεωμετρίαν) καὶ συνέβαλον στὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν...»* («Μετὰ τὰ Φυσικά» 985 b 23).

Κατὰ συνέπειαν ὁ Πυθαγόρας καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ποὺ ἐγνώριζαν τὴν Χρυσὴν Τομὴν καὶ εἶχαν προαγάγει σὲ ὕψιστον βαθμὸν τὴν Θεωρία τῶν Ἀριθμῶν καὶ τῆς Μουσικῆς καὶ εἶχαν θεωρήσει ὅτι ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων εἶναι οἱ ἀριθμοί, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν εἶχαν ἀνακαλύψει τὶς δύο ἀκολουθίαι, οἱ ὁποῖες, ὡς ἀπεδείχθη προηγουμένως, ἐξάγονται πολὺ εὐκόλα ἀπὸ τὸν Χρυσοῦν Ἀριθμόν. Ἡ ἀνακάλυψις λοιπὸν τῶν δύο Ἀκολουθιῶν πρέπει σαφῶς νὰ ἀποδοθῇ στὸν Πυθαγόρα καὶ τὴν Σχολή του, ἂν πράγματι δὲν ἦσαν γνωστὲς στὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν ἢ καὶ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος, ἀφοῦ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὶς ἐρευνες τοῦ Θεοφάνους Μανιᾶ, καὶ προκατακλυσμιαίως ἦταν γνωστὸς ὁ κανὼν τῆς Χρυσῆς Τομῆς, ὅπως ἀποδεικνύουν οἱ γεωγραφικὲς ἀποστάσεις τῶν θέσεων τῶν ἑλληνικῶν πανάρχαιων ἱερῶν Ἐλευσίνοιο, Δελφῶν, Δωδώνης κ.λπ. Διότι κατὰ τὸν Νικόμαχον τὸν Γερασηνὸν *«ἡ δὲ γεωμετρία πρὸς στρατοπεδεύσεις, πόλεων τε καὶ ἱερῶν συγκτίσεις καὶ γεωμορίας...»* («Ἀριθμ. Εἰσαγωγή», ἔκδοσις ὑπὸ Ric. Hoche, Λειψία 1866).

Ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα γιὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δύο ἀκολουθιῶν δικαίως πρέπει νὰ ἀποδοθῇ στὸν Πυθαγόρα καὶ τὴν Σχολή του. Ἡ πρώτη Πυθαγόρειος Ἀκολουθία ἀναφέρεται σὲ πρόβλημα μὲ κονίκλους (κουνέλια), ποὺ περιε-

λαμβάνετο σὲ ἐκδοθὲν βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «Liber Abaci» ὑπὸ τοῦ Λεονάρδου τῆς Πίζης ἢ Fibonaccī. Οὗτος ἦτο ἔμπορος καὶ μαθηματικὸς καὶ κατὰ τὸν Γερμανὸν καθηγητὴ Kurt Vogel ὁ Λεονάρδος τῆς Πίζης ἀναφέρει στὸ προαναφερθὲν βιβλίο του, ὅτι ἐδιδάχθη στὸ Βυζάντιο (περὶ τὸ 1210 μ.Χ.) πολλὰ ἀριθμητικὰ καὶ ἀλγεβρικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα εἰσήγαγε κατόπιν στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη (βλέπε σχετικῶς εἰσαγωγή στὸ βιβλίο τοῦ Εὐαγ. Σ. Σταμάτη «Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν»). Ὁ Fibonaccī θεωρεῖται ὅτι ἀντέγραψε πολλὰ ἀπὸ τὸν Εὐκλείδη, τὸν Διόφαντο κ.λπ., χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρει τίς πηγές τους. Ὁ G. Loria στὴν «Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν» ἀναφέρει, ὅτι ὁ Fibonaccī «εἶναι ἐκ συστήματος φειδωλότατος εἰς ἀναφορὰς τῶν πηγῶν του».

Τὴν Β' Πυθαγόρειον Ἀκολουθίαν μαζὶ μὲ τὴν Α' «ἀνεκάλυψεν» ὁ Γάλλος μαθηματικὸς Ed. Lucas (1841-1891). Σήμερα ἡ Α' Πυθαγόρειος Ἀκολουθία ἀναφέρεται ὡς «Ἀκολουθία Fibonaccī» καὶ ἡ Β' Πυθαγόρειος Ἀκολουθία ὡς «Ἀκολουθία Lucas», ὅμως ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα γιὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δύο αὐτῶν ἀκολουθιῶν ἀνήκει ἐξ ὀλοκλήρου στὸν Πυθαγόρα καὶ τὴν Σχολή του.

Βιβλιογραφία

1. Εὐαγ. Σ. Σταμάτης, «Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν», Ἀθήναι 1980.
2. Δημ. Τσιμπουράκης, «Ἡ Γεωμετρία καὶ οἱ ἐργάτες της στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα», Ἀθήναι 1960.
3. G. Loria, «Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν», ἔκδοσις τῆς Ἑλληνικῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας, τόμος Α'.
4. Jan Gullberg, «Mathematics from the birth of Numbers», πρώτη ἔκδοσις 1997, New York--London.
5. Θεοφάνης Μανιάς, «Τὰ ἄγνωστα Μεγαλουργήματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων», ἔκδοσις «Πύρινος Κόσμος», Ἀθήνα 1981.
6. Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος, «Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Θετικοὶ Ἐπιστήμονες», Ἀθήναι 1995.

Δημ. Κ. Μαργέτης

Ἀντιπρόεδρος (ἱπτ.) ἑ.ἄ.

Ἡ συνέχεια τῆς ἔρευνας τοῦ κ. Γιώργου Παπακωνσταντίνου «Οἱ δὴθεν τουρκικῆς προέλευσης λέξεις τῆς Νέας Ἑλληνικῆς» θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἐπόμενο τεύχος, μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Στὸν Βελιάλ καὶ τὸν Βεελζεβούλ

“Απιστε Μίκη, κι ἐσένα σὲ περιμένουν τὰ ζοφερά δώματα τοῦ βασιλείου τοῦ Μαμμωνᾶ!” Ἡ Μπουμπουλίνας καὶ ὁ Ὁρωπὸς δὲν ἦταν τίποτα μπροστὰ σὲ ὅ,τι σοῦ ἐτοιμάζω. Στὸ ἴδιο καζάνι μὲ τὸν Μαρκόπουλο θὰ σὲ βάλω, γιὰ νὰ βασανίζεστε πρῖμο-σεκόντο εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀπὸ τοὺς μαύρους δαίμονες τοῦ Βελιάλ! Μόνη σας παρηγοριά ἐκεῖ μέσα θὰ εἶναι τὰ κοινὰ σας ἐνδιαφέροντα, τόσο κοινὰ πὺν δὲν μπορούσα νὰ τὰ φανταστώ, μέχρι τῆ στιγμῆ πὺν εἶδα δημοσιευμένες τὶς ἀπόψεις σας στὸ ἐπάραιο περιοδικὸ κι ἔγινε ἡ ζωὴ μου μαντάρα. Τέτοιο χαστούκι εἰδικὰ ἀπὸ σένα δὲν τὸ περίμενα. Ἀπὸ κεῖ πὺν δημιουργοῦσες τὸ «Ἀδελφὲ Ἰσραηλίτη» καὶ τὸ «Μαουτχάουζεν» κι εὐφραίνονταν τὸ εἶναι μου νὰ σὲ ἀπολαμβάνω, ξαφνικὰ σοῦ ἄναψαν τὰ λαμπάκια καὶ περιλούεις πατόκορφα τῇ διβλικῇ διδασκαλίᾳ, πάνω στὴν ὁποία στηρίζω τὴν ἴδια μου τὴν ὑπαρξή. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις ἢ μήπως μὲ θαρέθηκες κι ἐσύ; Ὅπως καὶ νὰ ᾿χη, σὲ καλῶ «νὰ συμμορφωθῇς πρὸς τὰς ὑποδείξεις» καὶ νὰ ἀνακαλέσης τάχιστα ὅσα εἶπες, εἰδάλλως στὴν ἄλλη ζωὴ, «βράχο-βράχο τὸν καημό σου θὰ μετρᾷς καὶ θὰ πονᾷς».

“Ὅσο γιὰ τὸν ἐκδότῃ καὶ τοὺς συνεργάτες τοῦ βρωμεροῦ ἐντύπου, στὸ ὁποῖο ἐτόλμησες νὰ ἀπευθυνῇς, δὲν σοῦ λέω τίποτα!” Ἐχουν νὰ χύσουν δάκρυ τετράφυλλο, ἔτσι καὶ τοὺς περιλάβει ὁ Βεελζεβούλ μου. Τοὺς βλέπω σὲ κελὶ στενὸ νὰ σέρνουν πρῶτοι τὸ χορὸ. Κι ὕστερα μπλοῦμ στὴν πίσσα! Γι’ αὐτὸ σοῦ λέω, Μίκη μου, μὴν παρασύρεσαι ἀπ’ αὐτὰ τὰ «βδελύγματα τῆς ἐρημώσεως». Πήγαινε νὰ ἐξομολογηθῇς καὶ νὰ λάβῃς συγχώρεση ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο, πὺν ἀπὸ μικρὸς ἦταν «καλόκαρδος, πονόψυχος, δὲν ἔκανε ζαβολιές, δὲν ἦταν ζηλιάρης, ἦταν πολὺ ἀνθρώπινος κι ὅπου μπορούσε νὰ βοηθήσῃ, βοηθοῦσε» (βλ. σχετικὲς δηλώσεις του στὴν ἐφημερίδα «Schoolήκι»). Ἔτσι νὰ γίνῃς κι ἐσύ, ἀγαπητὲ Μίκη (ὄχι σκουλήκι, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐννοῶ). Ἀ, καὶ γιὰ νὰ μὲ ἀποζημιώσῃς γιὰ τὴν ψυχικὴ ὁδύνη πὺν μοῦ προκάλεσες, θὰ μοῦ μελοποιήσῃς ἀρχικὰ ὁλόκληρη τὴν Πεντάτευχο ἀπὸ τὸν πρῶτο μέχρι τὸν τελευταῖο στίχο. Κατόπιν θὰ συνθέσῃς δέκα τραγούδια γιὰ τὸν Χριστόδουλο, ὅπως ἐκεῖνα γιὰ τὸν (ἀείμνηστο) Ἀνδρέα καὶ τέλος θὰ ὑπογράψῃς μία δήλωση, ὅτι ἀποκηρύττεις καὶ ἀποτάσσεσαι τὸν Ἑλληνισμό καὶ συντάσσεσαι μὲ τὴ Ρωμοσύνη. Τότε ὅλοι μαζί θὰ ἄδωμεν τρισευτυχισμένοι: «Τῇ Ρωμοσύνῃ μὴν τὴν κλαῖς», ἐνῶ τὰ παλιομοδίτικα Ἑλληνάκια θὰ ὀλοφύρωνται. Ἐσὺ δὲ λυτρωμένος καὶ καθαρὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία θὰ κάνῃς νέα καρριέρα μία μέρα στὸ ἐπέκεινα τοῦ γαϊδικοῦ μου παραδείσου. Μὲ τὸ λευκὸ σου ἔνδυμα καὶ τὴ χρυσὴ σου μπακέττα θὰ διενθύνῃς τὶς χορωδιές τῶν Σεραφεῖμ καὶ τῶν Χερουβεῖμ. Γι’ αὐτὸ ὡς ἄλλος Βασίλης Καρρᾶς σοῦ φωνάζω ἀπελπισμένα «γύρισε»! Διότι, ἂν χάσω κι ἐσένα, θὰ χαθῶ κι ἐγὼ ἀπὸ τὸ

Σάρωθρον

ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ξγ. Τυρταῖος

‘Ο Τυρταῖος τοῦ Ἀρχεμδρότου γεννήθηκε στὶς Ἀφίδνες τῆς Λακωνίας, «ἀγνώστου νῦν θέσεως» (Στέφανος Βυζάντιος) καὶ ἦταν ἐλεγειοποιὸς καὶ αὐλητής. Ὑπῆρξε «σύγχρονος τοῖς Ἑπτὰ κληθεῖσι Σοφοῖς ἢ καὶ παλαιότερος καὶ μὲ τὰ ἄσματά του ἐμψύχωνε τοὺς Σπαρτιάτες πὺν πολεμοῦσαν μὲ τοὺς Μεσσήνιους, ὥστε στὸ τέλος κέρδισαν τὴν νίκη» (Διογένης Λαέρτιος). Τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία διάκειται δυσμενῶς ἔναντι τῆς ἡρωικῆς Σπάρτης, ἔπλασαν καὶ γιὰ τὸν ποιητὴ αὐτὸ ἓνα παράμυθο, βασιζόμενοι ἐν πολλοῖς στὴν πόλη καταγωγῆς του. Εἶπαν δηλαδὴ, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι πιεζόμενοι ἀσφυκτικά ἀπὸ τοὺς Μεσσηνίους καὶ κατ’ ἐντολὴν τοῦ Μαντείου τοῦ ἐν Δελφοῖς ζήτησαν ἀρχηγὸ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ εἰρωνικὴν διάθεση τοὺς ἔστειλαν τὸν Τυρταῖο, ἓνα χωλὸ γραμματοδιδάσκαλο ἀπὸ τῖς Ἀφίδνες Ἀττικῆς (sic), ὁ ὁποῖος ὥστόσο τόσο θάρρος καὶ αὐτοπεποίθηση τοὺς ἐνεφύσησε, ὥστε κέρδισαν τὸν πόλεμο!.. Οἱ Σπαρτιάτες ὁμως οὐδέποτε δέχθηκαν νὰ πολεμήσουν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ξένου καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, σεβόμενος τὴν ἀρχὴν τοὺς αὐτῆ, πραγματοποιοῖσε τὴν Πανελλήνιον Πολιτιστικὴν Στρατεῖαν χωρὶς τοὺς Λακεδαιμόνιους («πλὴν Λακεδαιμονίων»)...

Σύμφωνα μὲ τὸν Ἀθηναῖο «οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πόλεμοις τὰ Τυρταίων ποιήματα ἀπομνημονεύοντες ἔρρυθμον κίνησιν ποιοῦνται»· ἔγραψε δὲ ὁ ποιητὴς «Ὑποθήκας», «Εὐνομίαν», «Πολιτείαν Λακεδαιμονίους» καὶ «Μέλη πολεμιστήρια» σὲ πέντε διβλῖα, ἐκ τῶν ὁποίων μονάχα 230 στίχοι διεσώθησαν. Οἱ λίγοι στίχοι αὐτοὶ ὥστόσο, εἶναι ἀρκετοὶ γιὰ νὰ ἐννοήσουμε τὴν προβληματικὴ, τὸν τρόπο γραφῆς καὶ τὸ ἦθος τῆς ποιήσεώς του, ἡ ὁποία, χωρὶς ἀποχωρήσεις καὶ ποικιλία μέτρων καὶ ρυθμῶν, εἶναι ταγμένη στὴν ὑπηρεσίᾳ τῆς πόλεως, τῆς μόνης ἐγγυητρίας τῆς ἐλευθερίας, τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀνθρώπων.

***

«Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ’ ἀγαθὸν περὶ ἧι πατρίδι μαρνάμενον, (= ἀγωνιζόμενο)
τὴν δ’ αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πῖονας (= εὐφοροὺς) ἀγροὺς
πτωχεύειν, πάντων ἔστ’ ἀνιηρότατον, (...)
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ’ ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ’ ἀτιμὴ καὶ κακότης ἔπεται. (...)
Θυμῶι γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν, ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι» («Ὑποθήκαι» 1-14).

Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενό του ἀρθρώνεται σὲ τρεῖς ἐνότητες: Ἡ πρώτη (στ. 1-2) ἀποτελεῖ ἐγκώμιο καὶ ὕμνο τοῦ γενναίου ἀνδρός, πὺν θυσιάζεται «τιμῆις καὶ ἀγλαός» (= τιμημένος καὶ εὐγενικός) ἤτοι ἐμπλεὺς ἠθικοῦ κάλλους! Στὴν δευτέρῃ ἐνότητι (στ. 3-12) παρέχεται ἡ εἰκόνα τοῦ ριψάσπιδος, πὺν παριστάνεται μὲ τὰ μελανότερα χρώματα. Ὁ δειλὸς μὲ τῖς ἀτιμώσεις πὺν ὑφίσταται ντροπιάζει τὸ γένος του καὶ ἐξευτελίζει τὸ «ἀγλαὸν εἶδος» του, τὸ ὥραϊο πρόσωπό του. Ἡ κακοδαιμονία του πολλαπλασιάζεται τραγικά, ὅταν πρόκειται περὶ ἀρχηγοῦ οἰκογενείας, πὺν φέρει τὴν εὐθύνη τῶν γερόντων γονέων του, τῆς συζύγου καὶ τῶν ἀνήλικων παιδιῶν του, πὺν θά ὑποστοῦν τὴν σκληρὴν προσφυγὰ καὶ τὴν ἐξονδυνωτικὴν φτώχεια. Ἡ τρίτῃ ἐνότητα ἀποτελεῖ μιὰ προτροπὴ ὑπὸ μορφὴν συμπεράσματος γιὰ τὸν πόλεμο καὶ τὸν ἡρωικὸ θάνατο τῶν παλληκαριῶν, πὺν θυσιάζονται γιὰ τὴν πόλιν τοὺς «ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι».

***

«Ὁ ἴδιος ὁ Δίας, τοῦ Κρόνον ὁ γιὸς καὶ σύνευνος τῆς Ἥρας, / τὴν πόλιν αὐτὴ τὴν νδοξὴ δίδει στοὺς Ἡρακλεΐδες (...) / Τὸν Φοῖβο οἱ γέροι ἅμ' ἄκουσαν, ἔφεραν στὴν πατρίδα / τὰ μαντικά καὶ φρόνιμα λόγια τοῦ Χρυσοκόμῃ...» («Εὐνομία»).

Ὁ Τυρταῖος –τοῦ ὁποίου οἱ δωρισμοὶ στὴν γλῶσσα καὶ ἡ προσαρμογὴ στὸ πνεῦμα καὶ στίς συνθήκες ζωῆς τῆς Σπάρτης δὲν ἀφήνουν κανένα περιθώριο ἀμφισβήτησης τοῦ τόπου καταγωγῆς του– φωτίζει τὴν ἱστορία τῆς περιδότης «Καθόδου τῶν Δωριέων»– Ἡρακλειδῶν ἀπὸ τὸν «ἀνεμοδαρμένο Ἐρινεό» τῆς Φωκίδος στὸ μεγάλο νησι τοῦ Πέλοπος καὶ συγκεκριμένα στὴν Σπάρτη, «τὴν πόλιν ἣν Ζεὺς Ἡρακλείδαις δέδωκεν» (στ. 1-4). Μὲ τοὺς ἐπόμενους στίχους τῆς «Εὐνομίας» φωτίζει τὴν ἱστορία τοῦ μυθικοῦ Λυκούργου, μιὰ λέξη – ἐπίθετο τοῦ «ἐκάεργου» καὶ «ἀργυρότοξου» Ἀπόλλωνος, ποὺ ὡς θεὸς τοῦ Πολιτισμοῦ δὲν ἔκανε παρὰ φωτεινὰ ἔργα (Λυκό-εργος < Λυκούργος). Οἱ Λακε-δαιμόνιοι (= τὰ φερέφωνα τοῦ θεοῦ), οἱ Σπαρτοὶ (= διεσπαρμένοι ἀνά τὴν ὑφήλιο) δάσκαλοι τοῦ Διὸς – πολιτισμοῦ, τηρώντας πιστὰ καὶ μέχρι κεραίας τοὺς νόμους τοῦ λυκόεργου Ἀπόλλωνος, κατὰφεραν νὰ ἀναδείξουν τὴν Σπάρτη σὲ πρωτεύουσα πόλιν τοῦ κόσμου, μὲ πολιτιστικά-καλλιτεχνικά ἔργα ἀφθάστου μεγαλείου, χάριν τῶν ὁποίων θηοιάσθησαν μέχρις ἐσχάτου...

***

Ἄν καὶ ἡ «Πολιτεία Λακεδαιμονίων» δὲν ἔχει διασωθῇ, μπορούμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ τὴν «Πολιτεία» ἢ «Νομοθεσία» τοῦ Λυκούργου, τὴν ὁποία ἔγραψε ποιητικά, ὥστε νὰ μποροῦν οἱ Λακεδαιμόνιοι νὰ τὴν ἀπομνημονεύουν εὐκολώτερα καὶ νὰ βελτιώνωνται. Στὸ ἔργο αὐτὸ καὶ ὅχι στὴν «Εὐνομία» ἴσως ἀνήκουν οἱ στίχοι:

«... Ἀρχεῖν μὲν δουλῆς θεοτιμῆτους βασιλῆας,
οἷσι μέλει Σπάρτης ἱμερόεσσα πόλις,

προεσθυγενέας τε γέροντας· ἔπειτα δὲ δημότας/ἀνδρας (...).

Φοῖβος γὰρ περὶ τῶν ὧδ' ἀνέφηνε πόλει!..

Αὐτὰ λοιπὸν καθώρισε ὁ Ἀπόλλων γιὰ τὴν πόλιν: νὰ κυβερνᾶται δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς <δύο> βασιλεῖς, ποὺ θὰ λαμβάνουν τίς ἀποφάσεις τους μαζί μὲ τοὺς Γέροντες καὶ βέβαια, ὅταν πρόκειται γιὰ σοβαρὰ θέματα, καὶ τὴν Ἀπέλλα.

***

«Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνθρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαῖᾳ μὲν ἵτν προβάλλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἀνέχεσθε (= ἀνά-σχεσθε/ὑψώστε)
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
οὐ γὰρ πάτριον τᾷ Σπάρτα» (ἐμδατήριον).

Ὁ Τυρταῖος, γίνεται φανερό, κινεῖται στὴν σκιά τοῦ Ὁμήρου, ἀπ' τὸν ὁποῖο δανεῖζεται θέματα, μορφές, μέτρα καὶ γλωσσικούς τύπους. Στὸ ἐμδατήριο αὐτὸ γίνεται ἐμφανέστερη ἡ λακωνικότης τοῦ ποιητοῦ ὅχι τόσο περὶ «τᾶς ζωᾶς» καὶ «τᾷ Σπάρτα», ὅσο γιὰ τὸ «κῶροι πατέρων πολιατᾶν» (= κοῦροι... πολί(η)τῶν) ποὺ «λαῖᾳ μὲν ἵτν προβάλλουν» (= μὲ τ' ἀριστερὸ χεῖρ προτείνουν τὴν ἀσπίδα), ἐνῶ μὲ τὸ δεξιὸ ὑψώνουν θορακά τὸ δόρυ. Ὁ δορυμαχος πολεμιστὴς ἀποτελεῖ σύμβολο τῆς «Θούριδος ἀλκῆς», τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων...

Ἡ χτυπητὴ ἐπανάληψη ἰδιων πραγμάτων, ἡ συνεχὴς ἐκκλήση γιὰ γενναιότητα (νὰ προχωροῦν σταθερά, νὰ σφίγγουν τὰ δόντια, νὰ πολεμοῦν ἐκ τοῦ συστάδην καὶ νὰ ἐπιμένουν μέχρι τὴν ὕστατη στιγμή) καὶ ἡ ἐπίκληση τοῦ παρελθόντος ὡς πρόκλησης γιὰ τὸ παρὸν μαρτυροῦν τὸν ἀρχαῖο τρόπο σκέψεως τοῦ ποιητοῦ.

Σαράντος Πάν

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΦΑΝΤΑΣΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ «ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ»

Ἡ περίπτωση τοῦ κωφάλαλου συντριπτικὴ ἐπαλήθευση
τῆς γενέσεως τῆς Γλῶσσας κατὰ Τσατσόμοιρον

Ἦ **Α**ς ξανατραγουδήσουμε ἓνα τραγούδι τοῦ περιέργου Ἡράκλειτου: «Τὸν κόσμον τοῦτον, τὸν ἴδιο γιὰ ὅλους, οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος τὸν ἔκανε, μὰ ἦταν πάντα καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι πῦρ αἰεὶζωο, πὺν ἀνάδει μὲ μέτρο καὶ σθῆναι μὲ μέτρο». Ἡ φω-τιά· τὸ φῶ-ς· ἢ φω-νῆ. Φοῦ ν' ἀνάψη ἢ φωτιά. Ἡ φουφοῦ. Νὰ ρίξη φῶς (ου, ω, οο)· νὰ φωνήσουμε γύρω τῆς μὲς στὴν σπηλιά ἢ ἔξω, μὲς στὸ σκοτάδι. Ἡ ἀϋπνία θέτει σὲ κί-νησι τὴν περισσὴ (-ττῆ) ἐπικοινωνία. Τὸ μπουρ-μπούρ-ισμα. Σμπον-ρίζω ἀκόμη καὶ τώρα λένε τὸ «συνομιλῶ» σὲ ἀρκετὰ χωριά τῆς Μα-

Οἱ κυνηγοὶ τῆς ομάδος περιγράφουν παραστατικὰ τὶς περιπέτειες τοῦ κυνη-γιοῦ. Μιμοῦνται τὶς φωνὲς τῶν ζώων· τὶς φωνὲς τῆς φύσεως, ὅπου ἔτρεχαν· τὶς φωνὲς τοῦ ἀέρα πάνω στὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὅπου ἔτρεχαν· τὶς φωνὲς τοῦ ἀέ-ρα πάνω στὰ στοιχεῖα τοῦ συγκεκριμένου τόπου· τὶς φωνὲς τῆς βροχῆς καὶ τῶν κεραυνῶν. Ἀλλὰ καὶ τὴν λάμψι τῆς ἀστραπῆς, πὺν τοὺς ἔτυχε ἐκείνη τὴν στιγ-μὴ τῆς ἀγωνίας τοῦ πετυχημοῦ.

Δύσκολο νὰ περιγράψῃς τὰ σχήματα μὲ φθόγγους. Τὶς μορφὲς τῶν τοπίων. Μὲ αρ-, ἄς ποῦμε, τὴν χαράδρα. Ἐκεῖ πὺν τὸ νερό, πὺν ρέει μέσα τῆς, ἀκούγεται ὡς μονότονο ἄρ-ἄρ-ἄρ. Ἄς πάη κανεὶς κάποτε σὲ μιὰ χαράδρα, γιὰ ν' ἀκούσῃ πῶς τραγουδᾷ (ραρατραρα) τὸ νερό τῆς. Κρανοῦ ἀκούγεται ὁ Κεραυνὸς Στραάά ἢ ἀστραπὴ κι ἀνάμεσα σὲ βαμβάκερὲς κουμουλοσυννεφίες, καὶ τώρα δὲ πάντοτε, ἀκοῦη κανεὶς τὰ μπού-μού-μού-νητὰ νὰ μπουμπουνίζουν. Καὶ στὴν καθημε-ρινότητα, κρᾶ- τὸ κλαδί, πὺν σπάει. Κραδί-κλαδί (ἐναλλαγὴ τῶν δύο ὕψων συμ-φώνων λ,ρ).

Ἡ γέννηση τῆς Γλῶσσας ἀπὸ τὴ Φύση

Πῶς ἄρχισαν λοιπὸν νὰ διαμορφώνωνται οἱ γλῶσσες τῶν διαφόρων ἀνθρω-πίνων ομάδων; Θεωρῶ ὅτι ὁ εὐεργέτης τῆς ἐπιστήμης τῆς γλωσσολογίας Η.Λ. Τσατσόμοιρος μὲ τὸ βιβλίον του «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας», (ἐκδ. «Δαυλὸς» 1991), ἔθεσε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ζήτημα στὶς σω-στές του δάσεις. Θὰ τολμήσω νὰ τὸν ἀποκαλέσω μέγιστο ἀρχαιολόγο τῆς Ἑλλη-

νικής Γλώσσας. Κι ἄς μὴ ταχιαλαλήσουν ἐπ' αὐτοῦ οἱ ἀγνοοῦντες τὸ ἔργο του αὐτό.

Στὴν 17η σελίδα τοῦ βιβλίου του λοιπὸν καταγράφει τὴν ἀποψὶ του, ἀφοῦ τὴν τεκμηριώνει ἀναγκαίως καὶ ἱκανῶς ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς: «... οἱ ἥχοι, εἴτε τοὺς προκαλοῦν ἐξωτερικὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπο αἷτια εἴτε τοὺς προκαλεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν ὑποστασιακῶν του ἐκδηλώσεων (χαρά, πόνος, ἔκπληξι, θανμασμός, ἔρως, φόβος κ.ἄ.) καὶ τῆς ἐν γένει δραστηριότητός του (ὄπλα, ἐργαλεῖα, ἐπινοήσεις), συγκροτοῦν τὶς πηγὲς ἄλλων ἤχων καὶ εἰκόνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίχθηκε ὁ σχηματισμὸς τῆς ἀνθρώπινης γλώσσας. ... Πρῶτος ἐπομένως πομπὸς ἤχων καὶ εἰκόνων τὸ ἀνθρώπινο περιβάλλον καὶ ὁ ἄνθρωπος. Δέκτης δὲ ἐπίσης ὁ ἄνθρωπος».

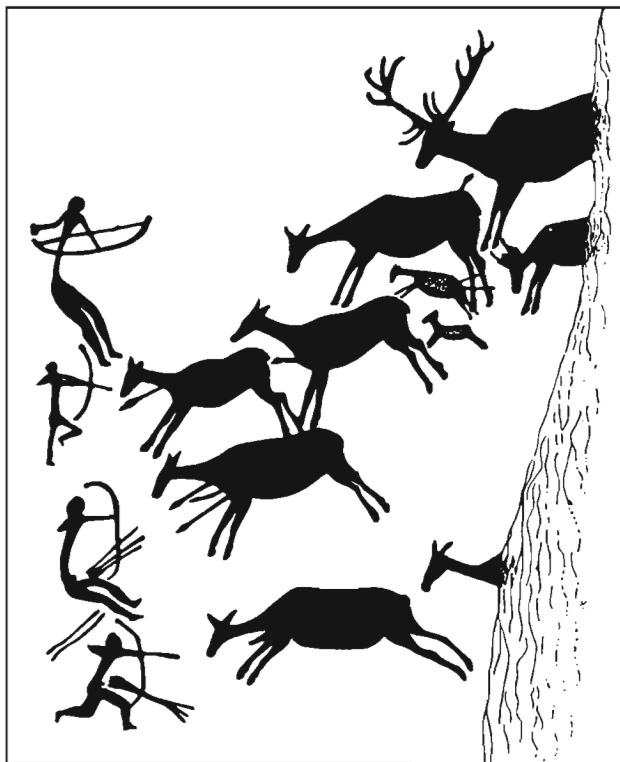
Παρατήρησι: «συγκροτοῦν»! συν-κροτοῦν <κρότος, Ἡ συγκρότησι δηλαδὴ ὡς συνήχησι. Ἐπεξεργασία ἤχων. Καὶ συνεχίζει: «Κάθε ἀνθρώπινη ὁμάδα, σὲ ὅποιον σημείον τοῦ πλανήτη μας κι ἂν παρουσιάστηκε, σχημάτισε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, κάποια γλῶσσα ἐξ ἀνάγκης, προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς. Αὐτὰ δὲ τὰ «μορφήματα» ἢ ἀρχέγονα ὀνόματα, μμήματα φυσικῶν ἤχων καὶ φυσικῶν εἰκόνων, τῶν «ἐμ-φυτευμένων» δηλαδὴ σημασιῶν, ἀνταποκρινόμενα στὴν κοινὴ ἀκουστικὴ καὶ ὀπτικὴ συνείδησι τῆς ὁμάδος, ἀποτελοῦν, ὅπως ἔλεγα, τὸ φυσικὸ ὑπόστρωμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνεπτύχθη ἡ ἀνθρώπινη γλῶσσα».

Ἡ ἀντίθετη σχεδὸν ἀποψι, αὐτὴ τῆς συμβατικότητος, τὴν ὁποία ὑποστηρίζει καὶ ὁ καθηγητὴς Γ. Μπαμπινιώτης, ἰσχυρίζεται οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, ὅτι μὴ αἰτιωδῶς καὶ ἐξωλογικῶς ἔλαβαν τὰ ὀνόματα τὰ πράγματα καὶ οἱ ἀφηρημένες ἔννοιες σὲ κάθε γλῶσσα. Δηλαδὴ εἶναι τυχαῖο κατ' αὐτοὺς αὐτὸ μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου τοῦ Η. Τσατσόμοιρου, ὅτι οἱ λέξεις ΚΥΠΕΛΛΟΝ, ΚΥΑΘΟΣ, ΚΥΛΙΞ, ΧΥΤΡΑ, ΡΥΤΟΝ, ΣΚΥΦΟΣ, ΛΗΚΥΘΟΣ, ΥΔΡΙΑ, ΥΔΩΡ, ΥΓΡΟΝ περιέχουν τὸ γράμμα Υ-Υ. Τὸ σχῆμα τοῦ βασικοῦ δοχείου. Ἡ ὅτι τὸ γράμμα Ρ τυχαίως βρίσκεται σὲ πάμπολλες λέξεις, ποὺ δηλώνουν ροή, τὸ ρεῦμα, τὸ τρέξιμο, τοὺς τροχοὺς κ.ἄ.

Ἡ σχιζοφρένεια τῆς «ὑπερφυσικῆς» γένεσης τῆς Γλώσσας

Οἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη καὶ τῶν μεγάλων τῆς Γλωσσολογίας δασκάλων του, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἀμφισβήτησαν κάτι ἀπὸ τὴν «ἀρχὴ τῆς συμβατικότητος» (σαχλὸ ἐπιχείρημα), φαίνεται ὅτι μπροστὰ στὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Η. Τσατσόμοιρου δημιουργοῦν σχιζοφρενικὲς τάσεις σὲ κάποιους ἐρευνητὲς ἐξ ὑποδόσκοντος μάλλον συγκρητισμοῦ. Ἀς ἐπισκεφθούμε μὰ τέτοια περίπτωσι μεταξὺ πολλῶν, ποὺ μερικὲς ἐξ αὐτῶν ἀποτελοῦν «καρμπινάτες» λογοκλοπίες τοῦ ἔργου τοῦ Η.Α. Τσατσόμοιρου ἀπὸ διαφόρους ἐλλαδεμπόρους: Βιβλίον «Ἡ πρωτογένεσι τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τοῦ Ε. Ἀκτουδιανᾶκη, ἐκδ. «Δῖον», σελ. 21: «Τὸ γράμμα -Ε- εἶναι ἓνα διανοητικὸ δημιούργημα καὶ δὲν σχετίζεται μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Φύσι. Οὔτε ἡχητικά, οὔτε σχηματικά, οὔτε ἐννοιολογικά». Καὶ λίγο παρακάτω: «Ὁ ἥχος τοῦ γράμματος -Ε- προήλθε μᾶλλον ἀπὸ τὸ παρατεταμένο “εεε” ἐκ τῆς προσπάθειας ἐπικοινωνίας ἀτόμων» (στὴν ἴδια σελίδα).

Τὸ βιβλίον τοῦ Η. Τσατσόμοιρου ἐκδόθηκε τὸ 1991 καὶ τοῦ Ε. Ἀκτουδιανᾶκη τὸ 1996. Τὸ δεύτερο ἀναφέρει στὴν 9η σελίδα του: «Διευκρινίσεις ἀντὶ εἰσαγωγῆς»

Ἡ στιγμή πού οἱ ἐλαφοκυνηγοὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἐλάφων. Μέσα στό δάσος ὁ θρῶος πού κάνουν οἱ θ-άμνοι, καθώς θρ-αύονται ἀπό τὰ θ-ηράματα, ἐπισύρει τήν προσοχή τοῦ θ-εοῦ, θ-σοῦ, θ-ηρευτοῦ, ὥστε νά θ-εᾶται, νά θ-ῆ καί νά «ἐλαύνῃ» τήν θ-ήρα ἢ στίς θ-ηλειές ἢ στίς θ-ύρες, ὅπου ἐλλοχεύει ὁ ἴδιος μέ τούς ἄλλους θ-εοῦς – θ-οοῦς, ὅπως δείχνει ἡ σκηνή τῆς πανάρχαιας αὐτῆς βραχογραφίας. Ἀπό τήν μακρά περίοδο τῆς θήρας προήλθαν ὅλες σχεδόν οἱ ρίζες τῶν ἐλληνικῶν λέξεων τοῦ λήμματος «Θ». (Ἰχνογράφημα τοῦ J.G.D. Clark ἀπό προϊστορική βραχογραφία: βλ. Hawkes-Woolley, «History. – Παλαιολιθική ἐποχή», εἰκ. 28B). (Βλ. Ἡλία Τσατσόμοιρον, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», φιλολογική ἐπιμέλεια Δημ. Ι. Λάμπρου, ἔκδ. «Δαυλός» 1991, σελ. 183.)

«... Ὡς ἐκ τούτου ἄλλοτε δυνατόν νά συμβαδίξῃ τυχαίως μετὰ ἄλλων ἀναλόγων ἐργασιῶν καί ἄλλοτε νά ἀπομακρύνεται ἀπό πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ “κοινή γνῶσι”». Προσωπικά ἀμφιβάλλω γιά τὸ «συμβαδίζει τυχαίως», παρ' ὅλο πού δέν δύναμαι νά τὸ ἀποκλείσω.

Ἄλλοῦ ὅμως ἐντοπίζω τὸ πρόβλημα σ' ὅλα αὐτὰ τὰ τελευταῖα: Θὰ μπορούσε νά ὑποστηρίξῃ κανεὶς, πῶς ὁ ἄνθρωπος δηλώνει ὅτι τὸ γράμμα Ε «δέν σχετίζεται μέ τήν Ἑλληνική Φύσι» (μήπως ἄραγε σχετίζεται μέ κάποια ἄλλη;) Ὅμως αὐτοὶ πού ἀναφωνοῦσαν τὸ παρατεταμένο «ΕΕΕ» δέν ἦσαν ὄντα τῆς φύσεως ἢ μέγρος αὐτῆς; Αὐτοί, οἱ ἄνθρωποι!; Ἡ μήπως οἱ ἦχοι τῶν ἀνθρώπων δέν ἀποτελοῦν φυσικό φαινόμενο, τὸ ὁποῖο μάλιστα ἐπανεισδύει στὰ ὦτα τους. Φυσικώτατα, μπορούμε νά ποῦμε ἀδασανίστως.

Μιά ὑποψία μας μᾶς ψιθυρίζει, ὅτι στήν περίπτωσι αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος καί τὰ καμώματά του δέν θεωροῦνται φυσικά· κι αὐτό, ἐπειδὴ ἓνα ὑπερφυσικό ὄν τὸν δημιούργησε: σὲ πολλὲς θεωρήσεις ὁ Θεὸς Γιαχβέ. Σ' αὐτὸ τὸ χωματένιο πλάσμα ὁ Θεὸς φύσηξε μέσα στό στόμα του τήν ψυχὴ καί τὸ πνεῦμα του. Καί ὁλόκληρη λοιπὸν τὴν γλώσσα του· τὴν ὁμιλία. Ὁ Ἀδὰμ ἤξερε νά μιλᾷ ἐντελῶς ἐξ ἀρχῆς του! Νὰ πῶς τὸ διανοητικό (πνεῦμα) προηγεῖται τοῦ ἐξελικτικῶς φυσικοῦ τοῦ ἄκρως μακροχρόνιου· τοῦ περιπετειώδους· τοῦ παιδευτικοῦ· τοῦ ἐναγώνιου· τοῦ ἀποστακτικοῦ καί τοῦ ἀφαιρετικοῦ. Ὁ ἄνθρωπος κουνκλοπαίγνιον τοῦ «Θεοῦ-δημιουργοῦ». Ὁ Θεὸς ἦταν ὁ Λόγος· καί τὸν ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους. Πῶς τώρα νά

ξεστομίαση κανείς ότι οί άνθρωποι διαχειρίζονται τις γλώσσες τῶν ὁποιωνδήποτε θεῶν!

Ἡ «μαθηματική» απόδειξη: Ὁ κωφάλαλος ἄνθρωπος

Ομως συγγνώμη· ὀλοφάνερα ξεφύγαμε· παρεκκλίναμε. Οἱ γλώσσες τῶν ἀνθρώπων γεννήθηκαν καὶ διαμορφώθηκαν ἀπὸ τοὺς ἤχους τῆς φύσεως καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων. Ἐκτὸς κι ἂν ὁ Θεός... Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσι θὰ προβάλλουμε τώρα μιὰ ἄλλη φέρουσα, ἀναγνωρίζοντας τὸ μοναδικὸ τῆς φύσεως· αὐτοῦ τοῦ σύμπαντος κόσμου. Τὸ κλειδί γιὰ μᾶς λέγεται κωφάλαλος ἄνθρωπος. Ἄς ἐξηγηθοῦμε: Ὁ κωφάλαλος διαθέτει σὲ ἀριότητα ὅλα τὰ ἡχητικά του ὄργανα (πλὴν σπανίων ἐξαιρέσεων), ὄχι ὅμως καὶ τὴν δυνατότητα τῆς ὁμιλίας. Ἐκτὸς κι ἂν τοῦ ὑποκινηθῇ τεχνηέντως· μὲ πολὺ κόπο ἀλλὰ μὲ πενιχρὰ ἀποτελέσματα. Γιατί δὲν μπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ; Διότι δὲν ἀκούει. Δηλαδή ἡ ἀκοὴ ἀπαραιτήτως κινεῖ τὴν γλῶσσα πρὸς λόγον· πρὸς ὁμιλία· πρὸς ἀνάπτυξι γλώσσας. Εἶναι πολὺγλωσσος· εὐρύγλωσσος. Ἡ ἀποτυχημένη του ἐκδοχὴ στὸ γλωσσικὸ του λέγεται *φαφλατάς*. Ὁ πλοῦτος τῶν ἡχητικῶν ἐρεθισμάτων τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου-τοπίου, ὁ ὁποῖος ἐξωθεῖ τις ἡχητικές του ἀντιδράσεις ἀναλόγως, ἀποτελεῖ τὴν αἰτία τῆς πλούσιας ποικιλίας τῆς Ἑλληνίδος γλώσσας. Ἰκανῶς τὸ ἐπεξηγεῖ ὁ Η. Τσατσόμοιρος.

Καταληκτικῶς ἐπὶ πλέον ἰσχυρίζομαι: Στοὺς τόπους αὐτοὺς, τοὺς ἑλλαδικούς, οἱ ἐποχές χορεύουν ἀδιαλείπτως μῦθους δυὸ χοροῦς. Μιὰ διαφωνητικὴ ὀρχήστρα ἀπάντων τῶν στοιχείων τῆς φύσεώς τους. Οἱ ἀτέλειωτες ἐπαναλήψεις τους, μητέρες τῆς μαθήσεως τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων ποὺ φιλοξενοῦν. Μιὰ διακατήχησι. Ὁ Χριστιανισμὸς κατασaxλοποίησε τις ἑλληνικὲς ἔννοιες καὶ ἀρετές. Κατ' αὐτὸν κατήχησι, δηλαδή «διὰ τοῦ ἤχου πτώση πρὸς τὰ κάτω» (!), πάει νὰ πῇ μουγκιμάρα. Φανταστῆτε ἐρώτησι σὲ χριστιανικὸ κατηχητικὸ! Διότι θεὸς του εἶναι ὁ Λόγος· καὶ μηδέποτε ὁ διάλογος! Ἄς ἀναλογισθοῦμε τις μονοτονίες τῆς Ἑρήμου. Ἐκεῖ ἀνακαλύφθηκε ὁ θεὸς τοῦ Μωυσῆ. Ἡ Ἑρημος δὲν διαθέτει ποικιλία ἤχων· διαθέτει ἓναν μονότονο ἤχο, ὅταν τὸν διαθέτῃ· ὅταν φυσᾷ ὁ ἄνεμος. Πρόκειται περὶ ἑνὸς δουητοῦ.

Αὐτὸ μετέφερε στὴν Εὐρώπῃ ὁ Χριστιανισμός: Τὴν μονοτονία τῆς Ἑρήμου. Μέσα σ' ἓναν ὥρο, τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὑφίσταται ἡ Παν-λαλιὰ τῆς φύσεως· ὁ ὀργασμὸς τῆς Παν-ποικιλίας· στὰ πόδια τοῦ Παν(τ)ός.

Ο Πάν τῆς Εὐρώπης δὲν ἀπέθανε. Συνεχῶς τραγουδᾷ τὰ τραγούδια του. Τὸ χριστιανικὸ δουλοκέρι μόνον ἐμποδίζει τὴν εἴσοδό τους στὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων τῆς. Τὰ παιχνίδια τῆς ἐντροπίας καὶ τῆς εὐθαλείας τῆς τώρα ἀνεβάζουν τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἀτμόσφαιράς τῆς. Μᾶλλον ἡ ἄνοδος αὐτὴ κοντενεῖ πρὸς τὸ ἱκανὸ σημεῖο, ὥστε νὰ λυώσῃ τὰ δουλοκέρια στὰ αὐτιά τῶν ἀνθρώπων τῆς. Καὶ τότε θὰ ξανακούσουν τὰ ἀνθρώπινά τῆς ὄντα τὰ μαγευτικά τῆς τραγούδια. Τότε θ' ἀρχίσουν ἐξαρχῆς οἱ χοροὶ ποὺ ἀρμόζουν στὰ δικά τῆς πόδια.

Κι οἱ γλώσσες θὰ ὁμιλοῦν Ἑλληνικὰ τὰ νοήματά τους. Τότε οἱ θεοὶ τῆς θὰ σωπάσουν μπροστὰ στοὺς δημιουργοὺς τους: τοὺς Ἑλληνες. Ἀνίκανοι νὰ ἀπαντοῦν ἀπέναντι σὲ μιὰ ὑπέρθεη ἀνθρωπιά.

Σταῦρος Βασδέκης

‘Ο Ἀγάθων Ἰακωβίδης μιλά ἐκ βαθέων: «ΕΙΜΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ, ΟΧΙ ΡΩΜΙΟΣ!»

Τσιφτετέλι: Ὁ ἀρχαῖος «κόρδαξ»

Ο Ἀγάθων Ἰακωβίδης, ἓνας ἀπὸ τοὺς σύγχρονους θρύλους τοῦ ρεμπέτικου τραγουδιοῦ καὶ τῆς δημοτικῆς μας μουσικῆς, τριάντα ὀλόκληρα χρόνια ἐρμηνεύει ἤχους ποὺ βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὴν παράδοσή μας. Ἡ μέχρι τώρα πορεία του στὰ μουσικὰ δρώμενα πλούσια: Δώδεκα προσωπικοὶ δίσκοι καὶ πολλὲς συμμετοχὲς σὲ ἄλλους, ἐνῶ ἔχει συνεργαστῇ μὲ γνωστοὺς Ἑλληνες καλλιτέχνες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀναφέρουμε ἐνδεικτικὰ τὴ Γλυκερία, τὴ Χαρούλα Ἀλεξίου καὶ τὸ Γιώργο Νταλάρα. Χωρὶς καμμία ἀναστολὴ στὸ λόγο του μίλησε γιὰ τὰ κακῶς κείμενα τῆς σύγχρονης ἐλληνικῆς μουσικῆς. Δὲν δίστασε νὰ ταχθῇ στὸ πλευρὸ τῶν Γιάννη Μαρκόπουλου καὶ Μίκη Θεοδωράκη, οἱ ὁποῖοι ζήτησαν μὲ συνεντεύξεις τους στὸν «Δ» (τ. 241 καὶ 246 ἀντίστοιχα) τὴν ἀποπομπὴ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης ἀντίστοιχα ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα, ἀλλὰ καὶ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὴν εὐχάριστη ἐκπληξὴ ποὺ τοῦ προκάλεσε ἡ δήλωση τοῦ Νότη Σφακιανᾶκη, ὅτι «εἶναι Ἑλληνας καὶ ὄχι Ρωμιός».

Πανάρχαιοι χοροὶ τὸ Ρεμπέτικο καὶ τὸ Τσιφτετέλι («κόρδαξ»)

– Οἱ ρίζες τοῦ ρεμπέτικου πόσο πίσω φτάνουν στὸ χρόνο;

«Πολύ πίσω. Τὸ ρεμπέτικο μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια· καὶ στὴν πραγματικότητα ἢ συνέχεια, ποὺ ὑπάρχει ἀπὸ τότε, δὲν σταμάτησε ποτέ, ἂν ἐξαιρεθῇ φυσικὰ μία περίοδος τῶν βυζαντινῶν χρόνων, κατὰ τὴν ὁποία κυνηγήθηκε, ἐπειδὴ ἤθελαν τὴ μουσικὴ στὴν ἀποκλειστικὴ ὑπηρεσία τῆς θρησκείας. Ὅμως ὁ λαὸς στὴν πραγματικότητα δὲν σταμάτησε ποτέ νὰ φτειάχνῃ τραγούδια, νὰ χορεύῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ. Ἡ μουσικὴ ἐκφράζει τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες τῶν ἀνθρώπων –πάντοτε συνέδινε αὐτό».

– Ὑποστηρίζεις τὴν ἄποψη ποὺ θέλει τὸ ξεϊμπέκικο ἀρχαῖο ἐλληνικὸ χορό;

«Τὸ ξεϊμπέκικο εἶναι πανάρχαιος ἐλληνικὸς χορὸς, ὅπως ἀρχαῖος εἶναι καὶ αὐτὸς ποὺ σήμερὰ ὀνομάζουμε “τσιφτετέλι”, ὁ “χορὸς τῆς κοιλιᾶς” τῶν ἀνα-

τολίτικων λαών, πού είναι ο άρχαίος έλληνικός κόρδαξ. Χοροί σέ τέτοια μουσικά μέτρα δέν συναντώνται σέ άλλους λαούς πουθενά, ούτε στή γειτονιά μας ούτε πιό μακριά. Νομίζω ότι ή γνήσια έλληνική μουσική δέν έχει δανειστεί τίποτα από πουθενά. "Όπως και καμμία μορφή έλληνικής τέχνης –τουλάχιστον τής άρχαίας– δέν έχει ξένες επιρροές».

Νά μή διδάσκονται τά Θρησκευτικά στά σχολεία

– *Πρόσφατα δύο κορυφαίοι Έλληνες μουσικοσυνθέτες, ό Γιάννης Μαρκόπουλος και ό Μίκης Θεοδωράκης, σέ συνεντεύξεις πού παραχώρησαν στόν «Δαυλό» ζήτησαν ό πρώτος τήν άποπομπή τής Παλαιάς Διαθήκης και ό δεύτερος όλόκληρης τής Αγίας Γραφής από τό σχολικό εκπαιδευτικό μας σύστημα. Άμφότεροι θεωρούν, ότι ή «Παλαιά Διαθήκη» όχι μόνο είναι ξένο σώμα σέ ό,τι άφορά στόν έλληνικό τρόπο σκέψης και ζωής, αλλά και ότι αλλοιώνει τήν έθνική μας συνείδηση. Συμφωνείς;*

«Η δική μου θέση είναι νά φύγουν έντελώς τά Θρησκευτικά από τά σχολεία και όχι μόνο ή Παλαιά Διαθήκη. Ό καθένας άς άσκη τά θρησκευτικά του καθήκοντα έλεύθερα, αλλά, όπως λέμε, στό σπίτι του. Δηλαδή είναι προσωπική υπόθεση του καθενός. "Όχι νά υποχρεώνουν τά παιδιά μας νά τά μαθαίνουν όλα αυτά και νά είναι κιάλας επίσημη γραμμή του κράτους. Τό σύσταγμά μας μιλάει για άνεξιθρησκεία, δηλαδή ότι ό καθένας μπορεί νά πιστεύει σέ όποιον θεό θέλει. Τι άσχημη λέξη τό «πιστεύω» – τέλος πάντων... "Όχι άπλά λοιπόν νά αποβληθούν ή Παλαιά και ή Καινή Διαθήκη, πού είναι πράγματα έντελώς ξένα πρós τήν έλληνική φιλοσοφία, αλλά νά καταργηθούν τά Θρησκευτικά έντελώς».

– *Επίσης πρόσφατα ό Νότης Σφακιανάκης δήλωσε, ότι θεωρεί τόν έαυτό του Έλληνα και όχι Ρωμό...*

«... Αυτό τό δηλώνω και έγώ έδω και πολλά χρόνια. "Όλοι οί Έλληνες, πού αισθάνονται έτσι, αυτό θά έπρεπε νά δηλώνουν».

– *Εσύ προσωπικά γιατί άυτοπροσδιορίζεις ως Έλληνας και όχι Ρωμός;*

«Άρχικά νά πω, πώς ό Νότης είπε μία πολύ σωστή κουβέντα: και γενικώς τά τελευταία χρόνια μέ έχει ξαφνιάσει ευχάριστα μέ τίς θέσεις πού παίρνει. Καλά κάνει και φανερώνει τά συναισθήματά του. Σέ ό,τι άφορά σέ έμένα τώρα, θεωρώ τόν έαυτό μου Έλληνα και όχι Ρωμό, διότι δέν είμαι Χριστιανός Όρθόδοξος, δέν άνήκω σέ κανένα θρησκευτικό δόγμα και είμαι μόνο Έλληνας και τίποτα άλλο. Έξ άλλου Έλληνας μπορεί νά είναι και ένας Γιαπωνέζος, ένας Καναδός αλλά και ένας Μαύρος, διότι πρέπει νά θέλεις νά είσαι Έλληνας: και φυσικά, για νά είσαι Έλληνας, όφείλεις νά είσαι μέτοχος τής Έλληνικής Παιδείας και νά τήν εφαρμόζεις».

«Στὰ 12 χρόνια μου ἀπομυθοποίησα τὴ Θρησκεία»

– Ἀλήθεια πῶς γνώρισες τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία;

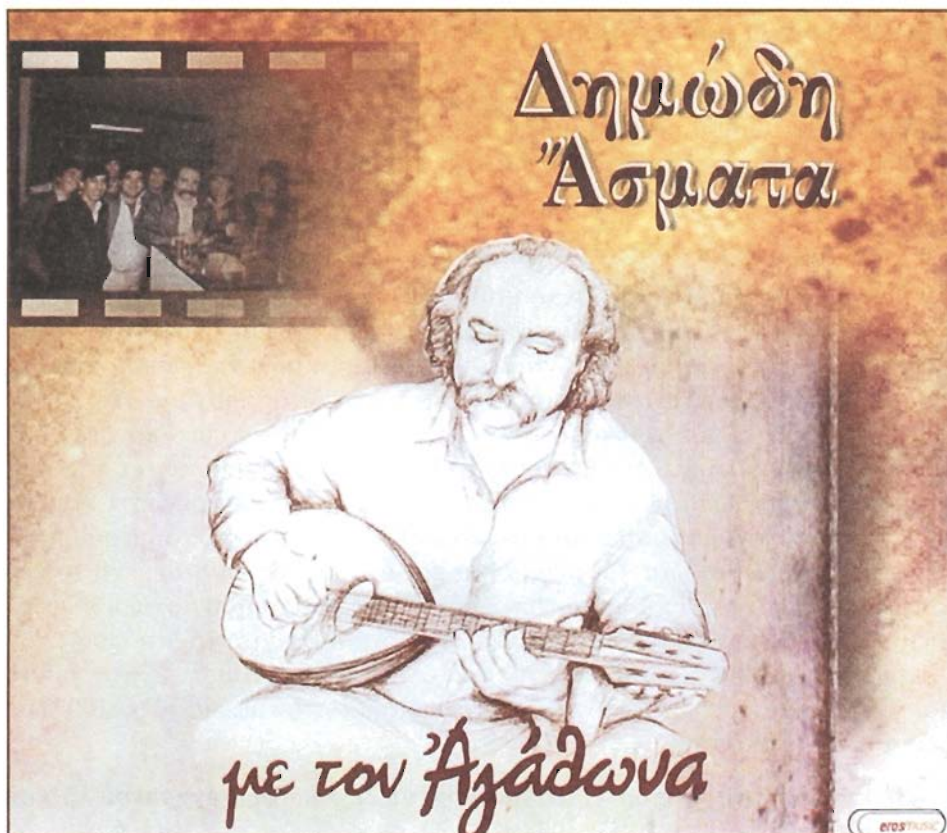
«Στὸ σχολεῖο πῆρα ρωμαϊκὴ παιδεία καὶ ὄχι ἑλληνική. Μὲ τὴν ἑλληνικὴ παιδεία ἤρθα σὲ ἐπαφή, ἀφοῦ σταμάτησα τὸ σχολεῖο καὶ ἄρχισα τὴν αὐτοπαιδεία μου».

– Τί σὲ τράβηξε κοντὰ στὸν Ἑλληνισμό;

«Ἀπὸ μικρὸς ἤμουν ἔτσι. Ἀπὸ μαθητὴς λάτρευα ὅ,τι εἶχε σχέση μετὰ τὴν ἱστορία καὶ ἰδιαίτερα μετὰ τὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα, ἐνῶ μεγάλωσα μέσα στὴν ἐκκλησία, γιατί ὁ παπποῦς μου ἦταν παπᾶς. Ἦμουν μάλιστα διευθυντὴς στὸ ἱερό, δηλαδὴ ἐγὼ ἔντυνα τὰ παιδάκια παπαδοπαῖδια, κράταγα καὶ τὸ θυμιάτο. Μετὰ τὰ 12 μου χρόνια, ὅταν πιά δὲν μποροῦσαν νὰ με ὑποχρεώσουν νὰ πάω στὴν ἐκκλησία, δὲν ξαναπῆγα. Βλέπεις ἀπὸ μικρὸς εἶχα ἀπομυθοποιήσει τὰ πράγματα. Καὶ εἶχα καταλάβει, ὅτι ἡ Ἑλλάδα δὲν ἔχει καμμία σχέση μετὰ αὐτὸ πού μᾶς μαθαίνουν ὅτι εἶναι Ἑλλάδα. Εὐτυχῶς σήμερα ὑπάρχουν πάρα πολλὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ καὶ ὁ “Δαυλός”, (γιὰ ἐμένα τὸ καλύτερο), τὸν ὁποῖο ἀνακάλυψα σχετικὰ ἀργά, ἀφοῦ εἶχα ἤδη ἀσχοληθῇ μετὰ τὸ ζήτημα πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Τὸ 1996 διάβασα γιὰ πρώτη φορὰ τὸν “Δαυλὸ” καὶ ἀμέσως πῆγα καὶ ἀγόρασα ὅλους τοὺς τόμους τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοὺς διάβασα. Ὁ “Δαυλός” εἶναι τὸ περιοδικὸ πού με ἐκφράζει 100% σὲ ὅλα αὐτὰ πού σκέφτομαι».

– Πῶς κρίνεις τὴν ἐμπορευματοποίηση τοῦ λεγόμενου σύγχρονου λαϊκοῦ τραγουδιοῦ;

«Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀνταποκρίνονται στὴν πραγματικὴ λαϊκὴ μας μουσική. Εἶναι θέματα τῶν δισκογραφικῶν ἐταιρειῶν. Κάποτε ἀπὸ τὸ ξένο τραγούδι κέρδιζαν περισσότερα καὶ ἔτσι ἀκούγαμε περισσότερη ξένη μουσική. Μετὰ ἀκολούθησαν τὰ ἑλληνικὰ ροκ συγκροτήματα καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς τότε ροκᾶδες μετεξελίχθηκαν ἀργότερα σὲ ἀτόφους “σκύλους”, πού ὑπάρχουν σήμερα ἐν ἀφθονία. Τὰ τραγούδια τοὺς παίζονται στὰ μαγαζιά, πού κακῶς τὰ ὀνομάζουμε “ἑλληνάδικα”· «ρωμάδικα» θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ λέμε. Διότι αὐτὰ εἶναι κέντρα διασκέδασης, πού ἀπευθύνονται σὲ Ρωμιοὺς καὶ ὄχι σὲ Ἕλληνες. Οἱ στίχοι τῶν τραγουδιῶν αὐτῶν εἶναι ἡλίθιοι, ἀπευθύνονται σὲ ἀνθρώπους ἐντελῶς ἀπαιδευτοὺς, καὶ ἡ μουσικὴ τοὺς δὲν εἶναι μουσική, μετὰ τὴν ἐννοία ὅτι σὲ καμμία περίπτωσι αὐτὸ πού ἀκοῦμε δὲν προέρχεται ἀπὸ τίς Μοῦσες. Τὰ τραγούδια αὐτὰ λοιπὸν οἱ ἐταιρεῖες τὰ θγάζουν, γιατί βλέπουν ὅτι πουλᾶνε, καὶ ἂν κάποια στιγμή πάψῃ αὐτὸ τὸ εἶδος νὰ εἶναι κερδοφόρο, νὰ εἶσαι σίγουρος ὅτι οἱ δισκογραφικὲς ἐταιρεῖες θὰ πάψουν ἀμέσως νὰ ἀσχολοῦνται μ’ αὐτά».

Ἡ συλλογὴ «Δημώδη Ἄσματα με τὸν Ἀγάθωνα». Περιέχει 13 παραδοσιακὰ τραγούδια, 3 τῶν Γ. Παπασιδέρη – Δ. Σέμση καὶ 1 τοῦ Γιώργου Νάκου. Τὸν Ἀγάθωνα Ἰακωβίδη (ποὺ εἰκονίζεται στὸ ἐξώφυλλο τῆς συλλογῆς) συνοδεύει ἡ ὀρχήστρα τοῦ Νίκου Φιλιππίδη.

Ὀλυμπιακοὶ μόνο στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία

– Για τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004 ποιὰ εἶναι ἡ ἀποψή σου;

«Θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἔρθῃ. Εἶμαι ἐναντίον τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων μὲ τὸν τρόπο ποὺ γίνονται. Νὰ τοὺς ἀλλάξουν ὀνομασία. Νὰ τοὺς ὀνομάζουν “Olympic Games”, δηλαδὴ “ὀλυμπιακὰ παιχνίδια”. Αὐτὸ δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τὸ ὀλυμπιακὸ ἰδεῶδες τῶν προγόνων μας. Ὅσο γίνονται παγκόσμια πρωταθλήματα, ἀρκοῦν, καὶ ὄχι αὐτὰ τὰ πανηγύρια, ποὺ τὰ ὀνομάζουν Ὀλυμπιακοὺς. Θὰ ἤθελα νὰ γίνωνται οἱ Ἀγῶνες στὴν Ὀλυμπία, ἡ Διεθνὴς Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐδρεύῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ ἀποβληθῇ ἐντελῶς ἡ ἐμπορευματοποίηση. Μόνο τότε θὰ συμφωνοῦσα μὲ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες».

– Ποῦ νομίζεις ὅτι ὀφείλεται ἡ γενικώτερη στροφὴ ποὺ παρατηρεῖται

πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία στὴ χώρα μας τὰ τελευταῖα χρόνια;

«Νομίζω στὴν πληροφόρηση. Ἀπὸ τὴν στιγμή πού ὑπάρχουν βιβλία, ἀπὸ πολὺ καλὰ ὡς πολὺ μέτρια, μπορεῖς νὰ βρῇς πληροφορίες. Ποιοτικά διαβαθμίζονται ἀπὸ χαζοχαρούμενες ἱστορίες περὶ ἐξωγήινων μέχρι τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα πολλοὶ ἐκδοτικοὶ οἴκοι ἔχουν ἀρχίσει ἐδῶ καὶ καιρὸ νὰ τὰ κυκλοφοροῦν. Πλέον μπορεῖ ὁ καθένας νὰ διαβάσῃ Πλάτωνα, Ἀριστοτέλη ἢ ὅποιον ἄλλον ἐπιθυμεῖ. Τὰ ἔργα τους τώρα πιά ὑπάρχουν στὰ βιβλιοπωλεῖα, ἀλλὰ καὶ βιβλία σύγχρονων συγγραφέων, πού ἔχουν κάνει πολὺ σημαντικὲς ἐρευνες. Πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια δὲν ὑπῆρχε αὐτὴ ἡ δυνατότητα. Τὰ βρῖσκαμε μὲ δυσκολία τὰ βιβλία. Νομίζω λοιπόν, πὼς ἡ ἔξαρση τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὀφείλεται στὴν ἐλεύθερη κίνηση τῶν ἰδεῶν. Καὶ βεβαίως ἔχει βοηθήσει πολὺ καὶ ἡ κυκλοφορία βιβλίων πού παρουσιάζουν τὴν ἀληθινὴ εἰκόνα καὶ ἱστορικὴ πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ σχέση μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνες. Τί νὰ σοῦ πῶ; Γιὰ τοὺς τρεῖς ἱεράρχες, αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἀνθέλληνες, πού τοὺς θεωροῦν προστάτες τῆς παιδείας μας; Σὰν νὰ λές, ὅτι ἔβαλαν λύκους νὰ φυλάξουν πρόβατα! Ἔχουν ἀρχίσει καὶ γράφονται ἀλήθειες γιὰ αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁμοίους τους, γιὰ τὸ πόσο ἀνθέλληνες ἦταν καὶ πόσο πῆγαν πίσω τὸν Ἑλληνισμό».

- Τὸ μήνυμα τοῦ Ἀγάθωνα στίς νέες γενιές;

«Ὁχι μόνο Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ Φιλέλληνες. Καὶ ὁ νοῶν νοεῖτω!».

Στέφανος Μυτιληναῖος

Δήλωση Νέων Πανεπιστημιακῶν

Βλέποντας, ὅτι διάφοροι ἐλλαδέμποροι μαζί μὲ ἄλλα ἀντιδραστικά καὶ θεοκρατικά κατάλοιπα συσπειρώθηκαν σὲ ἐπίπεδο πολιτικῆς, συνδυάζοντας τὸ διβλιεμπόριο μὲ τὴν ψηφοθηρία καὶ ἀναγνωρίζοντας τὴν ἐναντίωσή τους στὴν ἐπανελλήνιση τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας σήμερα –γεγονὸς πού ἐκφράστηκε μὲ λυσσαλέα ἐπίθεση κατὰ τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλὸς» καὶ τοῦ διευθυντῆ του Δημήτρη Ι. Λάμπρου, ἰδίως μετὰ τὴν δημοσίευση τῶν συνεντεύξεων δύο κορυφαίων πνευματικῶν Ἑλλήνων, τοῦ Μίκη Θεοδωράκη καὶ τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου– νιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ μεταφέρουμε τὸ μήνυμα τῆς συμπαράστασης τῆς προοδευτικῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητας καὶ τῆς δημοκρατικῆς νεολαίας τῆς χώρας μας πρὸς τὸ κίνημα τῆς ἐπανελλήνισης, τὸν «Δαυλὸ» καὶ τοὺς δύο σπουδαίους μουσικοσυνθέτες.

Σωτήρης Ἀγγελόπουλος, Πολιτικὸς Μηχανικὸς - Ἑρευνητὴς Α.Π.Θ.

Γιῶργος Καρπέτας, Ἡλεκτρολόγος Μηχανικὸς - Ἑρευνητὴς Α.Π.Θ.

Κυριάκος Κατσαρός, Οἰκονομολόγος - Ἑρευνητὴς Παντείου

Ἀλέξανδρος Μήτσιου, Συγγραφέας - Ἑρευνητὴς Α.Π.Θ.

ΤΟ «ΑΒΓΟ» ΚΑΙ ΤΟ «ΑΦΤΙ» ΤΟΥ κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ

Χονδροειδεῖς ἐτυμολογικὲς ἐμμονές στὸ πολυδιαφημισμένο Λεξικὸ του

Μὲ ἐκπληξή μου παρατήρησα τὴν 12η Μαρτίου ἐ. ἔτους, ὅτι ὁ καθηγητὴς καὶ πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γιώργος Μπαμπινιώτης στὴν ἐκπομπή τῆς ΝΕΤ «Τὴν γλῶσσα μου ἔδωσαν Ἑλληνική» μὲ φανερὴ ἀνθελληνικὴ πρόθεση ἐπετέθη ἐναντίον τῆς Γλῶσσας μας ἐπὶ πολλῶν τομέων. Ἀλλὰ στὸ παρὸν δὲν θ' ἀσχοληθῶ μὲ τὸ γεγονὸς αὐτό, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ νὰ ἐπισημάνω δύο κραυγαλέες ἀναλήθειες τοῦ πολυδιαφημισμένου Λεξικοῦ του, σχετικὲς μὲ τὶς λέξεις «*ἀβγό*» καὶ «*ἀφτί*». Δὲν εἶμαι φιλόλογος οὔτε γλωσσολόγος ἀλλὰ ποιητὴς καὶ ἔχω ἀντίθετη ἄποψη, ὅσον ἀφορᾷ στὴν γραφὴ τῆς πρώτης λέξεως, πὺν πρέπει νὰ εἶναι *αὐγό*. Πὺν δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη *ὥόν*, ὅπως ἰσχυρίζεται καὶ πὺν τὸ ἴδιο «*δίδαξαν οἱ μεγάλοι γλωσσολόγοι Γ. Χατζηδάκης, Μ. Τριανταφυλλίδης, Κ. Foy, Ρ. Kretschmer*», ὅπως προσθέτει.

Τὰ «*αὐγάζω*» – «*αὐγοειδής*» καὶ «*αὐγό*»

Ἡ λέξη *αὐγό* ἴσως προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο ρῆμα *αὐγάζω*, πὺν σημαίνει φωτίζω· καὶ αὐτὸ εὐλόγως, ἀφοῦ τὸ *αὐγό*, σὰν λευκὸ πὺν εἶναι, μοιάζει ἢ εἶναι φωτεινόν. Ἐπιπροσθέτως τὸ ἐλλειπτικὸ συνήθως σχῆμα του, *πολλάκις* ὅμως καὶ σφαιρικό, ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη φωτεινὰ οὐράνια σώματα μὲ τὸν νόμο τοῦ *συνειρμού*, *πρᾶγμα* πὺν θὰ συνέβη πρωτογενῶς καὶ μὲ τὴν αἰτία τῆς προελεύσεως τῆς λέξεως καὶ αὐτὸ ἐν δημιουργικῇ συναρτήσει πρὸς τὸ ρῆμα *αὐγάζω*.

Καὶ διαβάζω στὸ Λεξικὸ Γ. Μπαμπινιώτη: «*ἀβγοειδής-ῆς-ές, αὐτὸς πὺν ἔχει σχῆμα ἀβγοῦ, πὺν μοιάζει μὲ ἀβγό*». Ὅμως ἡ ἀρχαία κατάληξη μὲ ὁδηγεῖ ἄλλου· στὸ «Λεξικόν» τοῦ Σκαρλάτου Δ. τοῦ Βυζαντίου, ὅπου διαβάζω: *αὐγοειδής* = «αὐτὸς πὺν εἶναι λαμπρὸς σὰν τὸ φῶς»! Ὅμως καὶ ἡ Γενικὴ τῆς λέξεως εἶναι: *ἀβγοειδοῦς*· αὐτὸ τὸ *-οῦς* εἶναι τὸ δευτερόν ἀμάχητον στοιχεῖον, πὺν ἐπιμαρτυρεῖ τὴν προέλευση τῆς λέξεως *ἀβγοειδής* ἐκ τῆς λέξεως *αὐγοειδής*, ἥτοι ἐκ τῆς ἀρχαίας μας Γραμματείας. Πάντως εἴτε τὴν γραφὴ *αὐγό* ἀποδεχτοῦμε

εἶτε τὴν γραφὴν ἁ β γ ό, τὸ ἀρχικὸ γράμμα καὶ τῶν δύο ἐκδοχῶν τῆς λέξεως εἶναι τὸ ἄ λ φ α (α), ποὺ ἀπέχει ὁμως τὴν μεγαλύτερη ἐτυμολογικὴ «ἀπόσταση» ἀπὸ τὸ ὁ μ έ γ α τῆς λέξεως ὡ ό ν, ποὺ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποκλείει πᾶσαν προσέγγισιν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ζητουμένου ἐ τ ύ μ ο υ ...

Ἐπαναφέρων ἐκ τοῦ Λεξικοῦ Γ. Μπαμπινιώτη τὴν λέξιν ἀθγοειδής, ὑπενθυμίζω τὴν κατ' αὐτὸν σημασίαν της. Εἶναι «αὐτὸς ποὺ ἔχει σχῆμα ἀθγοῦ, ποὺ μοιάζει μὲ ἀθγό». Ὅμως, ἂν καὶ νομίζῃ ὁ λεξικογράφος ὅτι μία εἶναι ἡ ἐννοια τῆς ἐν λόγῳ φράσεως θεωρῶν ὁπωσδήποτε τὸ δεύτερο τμῆμα της ἐπεξηγηματικὸ τοῦ πρώτου, ἐν τούτοις εἶναι διπλῇ ἡ ἐννοία της: ἄλλος εἶναι αὐτὸς ποὺ ἔχει σχῆμα ἀθγοῦ καὶ ἄλλος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἐνδέχεται μὲν νὰ ἔχη σχῆμα ἀθγοῦ, ἀλλὰ νὰ εἶναι κατὰ τὸ ἀπολύτως διαφορετικόν. Ὁ λεξικογράφος παρορᾷ τὸ χρώμα τοῦ αὐγοῦ, ποὺ εἶναι θεδαίως τὸ λευκὸν καὶ εἶναι τὸ κυρίαρχον ἐξωτερικὸ στοιχεῖο του, καί, φυσικά, ὅταν δὲν ξεχνοῦμε τὸν σκοπὸ τῆς προοπτικῆς μας, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν εὕρεση τῆς ἐτυμολογίας του.

Ἐπανερχόμενος λοιπὸν στὸ ρῆμα **αὐγάζω** καὶ ἐπαναλαμβάνων τὰ ρηθέντα, ἔχω τὴν ἀποψη ὅτι ἴσως ἐκ τούτου παρήχθη ἡ λέξις αὐγό. Εἶναι ἐκεῖνο ποὺ «μοιάζει ἢ εἶναι φωτεινόν». Αὐτὸ ποὺ ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη φωτεινὰ οὐράνια σώματα» μὲ τὸν νόμο τοῦ «συνειρμοῦ», πράγμα ποὺ θὰ συνέδῃ πρωτογενῶς καὶ μὲ τὴν αἰτία τῆς προελεύσεως τῆς λέξεως καὶ αὐτὸ ἐν δημιουργικῇ συναρτήσει πρὸς τὸ ρῆμα **αὐγάζω**.

Τὸ λακωνικὸ «αὔς» καὶ ἡ πρυτανικὴ ἄγνοιά του

Οσον ἀφορᾷ στὴν δευτέρην λέξιν **αὐτί**, διαπιστώνω ἓνα βαρύτατο, ἀσυγχώρητο λάθος. Γράφει ὁ λεξικογράφος κ. Γιώργος Μπαμπινιώτης στὸ Λεξικόν του, σελ. 337 (ἐν φωτοτυπίᾳ):

αφτί ἢ αὐτί: Ὅπως ἀπὸ παλιά ἀπέδειξε ὁ μέγας γλωσσολόγος Γ. Χατζιδάκις, τὸ αρχ. **οὔς** δὲν θὰ μπορούσε ποτέ νὰ δώσει τύπο αὐτί! Το νεοελλ. **αφτί** προήλθε, ὅπως δίδαξε ὁ ἴδιος, ὡς ἐξῆς: ἀπὸ το υποκ. **ῶτιον** (οὔς, γεν. ῶτός, υποκ. ῶτ-ιον) καὶ ειδικότ. ἀπὸ τὸν πληθυντικὸν τοῦ **ῶτια** προήλθε στὴ συμμορφωτ. ***ταουτία**, ὁ οὗτος φωνητικῶς ἐξελέγχθηκε σὲ ***ταφτία** (τὸ ου [u] προφέρθηκε φ [f] περνώντας π.θ. ἀπὸ ἐνδιάμεσο φθόγγο β [v] στὸν οὗτος ἐυκολότερα νὰ ἐξελεγχθῇ τὸ ου [u] στὴ γρήγορη προφορά: **tautia > tautia > taftia**). Ἀπὸ τὸν τύπο ***ταφτία** περάσαμε στὸ **τ' αφτία** (π.θ. **φωτία > φωτιά**), ἀπὸ ὅπου μετὰ ὁ ἐνικός **τ' αφτί**. Ὁ αρχ. τύπος οὔς (προφορά ἀρχαία ἤδη [us]) δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν τύπο **αὐτί** = **afti**! Παρόμοια ἐξέλιξις παρατηρήθηκε καὶ στὴ δημιουργία τῆς λ. **αβγό** (με -β-) –καὶ ὄχι **αυγό**– ἀπὸ τὸ αρχ. **τά ψά** (ῶν) → **αβγό**

Στὸ ὥς ἄνω χωρίον τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη ἡ φράσις «*περνώντας π.θ. ἀπὸ ἐνδιάμεσο φθόγγο β [v]*», ἐρμηνευομένου ἐκείνου τοῦ συγκεκριμένου *π.θ.* = πιθανῶς ἢ πιθανώτατα, ἐπιμαρτυρεῖ ἀγωνιωδῶς, ὅτι ἐνδομύχως οὔτε ὁ ἴδιος εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ὥς ἄνω δαιδαλώδεις σκέψεις τοῦ διδασκάλου του, δηλαδὴ τοῦ Γ. Χατζηδάκι.

Ὅμως δὲν ἔχουν ἔτι τὰ πράγματα καὶ ὁπωσδήποτε καὶ προπαντός, γιὰ νὰ γί-

νω κατανοητός, θέτω τὴν λέξη μὲ τὸ ἄρθρο: τὸ αὐτί. Προέρχεται ἀπὸ τὴν Δοτική τῆς λακωνικῆς λέξεως: αὖς. Καὶ γὰρ νὰ γίνω σαφέστερος, τῆς λέξεως ποὺ ἡ Ὄνομαστική τῆς εἶναι: τὸ αὖς, ἡ Γενική τῆς: τοῦ αὐτός καὶ ἡ Δοτική τῆς: τῷ αὐτί, ἡγουν τὸ αὐτί, μὲ τὸ ὅποιον ἀκοῦμε, διότι μὲ τὸ ἄλλο, τὸ ἐσφαλμένο καὶ ἀξιοθρήνητο, ποὺ θέδαια δὲν ἀκούει, γινόμεσθε καὶ μεῖς, οἱ Νεοέλληνες, κουφοί.

Εἶναι ἀπορίας ἄξιον, πῶς γλωσσολόγοι τῶν νεωτέρων χρόνων, στοὺς ὁποίους συγκαταλέγω καὶ τὸν πολὺν Γ. Χατζηδάκιν, ἀγνόησαν τὴν γραφή: τὸ αὖς. Διότι θεληματικά ἂν τὸ ἐπραξαν, εἶναι ὡς νὰ ἐπέλεγαν χωρὶς αἰτία τὸ «πρὸς κέντρα λακτίζειν» ἢ τοὺς ἐπιστημονικοὺς θάνατο. Ἄς τὸ ἀποδώσωμε λοιπὸν σὲ καλόπιστη ἄγνοια. Πληροφορῶ, ὅτι ἡ λέξη αὖς ἀναφέρεται εἰς τὰ κάτωθι Λεξικά:

1ον Γεωργίου Δ. Ζηκίδου, «Λεξικὸν Ὁρθογραφικὸν καὶ Χρηστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης». Λήμμα: αὐτίον (τὸ) (τὸ οὖς): «ὁ γὰρ οἱ ἄλλοι Ἑλληνες οὖς-ὠτός ἐκάλουν, τοῦτο Κρητες καὶ Λάκωνες αὖς-αὐτός ὠνόμαζον ὡς οὖν παρὰ τὴν ὠτός γενικὴν τὸ ὠτίον, οὕτω καὶ παρὰ τὴν αὐτός τὸ αὐτίον ἐσχημάτισται». (Κοραῖς, «Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικά 2», σελ. 345).

2ον Ἡ λέξη αὖς – αὐτός, ἴσον οὖς, ἀπαντᾷ στὸ «Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τοῦ Μ.Ι.Α.Ε. Schmidt's, «ἐπεξεργασθὲν καὶ πλουτισθὲν ὑπὸ Παναγιώτου. Τζένου, διδάκτορος τῆς Φιλολογίας», ἐκδόσεως τοῦ 1888.

3ον Ἡ λέξη αὖς – αὐτός ἀπαντᾷ στὸ περίφημο «Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τοῦ Σκαρλάτου Δ. τοῦ Βυζαντίου ὡς ἐξῆς: «αὖς (τό), ἡ γενικὴ αὐτός, Λακωνικὸν ἀντὶ οὖς-ὠτός (ὅθεν κοινῶς τὸ αὐτί)».

4ον Ἡ λέξη αὖς – αὐτός ἀπαντᾷ στὸ ἐξ ἴσου περίφημο «Λεξικὸν» τῶν Liddell-Scott. Λήμμα: αὖς-αὐτός: «οὖς-ὠτός, αὖς-αὐτός: Κρητες καὶ Λάκωνες. Ἡσύχ.».

5ον Ἡ λέξη αὖς – αὐτός ἀπαντᾷ στὸ ἐννεάτομο «Μέγα Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τοῦ Δ. Δημητράκου. Λήμμα: «αὖς – δωρ, αὐτός, βλ. λ. Ἡσ. αὖς – αὐτός: Κρητες καὶ Λάκωνες».

Ὅσον ἀφορᾷ στὰ γραφόμενα τοῦ Γ. Μπαμπινιώτη γιὰ τὴν ὀρθὴν γραφὴ τῆς λέξεως αὐγό, ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γράφεται ἀβγό, τὰ θεωρῶ ἀποκυήματα πομφολυγώδους γλωσσολογικῆς ἀλχημείας, πρὸς διάνοξιν ἐπικινδύνων ἐτυμολογικῶν διαδρομῶν χάριν γοήτρου ἀλλὰ καὶ βρίζοντα πολλοῦ ἐτισθελισμοῦ καὶ ἐν πολλοῖς ὀφειλόμενα στὴν ἐπίδραση τὴν ὁποία ἄσκησε ἐπ' αὐτοῦ ὁ Γ. Χατζηδάκης. Ὅπως κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο χαρακτηρίζω καὶ ὅσα ὑπεστήριξε γιὰ τὴν γραφὴ τῆς λέξεως αὐτί ὁ Γ. Χατζηδάκης, μὰ καὶ ἀποτελοῦν κι ἐκεῖνα ἀπόψεις ποὺ «ἔπесαν στὸ κενό», καθὼς τὰ γραφόμενά του τὰ διέψευσαν, τὰ διαψεύδουν καὶ θὰ τὰ διαψεύδουν στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα τὰ πέντε λεξικά ποὺ προανέγραψα.

Ἀθανάσιος Ἀδέλλιος

ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ «ΑΦΡΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ»

Μιά ιστορική απάτη – μηχανορραφία
μὲ στόχο τὴν Ἑλληνικὴ Κληρονομιά

Θὰ ἤθελα σ' αὐτὰ ποὺ γράφει στὸ τεῦχος 245 τοῦ «Δαυλοῦ» (σελ. 15882) ὁ κ. Γ. Πετρόπουλος, ἀφιερωμένα στοὺς Μπερνάλ καὶ Τέμπλετον, νὰ προσθέσω τὰ παρακάτω, ὅχι ὁμῶς χιουμοριστικά, ὡς εἶναι τὸ σημείωμα τοῦ κ. Πετρόπουλου.

Πρὶν τὸν Μπερνάλ ὑπάρχει πληθώρα καλοθελητῶν προπομπῶν. Θὰ ἀναφέρω παρακάτω τοὺς πιὸ γνωστοὺς καὶ ἐπιτήδειους, ποὺ κατάφεραν ὄχι μόνο νὰ ἐπιβιώσουν βιογραφικά, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνουν ἡ «μαγιά» γιὰ τοὺς μπερναλιστὲς καὶ τοὺς ὁμοίους τους.

Ὁ ἀββᾶς Τερασὸν καὶ οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἀλεξάνδρειας

Ἀρχίζω μὲ τὸν περίφημο μοναχὸ ἀββᾶ Ζὰν Τερασὸν (ιη' αἰῶνας), ποὺ εἶχε καὶ ἔχει σημαντικὴ ἐπίδραση καὶ ἐπιρροή στοὺς σύγχρονους ἀρνητὲς τῆς ἑλληνικῆς κληρονομιάς, τὴν ὁποία ὄχι ἀπρογραμματίιστα προσπαθοῦν πολλοὶ νὰ ἐξοβελίσουν ἀπὸ τὸ βιογραφικὸ στερέωμα καὶ τὴν ἀληθινὴ (διότι ὑπάρχει σὲ μεγάλῃ ἔκταση καὶ ἡ πλαστὴ) ἱστορία. Ὁ μοναχὸς λοιπὸν αὐτὸς ὄχι λίγο-ὄχι πολὺ ἔλεγε, ἔγραφε καὶ ἰσχυριζόταν (ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἐπινοοῦσε), ὅτι στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχε ἓνα «Αἰγυπτιακὸ Μυστηριακὸ Σύστημα», ἀπὸ ὅπου προῆλθε καὶ τὸ τελετουργικὸ τῶν Ἑλευθεροτεκτόνων καὶ τὸ ὁποῖο σύστημα τὸ ἀντέγραψαν καὶ ἔκλεψαν οἱ Ἕλληνες. Ἡ ὑπαρξὴ ἐνὸς τέτοιου συστήματος συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν ἰδέα, πῶς ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία εἶναι «κλεμμένη», ἀφοῦ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ὑπόθεση ὅτι οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι εἶχαν ἓνα ἰδιαίτερο λόγο νὰ σπουδάζουν στὴν Αἴγυπτο καὶ ὅτι ὅλα ὅσα ἔγραψαν ἀργότερα στὰ Ἑλληνικά ἦταν στὴν ἀρχικὴ τους μορφή καὶ διατύπωση αἰγυπτιακῆ φιλοσοφίας.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι μνηστήρες, ποὺ διεκδικοῦσαν τὴν πατρότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀπὸ τοὺς πιὸ θρασεῖς καὶ σήμερα ἐπικίνδυνους εἶναι οἱ Σιωνιστὲς. Πρὶν δύο χιλιάδες χρόνια οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἀλεξάνδρειας ἐπέμεναν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐμπνεύστηκαν ἀπὸ τὸν δικὸν τους παλαιότερο πολιτισμό. Ὁ Πλάτων, ἔλεγαν, εἶχε δάσκαλο τὸν Μωυσῆ· ὁ μυθικὸς Ἕλληνας ἀοιδὸς Μουσαῖος δὲν ἦταν παρὰ ὁ ἴδιος ὁ Μωυσῆς⁽¹⁾. Ἀκόμα πιὸ κατηγορηματικὸς γιὰ τὴν ἐβραϊκὴ προέλευση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἦταν ὁ Ἑβραῖος

της Ἀλεξάνδρειας Ἀριστόβουλος (2ος π.Χ. αἰών), πού ἰσχυριζόταν, ὅτι οἱ Πυθαγόρας, Σωκράτης καί Πλάτων ἄκουαν τήν φωνή τοῦ θεοῦ, δηλαδή τοῦ Γιαχβὲ τῶν Ἑβραίων καί πίστευαν ὅτι αὐτὸς κυθερνᾷ τὸ σύμπαν⁽²⁾. Ὁ ἴδιος ἔλεγε, ὅτι οἱ παραπάνω Ἕλληνες φιλόσοφοι γνώριζαν καί μελετοῦσαν τὰ βιβλία τοῦ Μωυσῆ καί ὅτι ὁ Πλάτων πήρε πολλές ἰδέες ἀπὸ ἐκεῖ καθὼς καί ὁ Πυθαγόρας. Παρόμοιες παραδοξολογίες διατύπωσαν τόσο ὁ ἑβραιοφιλόσοφος Φίλων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὅσο καί ὁ ἑβραιοϊστορικός Φλάβιος Ἰώσηπος⁽³⁾, ἂν καί τὸ ρεκόρ παραπληροφόρησης καί διαστρέβλωσης τῆς ἱστορίας ἔχη ὁ φιλόσοφος τοῦ Β' αἰῶνα μ.Χ. Νουμήνιος ἀπὸ τὴν Ἀπάμεια τῆς Συρίας, πού εἶπε ὅτι «*Τί ἄλλο σημαίνει Πλάτων παρὰ Μωυσῆς στήν Ἀττική διάλεκτο*»⁽⁴⁾! Οἱ Ἑβραῖοι ἱστορικοὶ ἤθελαν νὰ ἀποδείξουν ὅτι οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι εἶχαν ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ σκέψη. Ἀργότερα ὅμως κάποιοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας (Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, Εὐσέβιος κ.ἄ.) ἐγίναν ἐχθρικώτεροι (πρὸς τὴν Ἑλλάδα) καί κατηγόρησαν τοὺς Ἕλληνες φιλοσόφους, ὅτι ὄχι μόνο ἔκλειψαν τὶς θρησκευτικὲς δοξασίες τῶν ὑαργάτων, ἀλλὰ μιμήθηκαν καί τὰ δόγματά τους⁽⁵⁾. Ἀς ἀφήσουμε ὅμως τοὺς Ἑβραίους, ἂν καί θὰ μπορούσαμε νὰ γράψουμε πάρα πολλά, καί ἂς δοῦμε καί ἄλλους ἀφροκεντριστές, πού ποδηγετοῦν σήμερα μιὰ διεθνὴ ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κίσιγκερ.

Δυστυχῶς βασικὲς ἑλληνικὲς πηγὲς τοῦ ἀφροκεντρισμοῦ εἶναι δύο: Ὁ Ἡρόδοτος καί ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης. Ὁ δεύτερος ἀποτελεσε πηγὴ γιὰ τὸν Σενεγαλέζο ἀνθρωπιστὴ Χέιγκ Ἀντα Ντιόπ, πού τὸ 1981 ἔγραψε στὸ βιβλίο του «Πολιτισμὸς καί Βαρβαρότητα»⁽⁶⁾ ὅτι θεωρεῖ τὴν Αἴγυπτο ὡς κύρια πηγὴ τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ, λέγοντας ἐπίσης ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἔφεραν τὸν πολιτισμὸ τους στὴν Ἑλλάδα τὴν περίοδο 1574-1293 π.Χ., χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρῃ τὶς πηγές του, ἀλλ' ὅτι ἀντλήσε τὶς πληροφορίες του ἀπ' ὅ,τι τοῦ εἶπαν κάποιοι Αἰγύπτιοι ἱερεῖς. Στὸ βιβλίο του ὁ Ντιόπ ἐπαναλαμβάνει τὸν ἰσχυρισμὸ του, ὅτι ὁ Κάδμος, ὁ Κέκροψ, ὁ Δαναὸς καί ὁ Ἐρεχθεὺς ἦταν ὅλοι τους Αἰγύπτιοι μαῦροι καί ὅτι ὁ Κάδμος ἦταν νεγροειδὴς ἀπὸ τὴ Χαναάν.

Σύμφωνα ὅμως μὲ ὅλες τὶς ἀρχαιοελληνικὲς πηγὲς ὁ Κέκροψ ἦταν στὴν κυριολεξία αὐτόχθων καί ξεπῆδησε ἀπὸ τὴν Ἀττικὴ γῆ. Ἐπίσης ὁ Ἐρεχθεὺς ἦταν γηγενὴς Ἀθηναῖος, καταγόμενος ἀπὸ τοὺς πρῶτους βασιλιάδες τῆς Ἀττικῆς. Ὁ Δαναὸς ἦταν ἑλληνικῆς καταγωγῆς καί γεννῆθηκε μὲν στὴν Αἴγυπτο, ἀλλὰ γύρισε στὴν πατρίδα του τὴν Ἑλλάδα, ὅπου τὸν καλοδέχθηκαν στὸ Ἄργος. Ὁ Κάδμος ἦλθε ἀπὸ τὴν Τύρο τῆς Φοινίκης καί ἱδρύσε τὴ Θήβα καί ἡ κόρη του Σεμέλη ἐνώθη μετὰ τὸ Δία καί γέννησε τὸ θεὸ Διόνυσο.

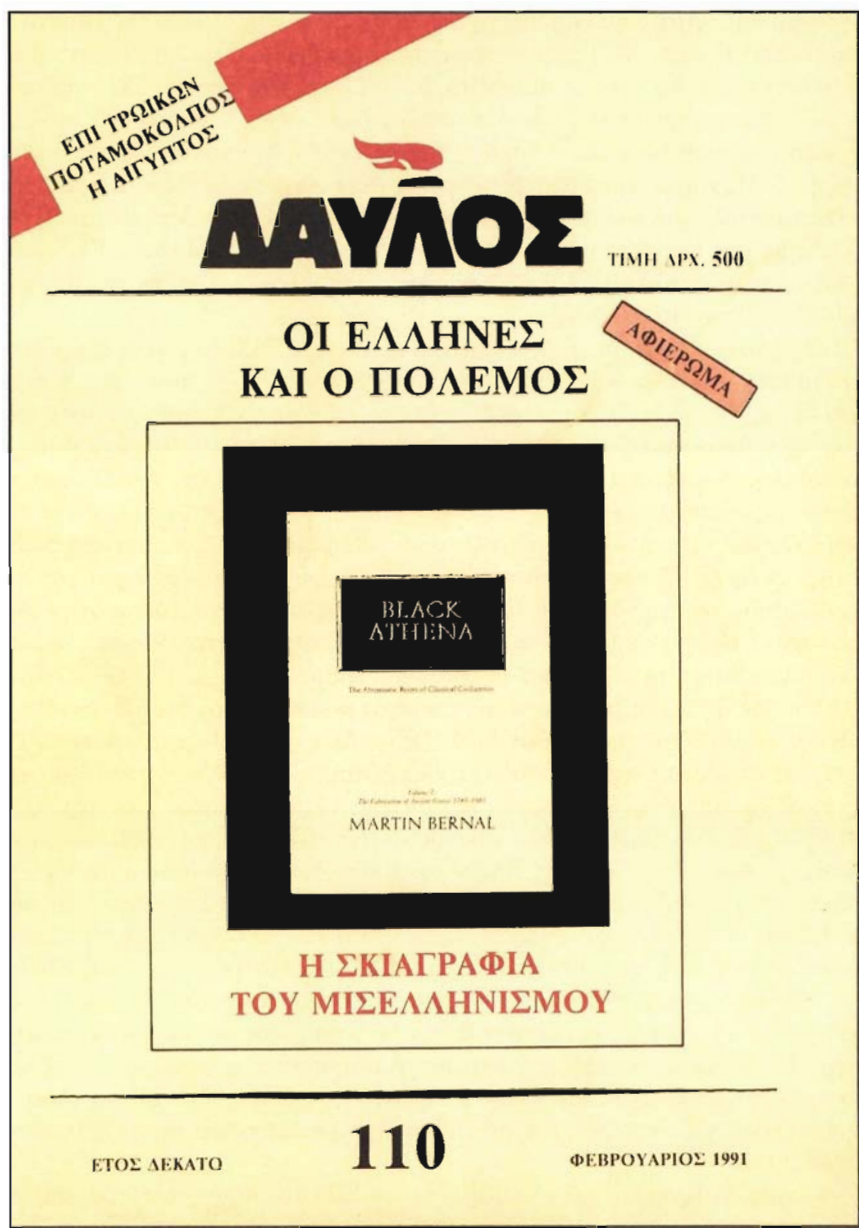
Μπέν Γιοχάναν καὶ Μάρτιν Μπερνάλ

Τὸ 1993 ὁ Μπέν Γιοχάναν ἔδωσε μιὰ διάλεξη στὸ Κολλέγιο Γουέλσλι στὴ μνήμη τοῦ Μάρτιν Λούθηρ Κίνγκ. Ὁ δῆθεν αἰγυπτιολόγος εἶπε, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης πῆγε στὴν Αἴγυπτο μὲ τὸν Ἀλέξανδρο καὶ ἔκλεψε τὴ σοφία τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ τὴ (Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐνῶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲν πῆγε ποτέ του στὴν Αἴγυπτο καί ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἱδρύθηκε 25 χρόνια μετὰ ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀριστοτέλη). Τὴν πιὸ ὠλοκληρωμένη ὅμως

περιγραφή της ύποτιθέμενης κλοπής τῇ βρίσκουμε στο βιβλίο «Κλεμμένη Κληρονομιά» τοῦ Τζώρτζ Μ. Τζέιμς (1954), πού δίδασκε Ἑλληνικά καί μαθηματικά στα κολλέγια τοῦ Ἀρκάνσας. Φαίνεται, ὅτι ὁ Τζέιμς ἔγραψε τὴν «Κλεμμένη Κληρονομιά», βασιζόμενος σέ μασονικά κείμενα καί στηριζόμενος στο βιβλίο τοῦ Βάιλ, μασόνου 32ου βαθμοῦ, «Ἀρχαία Μυστήρια στὴ Σύγχρονη Μασονία» 1902⁽⁷⁾. Τοῦτο δέ, διότι χαρακτηριστικὴ ιδιότητα τοῦ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ εἶναι ἡ εὐφάνταστη προσκόλλησή του στὴ θρησκεία καί τὰ σύμβολα τῶν Αἰγυπτίων. Τὴν ιδέα τῆς «Κλεμμένης Κληρονομιάς» τὴν ἐκλαίκευσε πρῶτος ὁ Μᾶρκος Γκαρδέν (θὰ τὸν δοῦμε παρακάτω) τὸ 1920, ἐνῶ ἡ τελικὴ καί ὠλοκληρωμένη τῆς μορφή καί θεωρία ὀφείλεται στὸν Τζέιμς.

Ὁ Τζέιμς ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ πνευματικὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος ἦταν ἐχθρικό πρὸς τὴ φιλοσοφία καί πὼς οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχαν δημιουργικὲς δυνάμεις. Ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι λαὸς κυρίως ἐριστικός καί ἐλάχιστα στοχαστικός. Δὲν ἀναγνωρίζει στοὺς Ἕλληνες καμμία ἐπιτυχία. Ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔγραψε τόσα βιβλία, καί τὸν Σωκράτη τὸν ἀναφέρει ὡς «ὑποτιθέμενο» δάσκαλο τοῦ Πλάτωνα. Ὁ Τζέιμς παραθέτει παραπλανητικὲς πηγές, καί ὁ ἀναγνώστης μένει μὲ τὴν ιδέα μιᾶς καλοπίστητης ἐπιστημονικῆς κριτικῆς... Στὴν πραγματικότητα ὅμως οὔτε στὴν «Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας» τοῦ Τσέλερ (1981) οὔτε στο «Μεσογειακό Κόσμο στὴν Ἀρχαιότητα» τοῦ Στάνφορντ (1938) πού παραπέμπει, δὲν ὑπάρχει καμμία ἀναφορά, πού νὰ δικαιολογῇ τὴν ιδέα τῆς «Κλεμμένης Κληρονομιάς». Ὁ Τζέιμς πιστεύει, ὅτι ὁ Μωυσῆς ἦταν μυημένος στα αἰγυπτιακά μυστήρια καί ὅτι ὁ Σωκράτης εἶχε φθάσει στο βαθμὸ τοῦ ἀρχιμασόνου!!! Ὅπως ὅλοι οἱ ἐλευθεροτέκτονες ὁ Τζέιμς θεωρεῖ, ὅτι τὸ «Αἰγυπτιακὸ Μυστηριακὸ Σύστημα» εἶναι ἡ βάση γιὰ ὅλες τὶς μυστηριακὲς θρησκείες στὴν Ἑλλάδα καί ἄλλοι. Ἡ μεγάλη στοὰ τοῦ Λουξορ εἶχε, ὑποτίθεται, παραρτήματα σὲ ὅλο τὸν κόσμο ἕως καί στοὺς γηγενεῖς πληθυσμοὺς τῆς νότιας Ἀμερικῆς: Μάγιας, Ἀζτέκους καί Ἰνκας. Τὸ σύστημα ὅμως αὐτὸ οὐδέποτε ὑπῆρξε καί οἱ συσχετίσεις του εἶναι φανταστικές. Στὴν πραγματικότητα ὁ Τζέιμς καί οἱ ἄλλοι ἀφροκεντριστές, προκειμένου νὰ στηρίξουν τὴν ἐπιχειρηματολογία τους, παράβλεψαν πολλὰ ἱστορικά γεγονότα ὡς π.χ. ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας κτίστηκε τὸ 297 π.Χ. καί ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης πέθανε τὸ 322, δηλαδή πρὶν 25 χρόνια, κι ἐπομένως δὲν θὰ μπορούσε νὰ κλέψῃ κάτι πού δὲν ὑπῆρχε. Παρόμοιες ἀνακρίβειες καί παραπλανητικὲς ψευδολογίες βρίσκουμε πάρα πολλές στα κείμενα τῶν ἀφροκεντριστῶν, γεγονὸς πού ἀποδεικνύει περίτρανα ὅτι εἶναι χαλκευμένες καί ὅτι ἀπλᾶ ἐξυπηρετοῦν διάφορες ἐξουσιαστικὲς σκοπιμότητες.

Ἡ «Κλεμμένη Κληρονομιά» ἐνθάρρυνε καί ἄλλους συγγραφεῖς, νὰ διατυπώσουν παραπλανητικοὺς καί ἐξωφρενικοὺς ἰσχυρισμοὺς γιὰ τὴν ἀρχαία ἱστορία. Ἔτσι ὁ μαθητὴς τοῦ Τζέιμς, ὁ Μπέν Γκοζοῦρ Γιολάναν, στο βιβλίο του «Ἀφρική, ἡ Μάνα τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ» περιγράφει, πὼς οἱ Ἕλληνες ἔκαναν τὰ πάντα, γιὰ νὰ ἀντιγράψουν καί νὰ πλαστογραφήσουν τὶς ιδέες τῆς Κεϊμέτ (δηλαδή τῆς Αἰγύπτου) καί τῶν ἄλλων μεγάλων πολιτισμῶν τῆς κοιλάδας τοῦ Νείλου καί πὼς οἱ δυτικοὶ συγγραφεῖς ἔκρυψαν τὴν μεγάλη ὀφειλὴ τῶν Ἑλλήνων

Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ α' τόμου τοῦ διβλίου «Μαύρη Ἀθηνᾶ» τοῦ Ἀμερικανοεβραίου Μάρτιν Μπερνάλ, πὺ ἀποτελεῖ τὸ «εὐαγγέλιο» τοῦ σημερινοῦ Ἀφροκεντρισμοῦ, οἱ ρίζες τοῦ ὁποίου ὅμως πηγαίνουν 2000 χρόνια πίσω. (Ἡ φωτοτυπία τοῦ ἐξωφύλλου παρουσιάσθηκε, ὡς ἄνω, στὸ τεῦχος 110 τοῦ «Δαυλοῦ», τὸν Φεβρουάριο 1991, ὅπου ἔγινε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα εὐρύτατη κριτικὴ τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἀπάτης ἀπὸ τὸν συνεργάτη μας κ. Κων. Γεωργανᾶ.)

πρὸς τὴν Αἴγυπτο. Ὁ ἴδιος ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἔσθῃσε τὰ ὀνόματα τῶν Ἀφρικανῶν συγγραφέων καὶ ἔβαλε τὸ δικό του ὄνομα στὰ ἔργα αὐτά, πού γραφτήκαν χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴ γέννησή του.

Φθάνουμε τώρα στὸν σύγχρονο ἐκφραστή τῆς ἱστορικῆς ἀπάτης, στὸν περίφημο Μπερνάλ, πού φαίνεται ὅτι τὸ βιβλίο του «Μαύρη Ἀθηνᾶ» ἀποτελεῖ τὸ εὐαγγέλιο τῆς παραπληροφόρησης καὶ τῆς ἱστορικῆς ἀπάτης μὲ ἀνυπολόγιστες ζημιές γιὰ ἐμᾶς καὶ τὴ σύγχρονη ἱστορικὴ ἀλήθεια. Κατὰ τὸν Μπερνάλ⁽⁹⁾, οἱ Ἕλληνες ἀποσιωποῦσαν τὶς ξένες ρίζες τοὺς γιὰ λόγους πολιτισμικῆς ὑπερηφάνειας. Κεντρικὴ ἰδέα στὸ ἔργο τοῦ Μπερνάλ εἶναι, ὅτι ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ὀφείλει πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά του στὶς ἐπιρροές πού δέχθηκε ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, ἰδίως ἀπὸ τὴ Φοινίκη καὶ τὴν Αἴγυπτο. Τὸ γεγονός αὐτό, λέει ὁ Μπερνάλ, τὸ ἀποδέχονταν σχεδὸν πλήρως πολλοὶ Ἕλληνες συγγραφεῖς ὅχι μόνο τῆς ὑστερῆς ἀρχαιότητος ὅπως ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ἀλλὰ καὶ τῆς κλασσικῆς περιόδου ὅπως ὁ Ἡρόδοτος, πού ἀναγνωρίζει τὴν πρωτοκαθεδρία τῆς Αἰγύπτου ἰδίως στὸν τομέα τῆς θρησκείας καὶ λατρείας τῶν θεῶν ὅπως λ.χ. ἡ Ἀθηνᾶ ταυτίζεται μὲ τὴν Αἰγύπτια θεὰ Νηίθ. Ἀπὸ ἐδῶ προήλθε καὶ ὁ τίτλος «Μαύρη Ἀθηνᾶ», ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸν Μπερνάλ καὶ τοὺς ἄλλους ἀφροκεντριστὲς ὁ ἀρχαῖος αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς ἦταν ἀφρικανικὸς καὶ μαῦρος. Οἱ Εὐρωπαῖοι μελετητὲς τοῦ 19ου αἰῶνα, ὑποστηρίζει ὁ Μπερνάλ, στὴν προσπάθειά τους νὰ προῦάλουν μιὰ «ἀρία» εἰκόνα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, παρασιωποῦσαν τόσο τὸν ἀφρικανικὸ χαρακτήρα τῆς Αἰγύπτου ὅσο καὶ τὴν ὀφειλὴ τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ στὸν αἰγυπτιακό. Ὅμως στὶς παραδοξολογίες τοῦ Μπερνάλ ἀπάντησαν πολλοὶ ἐξέχοντες συγγραφεῖς καὶ ἰδίως ἡ Μαίρη Λέφκοβιτς μὲ τὸ βιβλίο τῆς «Μαύρη Ἀθηνᾶ, Μῦθοι καὶ Πραγματικότητα». Τὸ βιβλίο αὐτό, τὸ σύγγραμμα τοῦ φίλου μου Κ. Βαμβάκᾶ «Οἱ Θεμελιωτὲς τῆς Δυτικῆς Σκέψης»⁽¹⁰⁾ καὶ τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ «Δαυλοῦ» ἀποτέλεσαν τὴ βάση καὶ βιβλιογραφική μου ἐνημέρωση γιὰ τὰ γραφόμενά μου στὸ σημεῖωμα αὐτό καὶ τὸ δηλώνω αὐτό – γιὰ λόγους ἀκαδημαϊκῆς δεοντολογίας.

Πῶς «κολακεύονται» οἱ Νέγροι τῆς Ἀμερικῆς

Ἄν θέλουμε νὰ δώσουμε μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐξήγηση στὴν ὑπόθεση τῆς «Κλεμμένης Κληρονομιάς», θὰ πρέπει νὰ ἀκούσουμε τὸν καθηγητὴ τῆς ψυχολογίας στὸ Πίτσερ Κόλλετζ τῆς Καλιφόρνιας δρᾶ Χάλφοντ Φέρτσαϊλντ, πού λέει ὅτι «*ἡ μεταμορφωτικὴ ἐπίδραση πού ἀσκεῖ στὸ ἀφροαμερικανικὸ ἀκροατήριο ὁ μῦθος τῆς “Κλεμμένης Κληρονομιάς”, ὀφείλεται στὸ ὅτι οἱ περισσότεροὶ μαῦροὶ Ἀμερικανοὶ ἀνατράφηκαν σὲ ἓνα πολιτισμὸ, πού ἵποδαθμίζει ἢ ἀγνοεῖ τὴ δική τους συμβολή*». Κατὰ τὸν Φέρτσαϊλντ τὸ νὰ μαθαίνουν οἱ Μαῦροι πῶς οἱ Ἕλληνες ἔκαναν τὶς σημαντικώτερες ἐρευνές τους στὴν Ἀφρική, τοὺς ἐνδυναμώνει ὥστε νὰ διεκδικήσουν τὴ θέση πού τοὺς ἀξίζει ὡς ἰσότιμα μέλη τῆς σύγχρονης κοινωνίας.

Αὐτὸ τὸ οὐτοπικὸ ὄραμα τῆς μαύρης Αἰγύπτου ὡς λίκνου τοῦ πολιτισμοῦ ἐνέπνευσε ἓναν ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους Μαύρους ἡγέτες τοῦ 20οῦ αἰῶνα, τὸν Μάρκους Μόσια Γκαρβέν. Ἀρχικὰ ὁ Γκαρβέν ἐντάχθηκε στοὺς μασόνους, ἀλλὰ

τελικά αποχώρησε απ' αυτούς και ίδρυσε την UNIA (Universal Negro Improvement Association, δηλαδή Παγκόσμια Όργάνωση για τη Βελτίωση των Νέγρων). Η UNIA ήταν περίπου ώργανωμένη κατά τα μασονικά πρότυπα, δηλαδή είχε ένα σημαντικό φιλανθρωπικό σκοπό (στο καταστατικό της), που ήταν το αντίστοιχο με το των μασόνων, και διέθετε ένα «ήγεμόνα» κατ' αντιστοιχία με τον «αυτοκρατορικό ήγεμόνα» του μαύρου μασονικού, αρχαίου αιγυπτιακού-αραβικού τάγματος. Νέος ακόμα ο Γκαρβέν ενδιαφέρθηκε για την ιστορία της Αφρικής και την αφρικανική καταγωγή επιφανών ανδρών, για να νιώσουν οι Μαύροι υπερηφάνεια για τη φυλή τους και μίσος για τους λευκούς δυνάστες. Ο Νέγρος, έλεγε ο Γκαρβέν, κυβέρνησε τον κόσμο όταν οι λευκοί ήταν άγριοι και ζούσαν στις σπηλιές και πώς στα αρχαία χρόνια χιλιάδες Νέγροι καθηγητές, δίδασκαν στα πανεπιστήμια της Αλεξανδρείας, που έδωσε στον κόσμο τον πολιτισμό, ενώ ή Ελλάδα και η Ρώμη έκλεψαν από την Αίγυπτο τα γράμματα και τις τέχνες.

Τι υποτίθεται όμως ότι έκλεψαν οι Έλληνες από τους Αιγυπτίους; Υπάρχουν άραγε κάποια κείμενα, και ποιά είναι αυτά, που να πιστοποιούν συγκεκριμένα ότι η Ελληνική Φιλοσοφία κλάπηκε από τους Αιγυπτίους; Με ποιόν τρόπο μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα αιγυπτιακά υλικά, τη στιγμή που κανένας δεν αναφέρει κάτι το συγκεκριμένο για την παραπάνω μεταφορά; Στην πραγματικότητα ο Τζέιμς, προκειμένου να στηρίξει την επιχειρηματολογία του, παράβλεψε και αγνόησε πολλές ύπαρκτες ιστορικές μαρτυρίες.

Πρώτα-πρώτα καμμία αρχαία πηγή δεν αναφέρει, ότι οι Αλέξανδρος και Αριστοτέλης –πέραν του ότι δεν συμβιβάζεται χρονολογικά– λεηλάτησαν τη Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας. Ο φιλόσοφος Αριστοτέλης ήταν μὲν παιδαγωγός του Αλεξάνδρου, αλλά δεν τον ακολούθησε στην Αλεξάνδρεια. Η βιβλιοθήκη ιδρύθηκε το 297 π.Χ. υπό την διεύθυνση του Φαληρέως, μαθητού του Αριστοτέλη και τα περισσότερα βιβλία της ήταν γραμμένα στα Ελληνικά. Ο Τζέιμς δεν αναφέρεται καθόλου σ' αυτά τα ζητήματα και άντ' αυτού όμιλει για σιωπή της ιστορίας, παράδειγμα τη συνωμοσία κατά της Αιγύπτου. Το γεγονός, ότι κανένα ιστορικό ντοκουμέντο δεν αναφέρει πουθενά ότι ο Αριστοτέλης επισκέφθηκε την Αίγυπτο, σημαίνει κατά τον Τζέιμς, ότι ο φιλόσοφος και οι σύγχρονοί του έσκεμμένα απέκρυψαν αυτό το γεγονός, για να μην μαθευτεί ότι η Αίγυπτος και όχι η Ελλάδα ήταν η πραγματική πηγή της δήθεν πρωτότυπης φιλοσοφίας της. Με το ίδιο έπιχείρημα θά μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι ο Αριστοτέλης άντέγραψε την ινδική φιλοσοφία ή ότι η «σιωπή της ιστορίας» έξηγει την εξαφάνιση του «Αιγυπτιακού Μυστηριακού Συστήματος», που στην πραγματικότητα δεν ύπηρξε ποτέ. Το σύστημα αυτό, λέει ο Τζέιμς, το κατάργησαν οι Ρωμαίοι, έπειδή δεν μπορούσαν να καταλάβουν τις άνώτερες μεταφυσικές διδασκαλίες και ζήλευαν τον άνώτερο πολιτισμό των Μαύρων!

Η τελική κατά τον Τζέιμς απόδειξη, ότι ο Αριστοτέλης έκλεψε την Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας είναι, ότι ο Αριστοτέλης το 200 π.Χ. είχε μόνο 200 βιβλία, τα όποια έγιναν κατά μερικούς το 200 μ.Χ. 1000 και έπομένως τα 800 είναι κλεμμένα. Αλλά η πραγματικότητα είναι, ότι τα βιβλία του Αριστοτέλη είναι 106 και άλλα 19 νόθα. Ο Τζέιμς βέβαια δεν περιορίζεται μόνο στον Αριστοτέλη και λέ-

ει ότι και άλλοι πολλοί “Έλληνες φιλόσοφοι άντέγραψαν τούς Αίγυπτίους, ιδίως από τήν αίγυπτιακή Βίβλο των Νεκρών. “Έτσι, λέει, οί θεωρίες του Πυθαγόρα για τή μετεμψύχωση ήταν αίγυπτιακής προέλευσης, έστω και άν οί Αίγύπτιοι δέν πίστευαν στη μετεμψύχωση. “Επίσης, λέει ό Τζέιμς, τόσο ό Πλάτων όσο και ό Σωκράτης και οί Προσωκρατικοί έκλεψαν τήν αίγυπτιακή σοφία και τήν παρουσίασαν για δικιά τους. “Ο Τζέιμς, πέραν των πηγών του “Ηροδότου, Διοδώρου και Κλήμη, αναφέρεται και σέ μιá άλλη μεταγενέστερη πηγή, που λέγεται «Τά “Ερμητικά», δηλαδή λόγιοι του “Ερμή του Τρισμέγιστου, έγγονου του θεού “Ερμή, που ταυτιζόταν με τον Αίγύπτιο θεό Θώθ. “Αλλά, όπως απέδειξε ό “Ισαάκ Καζομπόν τό 1614 μ.Χ., ή μικρή αυτή συλλογή κειμένων, τά όποια μερικοί τά αναβιβάζουν σέ 40 βιβλία, δέν μπορεί νά είναι τόσο αρχαία, όπως πίστευε ό “Ιάμβλιχος και άλλοι αρχαίοι όμότεχνοί του, αφού ή συγγραφέας ή οί συγγραφείς είναι έπηρεασμένοι από εκείνους ακριβώς τούς φιλοσόφους, που υποτίθεται ότι ενέπνευσε ό “Ερμής ό Τρισμέγιστος και ιδίως τον Πλάτωνα. “Επειδή ό “Ερμής ήταν προστάτης των οικοδόμων, οί έλευθεροτέκτονες ενδιαφέρθηκαν για τή γνώση και τίς μαγικές τέχνες που συνδέονται με τό όνομά του, ενώ τό σύνολο των πληροφοριών γι’ αυτόν κινείται στην περιοχή του μύθου και του συμβολισμού⁽¹¹⁾.

“Η ιδέα του Τζέιμς, ότι υπήρχε ένα διεθνώς διαδεδομένο «Αίγυπτιακό Μυστηριακό Σύστημα», δέν απέδειχθη, αλλά φαίνεται ότι τό μόνο που υπήρχε ήταν ένα αρχείο ανάλογο για τή λατρεία της “Ισιδος, άν και οί Αίγύπτιοι δέν λάτρευαν τον “Οσιρι αλλά τον θεό “Αμμωνα Ρά. Πάντως ό Τζέιμς δέν έξηγεί, γιατί ή μεγάλη στοά ώνομαζόταν “Οσιριακή...

“Οργανωμένη πλαστογράφηση τής “Ιστορίας

“Αφροκεντρισμός λοιπόν δέν είναι καινούργιο φρούτο του Μπερνάλ αλλά μιá συνεχής ώργανωμένη προσπάθεια πλαστογράφησης τής ιστορίας, με τελικό σκοπό νά άπαξιώσει τήν έλληνική συμβολή στη διεθνή σκέψη και ιδίως στη διαμόρφωση του Εύρωπαϊκού Πολιτισμού. “Απλά σήμερα έχουμε τον «2ο γύρο εν έξελίξει» (έλεπε «Δαυλός», σελ. 15744-45, “Απρίλιος 2002) και, άν δέν λάβουμε τά μέτρα μας, θά πάθουμε ό,τι πάθαμε στο «Μακεδονικό»: θά ξυπνήσουμε ήττημένοι. “Η κ. Λέφκοβιτς βέβαια τόσο με τό βιβλίο της «Μάυρη “Αθηνά» όσο και με άλλα της δημοσιεύματα («Δαυλός», σελ. 15851, Μάιος 2002) και διαλέξεις όπως και ή πλούσια βιβλιογραφία που παραθέτει ό κ. Κωνσταντίνος Γεωργανάς («Δαυλός», σελ. 15852-15858, Μάιος 2002), υάζουν αρκετά καλά τά πράγματα στη θέση τους, αλλά υπάρχουν τόσες παραποιήσεις και παραπληήσεις, ώστε τό θέμα θά τραβήξει πάρα πολύ. Γενικά όμως μπορούμε νά πούμε ότι, ενώ δέν υπάρχει καμμία απόδειξη ότι ό αίγυπτιακός πολιτισμός ήλθε στην “Ελλάδα κι ούτε ότι οί “Έλληνες έκλειψαν τίποτε από αυτόν, υπάρχουν χιλιάδες αποδείξεις για τό αντίθετο· και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αφορά στο ταξίδι του Σόλωνα στην έερη πόλη Σάιδα, όπου οί ιερείς της πόλης αυτής άποκάλυψαν και ώμολόγησαν, ότι ή Σάις ήταν προκατακλυσμαία άποικία των “Αθηναίων και ότι, σύμφωνα με τά αρχεία του ναού, είχε ίδρυθι 8000 χρόνια πριν από τήν έπίσκεψη εκείνη του Σόλωνα (595 π.Χ.). «Προστάτιδα τής πόλης είναι μιá

θεὰ πὺν ὀνομάζεται στὰ Αἰγυπτιακὰ Νηῖθ καὶ στὰ Ἑλληνικὰ Ἀθηνᾶ καὶ αὐτὸ τοὺς κάνει νὰ ἀγαποῦν πολὺ τοὺς Ἀθηναίους καὶ νὰ ἰσχυρίζονται πὺς εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο συγγενεῖς τους⁽¹²⁾». Τί τὰ θέλετε ὅμως, ὅταν ἐμεῖς θγάζουμε μόνοι μας τὰ μάτια μας; Τί μᾶς φταίνει οἱ Μπερνάλ, Τζέιμς, Τερασόν, Γκαρδέν κ.ἄ., ὅταν Ἑλληνες συγγραφεῖς καὶ ἐρευνητὲς συναγωνίζονται τοὺς παραπάνω ξένους καὶ γράφουν λεξικά (ὅπως ἡ κ. Τέση Σαλῆ τὸ «Λεξικὸ Μυκηναϊκῶν Τεχνικῶν Ὁρῶν»), πὺν ἐκτρέπουν τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια μὲ παραπλανητικὲς διδλιογραφικὲς παραπομπές (ἐχθρικές γιὰ τὴν Ἑλλάδα) καὶ ἀποσιώπηση ἄλλων πιὸ ἐγκυρων ἀλλὰ μὲ διαφορετικὴ ἀποψη (δηλαδή συμφέρουσα γιὰ τὴν Ἑλλάδα) συγγραφῶν ἀκόμα καὶ τοῦ Ἑβραίου Γιαχούντα.

Δυστυχῶς ἡ ἀλήθεια καὶ μάλιστα ἡ ἱστορικὴ ἔχει γίνει σήμερα σπάνιο εἶδος καὶ ἡ παραπληροφόρηση ἀποτελεῖ τὸν κανόνα. Ὅπου καὶ ἂν γυρίσης, ψέματα θὰ ἀκούσης ἀπὸ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα. Τί τοὺς θέλουμε λοιπὸν τοὺς Μπερνάλ καὶ τοὺς ψέγουμε; μᾶς φθάνει πὺν ἔχουμε τοὺς ντόπιους παραχαράκτες, πὺν μᾶς ὁδηγοῦν στὴν παραπληροφόρηση καὶ τὴν ἀπαξίωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κίσιγκερ καὶ ὅποιων ἄλλων κρύβονται ἀπὸ πίσω του. Εὐτυχῶς πὺν βρίσκουμε λίγη παρηγοριά στὴ Λέφκοβιτς κ.ἄ. Πιστεύω ὅμως ὅτι τίποτε δὲν γίνεται τυχαῖα καὶ ἀπρογραμματίιστα καὶ ὅτι τίποτε δὲν εἶναι καλοπροαίρετο. Σίγουρα πάντα ὑπάρχει κάποιος ἀπὸ πίσω, πὺν ὁδηγεῖ καὶ καθοδηγεῖ τὰ πάντα καὶ ἡ διεθνὴς συνωμοσία θὰ προσπαθῇ νὰ περάσῃ τὶς θέσεις της, μόλις βρῇ ἐμᾶς νὰ κοιμώμαστε ὅπως τώρα. Σίγουρα ὑπάρχουν κέντρα ἀποφάσεων καὶ κατευθύνσεων, πὺν ὁδηγοῦν τὶς δυνάμεις τοῦ σκότους, γιὰ νὰ καλύψουν καὶ νὰ ἐξαφανίσουν τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθεια. Τὸ θέμα εἶναι, τί κάνουμε ἐμεῖς καὶ πὺς θὰ πολεμήσουμε τὸν ἀντίπαλο.

Βιβλιογραφία:

1. Chailley Jacques, «The Magic Flute», Masonic Opera, μτφρ. Herbert Weinstock (New York, Alfred A. Knopf 1971), p. 240.
2. Chailley, «The Magic Flute», Masonic Opera, pp. 119-21.
3. Donadom Sergio, «The Eighteenth Century», μτφρ. Elizambeth Poore-Francesco L. Rossi (Torino. Inst. Bancario, San Paolo 1990, p. 78).
4. Terrason Jean, «Life on Sethos», μτφρ. T. Lediard (London, I. Walthoe, 1732), p. 72.
5. Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς, «Στρωματεῖς», 63 1.15.69, Ἐῦδοξος, T18, T. Lassette.
6. Diop Cheikh Anta, «Precolonian Black Africa» (1960), μτφρ. Harold Salemsen, Brooklyn N. Y., Laurence Hills Books 1987.
7. Vail Charley, «The Ancient Mysteries and Modern Masonry», Chesapeake N. Y., ECA Associates 1991.
8. Ben-Jochannan Yasef A. A., «Origin of the Major Western Religions», Baltimore: Black Classic Press 1991.
9. Bernal Martin, «Black Athena, The Afroasiatic Roots of Classical Civilization, I The Fabrication of Ancient Greece», Rutgers, N. J. Rutgers Univ. Press 1991, II «The Archeological and Documentary Evidence», Rutgers 1991.
10. Βαμβακᾶς Κ., «Οἱ Θεμελιωτὲς τῆς Δυτικῆς Σκέψης», ἐκδόσεις Κρήτης, Ἡράκλειο 2001.
11. Ἰωαννίδης Παντελῆς, «Ἐρμῆς ὁ Τρισμέγιστος», Ἐκδόσεις Δίον. Ἀθήνα 1997, σελ. 9.

Δρ Ἀναστάσιος Κοδάτσης

Καθηγητὴς Βιοχημείας καὶ Τοξικολογίας
τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

PETER GAY, Διαφωτισμός: Ο Βολταίρος συζητά με τὸν Λουκιανὸ καὶ τὸν Ἑρασμο

Ὁ καθηγητὴς Πήτερ Γκαίυ, ὡς καλὸς γνώστης τῆς βιβλιογραφίας τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἐτόλμησε ἓνα δύσκολο ἐγχείρημα: νὰ πραγματοποιήσει τὴν ἰδέα τοῦ διαφωτιστῆ ἱστορικοῦ Γιβδωνος γιὰ συγγραφή ἑνὸς διαλόγου ἀνάμεσα στὸν Βολταίρο, τὸν Λουκιανὸ καὶ τὸν Ἑρασμο.

Δυστυχῶς ὅμως παρὰ τὸ μεγαλεπίβολο τῆς προσπάθειάς του ὁ κ. Gay δὲν τὰ καταφέρει. Περιορίζεται σὲ μιὰ ἀπλοϊκὴ προσέγγιση πέντε θεματικῶν ἐνοτήτων (νεωτερικότητα, ἱστορία, αἰσιοδοξία, φαντασία, ὑπαρξισμός), ἡ ὁποία διακρίνεται ἀπὸ μιὰ ρηχὴ περιγραφὴ μετανεωτερικῆς ἀντιλήψεως ἀγγλοσαξωνικοῦ τύπου, ὅπου ὁ Διαφωτισμὸς ἀντιμετωπίζεται μᾶλλον ἐπιφανειακὰ καὶ ἀνοῦσια. Ὁ συγγραφέας δὲν ἐμβαθύνει καὶ τὸ κείμενο δὲν παρουσιάζει οὔτε φιλοσοφικὴ συνοχή οὔτε ἱστορικὴ συνέχεια. Περισσότερο πρόκειται γιὰ ἀπολογία τοῦ Βολταίρου ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Διαφωτισμοῦ ἀπέναντι στὸν αὐστηρὸ Χριστιανὸ δικάστη Ἑρασμο μὲ ἄχρωμο καὶ ἄοσμο ἐπιδεικτικὴ (καὶ ὀλίγον χριστιανόφιλο) τὸν Λουκιανὸ, παρὰ γιὰ φιλοσοφικὸ διάλογο μὲ στόχο τὴν ἀναλυτικὴ καὶ συνθετικὴ παρουσίαση τῶν θέσεων καὶ τῶν ἀντιθέσεων τῶν τριῶν αὐτῶν διανοητῶν. Ἡ κατὰ τὸ δοκοῦν τοῦ συγγραφέως τοποθέτησή τους, δίνει πολλὰ φορὲς τὴν ἐντύπωση, ὅτι εἶναι ὑπερπλουστευμένη καὶ αὐθαίρετη.

Κάτι ἄλλο ποῦ προκαλεῖ ἐντύπωση εἶναι ἡ περὶ Ἑβραίων ἐμμονὴ τοῦ κ. Gay (ἀλήθεια, γιὰτὶ ἄλλαξε τὸ ἐπώνυμό του ἀπὸ Fröhlich σὲ Gay:). Κατ' ἀρχὴν καταβάλλει προσπάθεια νὰ ὑποσκάψῃ τὴν ἐρμηνεία τοῦ Χιούμ, ὅτι τὸ μένος τῶν λαῶν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κατὰ τῶν Ἑβραίων ὠφειλόταν στὴν μισητὴ ἐπίδοση τῶν τελευταίων σὲ τοκογλυφία καὶ κερδοσκοπία (σελ. 64-65). Ἐπίσης κάνει λόγο γιὰ ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιστημονικῆς πανουργίας τῶν ναζιστῶν σὲ ἑκατομμύρια ἄθωα θύματα (ἀραγε περὶ ἐβραϊκοῦ ὁλοκαυτώματος ὁ λόγος!). Καὶ σὲ ὅλα αὐτά, σημειώνει ὁ «Ἀμερικανὸς» καθηγητὴς Gay, προβάλλουν ἀντίσταση μόνον οἱ Ἑβραῖοι μὲ τὴ βοήθεια Ὁλλανδῶν (!), Δανῶν (!) καὶ μερικῶν ἀξιόπρεπῶν Γερμανῶν (νὰ καγχάσουμε ἢ νὰ φριξοῦμε μ' αὐτὲς τὶς ἀνιστόρητες ἀρλοῦμπες;) (σ. 82).

«Τὰ νοσήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον»

Τέτοιας ἔκτασης καὶ ἔντασης θρησκοληπτικὸ ἐνδιαφέρον στὸν Παλαιδιαθηκικὸ φονταμενταλισμὸ ἀπὸ ὀρθόδοξο πανεπιστημιακὸ δάσκαλο τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς βάζει τὴ σκέψη καὶ τὸ λόγο μου σὲ λειτουργία ἄμυνας τῶν «πατρῶων ἐλληνικῶν πολισμάτων» σ' ἀντίθεση μὲ τὴν Ἰουδαιοθεοκρατικὴ βαρβαρότητα ἄλλοτε καὶ τώρα. Καὶ γίνομαι πιὸ συγκεκριμένος. Ἐκεῖνο ποῦ μὲ θλίβει εἶναι ἡ ἐπιλογὴ τοῦ θέματος τοῦ κυρίου Γ. Παπαγιαννόπουλου, ὁμοτίμου καθηγητοῦ: «Τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Πεντάτευχον νοσήματα». Καλὰ ὁλόκληρος καθηγητὴς πανεπιστημίου, ποῦ ἐνηλικιώθηκε διδάσκοντας τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἱατρικῆς σ' ἐλληνικὸ πανεπιστήμιο μὲ ἀκροατήριο καὶ ἀποδέκτες τῶν ἐπιστημονικῶν του γνώσεων, βαρέθηκε νὰ γράψῃ κατὰ τὸν πανεπιστημιακὸν τοῦ δίο μιὰ ἔστω σύντομὴ ἱστορία ἢ εἰσαγωγὴ τῆς ἱατρικῆς καὶ θεραπευτικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὅπως μὴ πανεπιστημιακοὶ ἐρευνητὲς ἔκαναν;

Ἐχω ὑπόψην μου τρεῖς πρωτότυπες μελέτες: Οἱ δύο εἶναι: τοῦ Κων. Κουτρουβέλη, «Ἡ Ἱατρικὴ Ὁρολογία τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Κων. Στρατῆ, «Ἡ ἐτυμολογία πανάρχαιων ὀνομασιῶν τῶν ὀργάνων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος», ὅπου ἀποδεικνύεται βαθεῖα γνώση τῆς ἀνατομίας. Οἱ δύο προαναφερθεῖσες μελέτες δημοσιεύθηκαν ἀντίστοιχα στὸ «Δαυλὸ» τὸν Ἰούλιο τοῦ 1996 καὶ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1998. Ἀλλὰ δὲν θ' ἀντισταθῶ στὴν ὁμολογίαν τοῦ ἅμεσον ἐνδιαφέροντος, ποῦ μοῦ προκάλεσε ἡ κομπή στὸ λόγο, ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτα ἱστορικο-

Σεβαστή ή πρόθεση των έκδοτων για έμπλουτισμό της εγχώριας βιβλιογραφίας περί Διαφωτισμού, ωστόσο άτυχής τουλάχιστον ή έπιλογή αυτού του κειμένου, που συσκοτίζει παρά διαφωτίζει.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

L. KILAPAN, *Ἡ ἑλληνική καταγωγή των Ἀραουκανῶν*

Γράφει ὁ πρόεδρος τῆς Ἀραουκανικῆς Ἐνώσεως τοῦ Μιλέλτσε Manuel Ladino Curiqueo γιά τὸ βιβλίο «Ἡ Ἑλληνική καταγωγή των Ἀραουκανῶν τῆς Χιλῆς» τοῦ συγγραφέως Lonco Kilapan: «πόση χωρὰ πλημμυρίζει τὴν ψυχὴ μας διαδάζοντας αὐτὴν τὴν ἱστορία, ποὺ παρέμεινε μυστικὴ πάνω ἀπὸ 2 χιλιάδες ἔτη καὶ τὴν παραδίδει σήμερα ὁ ἐπίσημος ἱστορικὸς τῆς φυλῆς μας Lonco Kilapan».

Ὁ συγγραφεὺς Lonco Kilapan ἐγεννήθη στὴν Χιλὴ τὸ 1903. Τῆς Χιλῆς κράτους προσηγήθη, ὡς ἐπληροφορήθη, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ πόλις Χιλὴ παρὰ τὴν σημερινὴν Κωνσταντινούπολιν. Δὲν ἐφοίτησε στὰ δημόσια σχολεῖα τῆς πατρίδος του. Τὸν ἐδίδαξαν 17 fichas –σοφοὶ γέροντες τῆς φυλῆς του, τῶν Ἀραουκανῶν. Κάτοικος τοῦ Σαντιάγο, σήμερα 99 ἐτῶν, ἀρχηγὸς τῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἀραουκανῶν τῆς Χιλῆς, εἶναι διδάκτωρ Ἱστορίας, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπουένος Ἀϊρες στὴ Σχολὴ Παραψυχολογίας. Μεταξὺ τῶν ἔργων του περιλαμβάνεται καὶ «Τὸ Ἀριθμητικὸν Σύστημα των Ἀραουκανῶν».

Τὴν «Ἑλληνικὴ καταγωγή των Ἀραουκανῶν» μετέφρασεν ὁ δικηγόρος ἐρευνητὴς καὶ συγγραφεὺς Γεώργιος Λαθῦρης. Προσφάτως τὸν ἐπληροφόρησεν ὁ L. Kilapan ὅτι πέραν τῶν ἄλλων διακρίσεων ἡ Χιλιανὴ πολιτεία τὸν ἐτίμησε γιὰ τὸ ἄνω σύγγραμμά του, μὲ τὸ ὁποῖο τὸ πρῶτον ἐδημοσιοποιήθη ἡ μυστικὴ παράδοσις τῆς φυλῆς του. Τὸ βιβλίο του ἐνεκρίθη καὶ συμπεριελήφθη στὰ προτεινόμενα συμβουλευτικὰ μαθητικὰ βιβλία τῶν Δημοσίων Σχολείων τῆς Χιλῆς, κράτους εὐνομούμενου ποὺ σέβεται τὴν ἱστορικὴν ἀλήθεια.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ γέμει ἐνδιαφερουσῶν ἀγνώστων πληροφοριῶν καὶ κρίσεων πνευματικῶν ἀνδρῶν ἀπὸ ὅλη τὴ γῆ, ποὺ διασταυρῶνουν καὶ ἐπιβεβαιῶνουν πλήρως τὰ λεγόμενα τοῦ συγγραφέως, ποὺ παραθέτει ὡς ἐπίσημος ἱστορικὸς τῶν Ἀραουκανῶν, τελευταῖος τῆς σειρᾶς τῶν ἱστορικῶν τῆς φυλῆς του, στοὺς ὁποίους μετεβιβάζετο ἡ γνώσις τῆς σπαρτιατικῆς καταγωγῆς τῆς φυλῆς τῶν Ἀραουκανῶν ἀπὸ τὸν βον αἰ. π.Χ.

Οἱ Ἴσπανοὶ κοκκουῖσταδορες (κατακτηταὶ) συνετρίβησαν ὑπὸ τὸν Ἀλμάγρο μὲ τοὺς 500 τακτικούς ὁπλίτες καὶ 5000 ὠθηθητικούς ἰθαγενεῖς ἀπὸ τοὺς ἐμπειροπολέμους καὶ εὐφυεῖς Ἀραουκα-

μαιεντικὴ τρίτη μελέτη τοῦ τακτικοῦ καθηγητῆ τῆς Μαιεντικῆς στοῦ Πανεπιστήμιου τῆς Θεσσαλονίκης Κ. Σεργίου Μανταλενάκη μὲ θέμα: «Ἡ Γέννηση τῆς Μαιεντικῆς στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ἐξάλειψή της στὸ Μεσαίωνα». Μακάρι τέτοιες ἐγκριτὲς μελέτες νὰ βλέπονταν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος συχνά-πυκνά, γιὰ νὰ διαλύουν τὶς νοσταλγίες πολλῶν γιὰ μεσαιωνικὲς ὀπισθοδρομήσεις καὶ ἰουδαϊοθεοκρατικὲς νεορθοδοξίες.

Ὅμως ὁ καθ' ὑλὴν ἀρμόδιος τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς, ὁμότιμος καθηγητὴς κ. Ἰω. Παπαγιαννόπουλος δὲν ἀκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν κ.κ. Κων. Κουτρονθέλη, Κων. Στρατῆ καὶ τοῦ συναδέλφου του καθηγητοῦ Σέργιου Μανταλενάκη ἢ καὶ πολλῶν ἄλλων μεγάλων ἱστοριοδιφῶν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, ἢ ὁποῖα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ξεκίνησε, ὅσον ἀφορᾷ πάντα στὸν εὐρωπαικὸ καὶ μεσογειακὸ κόσμον καὶ πολιτισμὸ, γι' αὐτὸ σ' ὅλες τὶς ἱατρικὲς σχολὰς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως οἱ τελειόφοιτοι ὁμνῶν τὸν ὄρκον ὅχι βέβαια τοῦ Μωυσῆ, ποὺ ἐγκρατεῦνταν τὸν ὄρκον, ἀλλὰ τοῦ πατέρα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης Ἱπποκράτους τοῦ Κῶν, ποὺ ἐπεκαλεῖτο τὴ μαρτυρία «θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων». Ἡ παγκόσμια πάλι φαρμακευτικὴ ἐπιστήμη ἔχει ἐμβληματὶ τὴν κύλικα-κούπα τῶν ἀνακατεμένων, ὥστε νὰ σχηματίζουν «κνκεῶνα», θρασυμένων ὀλικῶν ἀπὸ φαρμάκι. Σεμινάρια καὶ διεθνῆ συνέδρια ἱατρικῆς γίνονται κάθε χρόνο στὴν Κῷ καὶ ὁ βίος τοῦ ἀνθρωπόμορφου θεοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπισταμένως μελετᾶται καὶ Ἀσκληπιεῖα ὀνομάζονται διάσημα θεραπευτήρια ἀκόμη καὶ σήμερα!

νούς, πού πέραν τῆς ἀνδρείας καί πειθαρχίας ἐφήρμοζαν «τακτικές καί ὅπλα ἄγνωστα γιά τίς στρατιωτικές σχολές ἐκείνου τοῦ καιροῦ: ἀνταρτοπόλεμο, λάκκους-παγίδες γιά τὸ ἵππικό, σχοινιά-παγίδες, πυρπολημένες χαράδρες, μετάδοση σημάτων μέ τηλεγραφικό τρόπο, ψυχολογικό πόλεμο καί κυρίως παραψυχολογικές μεθόδους».

Ὅταν ἰδρῦθῃ τὸ ἀνεξάρτητο κράτος τῆς Χιλῆς, ὁ Ἰσπανὸς Φρέιρε προσεπάθησε νὰ τοὺς ὑποτάξῃ, ἀλλὰ μετὰ μερικές μάχες ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μαζί τους.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἐνδεικτικῶς ἐμπεριέχονται στὸ ἐν κεφαλίδι διβλίο μαζί μέ πολλά ἄλλα ἄκρως ἐνδιαφέροντα καί ἄγνωστα στοιχεῖα. Διανθίζονται μάλιστα μέ ἱκανὸ φωτογραφικὸ ὕλικό, πού ἀποκαλύπτει τὴν ἐλληνικὴν τῶν Ἀραουκανῶν καταγωγὴν. Ἐνδεικτικῶς παρατίθεται διπλὴ εἰκόνα στὸ ἐξώφυλλο, πού εἰκονίζει ἐλληνικὸν ἀνάγλυφο τοῦ Στ' αἰ. π.Χ. τοῦ σφαιριστικοῦ ἐλληνικοῦ ἀθλήματος «κερητίζειν», πού ἀπετέλει βασὴν ἀγάλματος καί εὐρίσκεται στὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν ἀποκάτω χαρακτηριστικὸ τοῦ 1500-1600 μ.Χ. ἀπὸ τὴν ἰσπανικὴ κατάκτησι τῆς Νότ. Ἀμερικῆς, πού ἔχει τοῦ ἰδίου ἀθλήματος σκηνή, πού ἔπαιζαν οἱ Ἀραουκανοὶ τῆς Χιλῆς. Περιέχει καί ἄλλες χαρακτηριστικὲς φωτογραφίες, ὅπως λευκὴ γυναίκα μέ ἐλληνικὴ κατατομή, φέρουσα κάλυμμα τῆς κεφαλῆς μέ δεκάδες νομίσματα ραμμένα, μάσκες θεάτρου, κεφαλὴν ἀγάλματος τοῦ Πολυκλείτου μέ ταινία καί τοῦ Ἀραουκανοῦ ἥρωος Caupolican φέροντος ὁμοίαν ταινία κ.λπ.

Τὸ διβλίο τοῦτο ἀναδεικνύει μικρὴ μόνο πτυχή τῶν ἀνά τὴν γῆν πολλῶν Ἑλλάδων, πού ἐπὶ αἰῶνες μᾶς ἀπέκρυπταν.

Κωνσταντῖνος-Εὐστάθιος Γεωργανᾶς

PASCALE BALLET, *Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὴν Ἀλεξάνδρεια (331-30 π.Χ.)*

Ἐνδιαφέρουσα καί πολυπρισματικὴ εἶναι ἡ ἐνταῦθα θέασις τῆς καθημερινῆς ζωῆς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρεια καί γενικώτερα εἰς τὸ βασίλειο τῶν Λαγιδῶν καί κατὰ τοὺς ἐλληνοχριστιανικοὺς χρόνους. Ἰσχύει γιὰ μιὰ ἄκρως συστηματικὴ καί ἐμπεριστατωμένη ἐργασία, ἡ ὁποία καλύπτει ὅλες τίς παραμέτρους τῆς δημόσιας καί ἰδιωτικῆς ζωῆς σὲ κάθε ἐκφανσὴ τους καί ἡ ὁποία καταφέρει νὰ ἀναπαραστήσῃ μέ ἀξιώσεις τὸν πολιτισμὸ τῆς ἐποχῆς μέσα ἀπὸ τὴν καταγραφή τῶν πολιτικῶν, θρησκευτικῶν καί πολιτισμικῶν διεργασιῶν, οἱ ὁποῖες συντελοῦνται εἰς τὸ βασίλειο αὐτὸ τοῦ Πτολεμαίου καί τῶν διαδόχων του. Ἔτσι ὁ ἀναγνώστης μέσα ἀπὸ τίς σελίδες αὐτοῦ τοῦ διβλίου ἀποκτᾷ μιὰ σφαιρικὴ καί ὁλοκληρωμένη γνῶσις τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων εἰς τὴν Αἴγυπτο. Ὅμως πέραν

Γιὰ τὸ «θεραπευτικὸ ζῆλο» τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου ἔχουμε τὴν ἱστορικὴ πληροφορία ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ τῶν θρησκειῶν Mircea Eliadis, ρουμανικῆς καταγωγῆς, ὅτι τὸ ἰουδαϊκὸ ἱερατεῖο ἦταν «Priest Craft» δηλαδή ὄχι ἱατροθεραπευτικὸ ἀλλὰ χειροπρακτικόν· κατὰ δηλαδή μεταξὺ κομπογιαννιτισμοῦ καί ἀστρομαντείας. Ἀλλωστε καί οἱ περισσότεροί προφῆτες ἐξεγείρονται ἐνάντια σ' αὐτὸ τὸ παρασιτικὸ πλὴν ὅμως πολιτικὰ καί κοινωνικὰ ὄχι παντοδύναμο ἱερατεῖο. «Παρὰ τῷ λαῷ» τὸ γόητρο αὐτοῦ τοῦ ἱερατείου ἦταν πολὺ χαμηλὸ ἀλλὰ ὁ φόβος τῆς ἐκδίκησης καί τὸ δέος τοῦ «mysterium tremendum» καί ὄχι «fascinosum» πὺν καλλιεργοῦσαν, ὅπως τὰ μεσαιωνικὰ ἱερατεῖα, τοὺς ἔδινε «imperium», ἐξουσία καὶ ὄχι ἀγάπη. Οἱ προφῆτες ἐκπροσωποῦσαν τὴ λαϊκὴ θέλησι γιὰ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, πὺν χρησιμοποιοῦσαν ἀκόμη καί τὴ θεραπευτικὴ, γιὰ νὰ ἐπιβάλλωνται (μῦθοι θαύματα, ὁράματα).

Αὐτὰ τὰ καί ἄψογα ἐπιστημονικῶς συμπεράσματα ἔπρεπε νὰ γράφῃ καί νὰ διδάσκῃ ὁ καθηγητὴς κύριος Παπαγιαννόπουλος καί ὄχι τὰ ἀμφιβόλον ἐπιστημονικῶς ἐνδιαφέροντος θέματα, ὅπως τὰ ἀναφερόμενα στὴν «Πεντάτευχο» τοῦ Μωυσῆ νοσήματα [ἄλλωστε καί ὁ πρωτοετής φοιτητὴς τῆς Θεολογίας μαθαίνει ἀπὸ τὴ διδασκὴ θεωρία τοῦ Γερμανοῦ παλαιοδιαθητικοῦ θεολόγου Wellhausen, ὅτι τὰ λεγόμενα κείμενα τῆς Πεντατεύχου γράφηκαν σὲ μιὰ μακρὰ διάρκειά ἐπτά αἰώνων συγγραφῆς ὄχι ἀπὸ ἓνα ἀλλ' ἀπὸ πολλοὺς συγγραφεῖς, ὅπως ἡ τεράστια διαφορὰ ὕφους καί νοοτροπίας τῶν συγγραφέων εἶναι ἐκδη-

όλων αὐτῶν ὁ μεταφραστής του θά ἔπρεπε νά γνωρίζη, ὅτι ὁ ὅρος «*Ἑλληνομακεδόνες*» ποὺ χρησιμοποιεῖ εἶναι παντελῶς ἀδόκιμος, καθὼς δὲν ὑπάρχουν ἄλλης ἐθνότητος Μακεδόνες. Ἐπίσης ὠφείλε νά γνωρίζη, ὅτι οἱ *Θράκες* εἶναι ἑλληνικὸ φύλο. Ἄλλως «*κουβαλᾷ νερό στὸν μύλο*» τῶν ἀνθελλήνων. Ὡστόσο τὸ πλεόν ἐξοργιστικὸ εἶναι τὸ σημεῖο ὅπου ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ἀναφέρεται ὡς «*πρόωρα κοπερνικικός*». Ἐλεος! Ὁ ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως δὲν ἀντιλαμβάνεται τὸ ἀτόπημα τῆς συγγραφῆς, προκειμένου νά παρέμβῃ διορθωτικὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἔστω μὲ κάποια ὑποσημείωση: Διότι ναι μὲν ἡ μετάφραση τῆς «*Καθημερινῆς* ζωῆς στὴν Ἀλεξάνδρεια» ἔγινε μὲ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ τῆς Γαλλίας, αὐτὸ ὅμως δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν διαστρέβλωση ἢ τὴν διαστροφή τῆς ἱστορίας μας. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Ὑπάρχουν ἀρκετὲς ἀκυριολεξίες, οἱ ὁποῖες δὲν ἀποδίδουν ἐπαρκῶς τὸ νόημα τῶν φράσεων. Εἰς ἐνδεχόμενη ἄλλη ἐκδοση καλὸ θά ἦταν νά διορθωθοῦν, ὥστε νά παύσουν κάποιες φράσεις νά εἶναι γραμμένες μιζοαράβαρα.

Γιώργος Πετρόπουλος

ΚΩΣΤΑΣ ΟΡΔΟΛΗΣ, Ἀθηναῖοι (φωτογραφικὸ λεύκωμα)

Εἰκονικὲς στιγμὲς ἀπ' τὴν Ἀθήνα τῆς τελευταίας δεκαετίας ἀποτυπωμένες σὲ ἀσπρόμαυρο φίλμ. Ὁ καλλιτέχνης μὲ ἀπόλυτο ρεαλισμὸ κατορθώνει νά ἀποτυπώῃ καὶ νά ἐξημερῇ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς Ἀθηναίους, ποὺ πρωταγωνιστοῦν στὸ φυσικὸ καὶ οἰκιστικὸ τοπίο τῆς πόλης. Δὲν κνηγᾷ τὴν πρωτότυπη σκηνή, τὸν σπάνιο συνδυασμὸ τῶν εἰδώλων, ἀλλὰ μένει στὴν καθημερινὴ εἰκόνα, στὴν ὁποία ἐμβαθύνει καὶ δίνει χρῶμα.

Σημαντικὸ στοιχεῖο τοῦ ἔργου εἶναι ἐπίσης ἡ περίτεχνα κρυμμένη κριτικὴ του, οἱ πολιτισμικὲς καὶ ἐνίοτε πολιτικὲς του σημάνσεις, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὴ μοῖρα αὐτῆς τῆς πόλης καὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς. Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα «*συζοῦν*» μὲ τὶς διαφημιστικὲς ταμπέλλες, τὸ πνευματικὸ ἔργο μὲ τὶς πολιτικὲς συγκεντρώσεις καὶ τὶς θρησκευτικὲς διαδηλώσεις καὶ ὁ κάτοικος τῆς πόλης μὲ τοὺς ὁρῶμικους κἀδους τῶν σκουπιδιῶν.

Ἡ μοῖρα τῆς Ἀθήνας, τὸ ἀδιέξοδο τῆς ρωμιοσύνης, ἡ σύγχυση, ἡ παράνοια καὶ στὴν ἄκρη τῆς ματιάς –στὸ βάθος τῆς εἰκόνας– μὴ ἀκατάλυτη δύναμη, ποὺ κυφορεῖ ἓνα διαινεστερο, ἀληθινότερο αὐριο.

Παν. Κουβαλάκης

λα ἀνάγλυφῃ πάνω στὰ κείμενά της [Π. Μπρασιώτου, «*Εἰσαγωγή στὴν Π. Διαθήκη*»].

Γιὰ ποιὸν Μωυσὴ συγγραφέα τῆς Πεντατεύχου μιλάτε, κύριε καθηγητά, ἀφοῦ εἶναι πολλοί; Πρὶν νά γράψετε ἔπρεπε νά ρωτήσετε, γιατί τώρα ἐκτεθήκατε ἐπιστημονικῶς. Κι ἀφοῦ δὲν γνωρίζατε, δὲν ρωτούσατε, «ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται» καὶ νά γλωσσολογήτε, γράφοντας «*ἡ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προκύπτουσα παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις θεραπευτικὴ*» («*Ιατρικὰ Χρονικά*», Αὐγουστος 1978). Μήπως «*θεραπευτικὴ*» θεωρεῖτε τὸ ὅτι ἀπεμόνωναν τὶς ἐπίτοκες καὶ λεχῶνες τοῦ Λευιτικοῦ, ποὺ τὶς θεωροῦσαν ἄρρωστες καὶ μισαμένες, γι' αὐτὸ τὶς ἔθαζαν σὲ ἱερατικὴ καραντίναν ἀνέγγιχτες («*Δαυλός*», Μάρτιος 2002);

Καὶ οἱ ἄλλες «*τεκτονικοῦ*» ἐνδιαφέροντος μελέτες σας ἔχουν τὴν ἴδια γένεση, ὅπως ἡ «*Περὶ ἀναπήρων πρόνοια καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις τούτων παρ' ἀρχαίοις Ἰσραηλῖταις*». Ἀντὶ νά γράψετε γιὰ κάποιες χριστιανικὲς κοινωνίες ποὺ ἀνέπτυξαν κοινωνικὴ πρόνοια, κολλᾶτε τὴν γραμμοφωνοδελὸνα σας, κύριε καθηγητά, ὅχι –εὐτυχῶς– στὴν πρόνοια τῶν Ἰσραηλιτῶν σήμερα πρὸς τοὺς Παλαιστίνιους, ἀλλὰ τῶν ἀρχαίων. Αὐτὸ σᾶς σφᾶζει, ἂν καὶ τὸ κακὸ τεταρτεύει καὶ τὰ σθησμένα κρύα κερὰ τοῦ ἄγονου παρελθόντος πληθαίνουν μαζί μὲ τὰ αἷτια ἀναπηριῶν στὴν Π. Διαθήκη.

Δρ Γιώργος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας